nedeljski
Primorski dnevnik

Poštnina plačana v gotovini Abb. postale I gruppo Cena 70 lir

TRST, nedelja, 4. januarja 1970

Leto XXVI - Št. 3 (7497)

Kako bo z deželami?

Kot v zasebnem tako je tudi v javnem in političnem življenju često velik razkorak med željami, zahtevami in naravnimi pravicami ter stvarnostjo. V politiki je ta velika razlika postala pravzaprav že pravilo. To velja še posebno med ustavo, ki je osnovni, normativni zakon države, ter zakoni o njenem izvajanju, dejansko neizvajanju. Še posebno smo občutili to mi Slovenci na lastni koži, saj veljajo pri nas še vedno nekateri zakoni iz časov fašizma, ki so v ostrem nasprotju z duhom republiške ustave, a jih formalno še niso ukinili in nadomestili z novimi, prežetimi z demokratičnim duhom.

Vsakdo ve, da se je ustava rodila iz pridobitev odporniškega gibanja, a da je njeno uresničevanje takoj naletelo na odpor birokratskega aparata, ki so ga po vojni ohranili skoraj nedotaknjenega pri življenju, kar je bila pač huda napaka in pri čemer nosijo delček krivde celo tiste stranke, ki so v prevelikem optimizmu takratnega vzdušja pozabile na osnovno revolucionarno pravilo in na nazorne zgodovinske nauke in izkušnje od Pariške komune dalje in ki so imele ves interes pomesti preživelo fašistično birokracijo z res veliko metlo. Ko pa je zatem kmalu tudi polegel prvi val navdušenja in so se začele tudi v nekaterih strankah, ki so izglasovale ustavo, krepiti desničarske in reakcionarne sile, se je prepad med ustavnimi določili in dejanskim političnim življenjem in ustrojem še povečal.

To oddaljevanje od duha ustave se je tikalo tudi njenega osnovnega načela določila o decentralizaciji države z ustanovitvijo dežel s posebnim in navadnim statutom. Medtem ko so prve (razen Sicilije, za katero so vzroki na dlani) ustanovili s precejšnjo zamudo, saj je prišla naša na vrsto šele 1964. leta, bomo dežele z navadnim statutom dobili šele letos, in še to le, če pojde vse po sreči. Teh dežel bo 15 in izvoliti bi jih morali aprila meseca letos skupaj z mnogimi občinskimi in pokrajinskimi sveti.

Na dežele z navadnim statutom čakamo torej že dobrih 22 let, saj je bila ustava proglašena 27. decembra 1947. Ustanovitev teh dežel je bila ena glavnih točk programa levosredinske vlade in prvi korak je bil storjen z izglasovanjem volilnega zakona za dežele februarja 1968. V poslanski zbornici se je doslej končala splošna razprava o finančnem zakonu za dežele in sedaj se bo nadaljevala razprava o njegovih posameznih členih. Po odobritvi tega zakona v poslanski zbornici ga bodo, ali bi ga morali, poslati v razpravo še senatu.

Seveda pa moramo računati z odločnim odporom desnice in skrajne desnice, to je liberalcev, monarhistov in misovcev, ki so bili vedno hudi nasprotniki deželne ureditve in ki bodo prav gotovo tudi tokrat uporabljali zavlačevalno taktiko, to je tako imenovano obstrukcijo. K temu je treba prišteti še mlačne pristaše deželne ureditve v KD ter razkol med socialisti oziroma socialisti in socialdemokrati. Nova PSU se je namreč v zvezi z ustanovitvijo dežele z navadnim statutom, da milo rečemo, «precej ohladila» in niso izključene tudi njene spletke za kulisami, da bi se volitve deželnih svetov ponovno odložile tudi iz volilnih računov. Kakor so se prej «bali» v zvezi z deželno ureditvijo «rdečih dežel» misovci in liberalci, tako hlinijo strah pred njimi sedaj tudi socialdemokrati, čeprav se, kot smo prej omenili, skrivajo za tem le slabo obetajoči volilni računi.

Na podlagi računov iz izidov zadnjih volitev bi namreč imeli že samo komunisti in proletarski socialisti (PSIUP) skoraj gotovo večino v deželnih svetih v Emiliji, v Toskani in v Umbriji, to je v tistih deželah, ki sekajo «golen italijanskega škornja» pri vrhu, to je, delijo Italijo na dva dela. Ta izgovor bi «per absurdum» lahko še veljal, če ne bi bila na primer vojska in politika v izključno državnih rokah; rekli smo, da je to seveda popolnoma nesmiselno, saj so v glavnem v teh deželah povsod občinske in pokrajinske uprave «rdeče», pa se svet ni podrl. Resnica je le ta, da so se misovci, liberalci in desničarji v KD izgovarjali le zato, ker se niso nikoli hoteli odreči centralističnemu državnemu aparatu, ohranjenemu iz časov fašizma, ali še bolje celo iz časov Giolittija in še pred njim, saj jim je ta aparat vedno zvesto služil, ko je šlo za zatiranje volje ljudskih množic. Zaradi zgodovinske zaostalosti namreč niso mogle ob ustanovitvi italijanske države za časa risorgimenta prevladati avtonomistične sile.

Očitno je tudi, da je glavni vzrok, da smo morali toliko časa čakati na deželno ureditev, ki bo poleg tega še precej okrnjena, ravno vztrajno ohranjevanje centralističnih birokratskih teženj, saj bi sicer ne mogli razumeti kako to, da ni Krščanska demokracija, ki je imela toliko let tudi skupno s socialdemokrati v rokah državno krmilo, uresničila ustavnih določil o deželni ureditvi, čeprav je s tem izdala izročila njene predhodnice, to je don Sturzove Ljudske stranke. Ker pa ne more nihče zgodovine zaustaviti, bo, kot kaže, pač končno le prevladala ljudska volja in če ne bo v kratkem vladne krize, se bo morda finančni zakon o deželah z navadnim statutom le pretolkel in bo ustanovljenih še to pomlad 15 dežel z navadnim statutom.

Da niso naše trditve o zaviranju deželne ureditve izvite iz trte, nam dokazujejo tudi izkušnje z našo deželo. V teh dobrih petih letih od njene ustanovitve smo bili neštetokrat priča, kako so centralni organi z vlado vred (čeprav je izraz istih sil, ki upravljajo deželo) stalno skušali kljub jasnim določbam posebnega statuta omejevati deželno avtonomijo: zavrnili so mnogo zakonov, ki jih je odobril deželni svet, pri čemer so uporabljali razne formalne ugovore ter odrekli deželi pravico do reševanja bistvenih vprašanj slovenske narodne skupnosti v Italiji, to je v mejah dežele, kljub

—c —v

(Nadaljevanje na 2. strani)

TRETJA PREMIERA SEZONE SLOVENSKEGA GLEDALIŠČA

Zaključni prizor Finžgarjeve drame Naša kri, katere premiera je bila sinoči v Kulturnem domu. (Berite poročilo na tržaški strani)

V ZVEZI S PRETEKLIMI DELAVSKIMI BORBAMI

Pismo treh sindikatov Saragatu zaradi preganjanja delavcev

Razna stališča v zvezi s ponedeljkovim sestankom tajnikov štirih strank

RIM, 3. — Sindikalne organizacije CGIL, CISL in UIL so poslale predsedniku republike Saragatu pismo, v katerem ugotavljajo, da je dosedaj doseglo število prijav skupin delavcev, aktivistov in sindikalnih voditeljev nekaj tisoč in da so vzbudile živahno zaskrbljenost med delavci. Te pobude so zelo nevarne za socialni mir in za demokratični razvoj v državi.

Pismo treh sindikalnih organizacij nadaljuje, da so se vodile delavske borbe ob največjem občutku odgovornosti in v okviru pravic ter dolžnosti, ki jih določa republiška ustava in demokratični red. Istočasno tudi ugotavljajo, da gre za borbe, ki so imele za cilj «bolj pravično razdelitev narodnega dohodka», kot je ugotovil predsednik republike v svoji novoletni poslanici in za večjo demokratičnost v podjetjih.

Vsak dogodek, ki je bil v nasprotju s to linijo, je naletel na takojšnjo in odločno obsodbo sindikalnih organizacij delavcev. Uporaba kazenskih norm z očitnimi represivnimi nameni ne odgovarja napredku in razvoju demokratične družbe in je v ostrem nasprotju z zakonitostjo pravice do stavke in oblikami stavkovnega boja. To prav v trenutku, ko bodo pravice in svoboščine delavcev dosegle zakonito priznanje z zakonom, ki ga je že odobril senat.

Pismo zaključuje, da so sindikalne organizacije odločene, da bodo ostro zavrnile vsak protidelavski in protisocialni poskus in da se obračajo na predsednika republike kot na vrhovnega čuvarja demokratične zakonitosti in tudi kot predsednika vrhovnega sodnega sveta, da državne oblasti izvajajo svoje delovanje ob spoštovanju načel demokracije in socialne pravičnosti, ki navdihujejo naš ustavni ustroj in ki so osnovni temelj, da se zavrne nasilje v vseh svojih oblikah.

Pismo so podpisali tajniki: Agostino Novella za CGIL, Bruno Storti za CISL in Ruggero Ravenna za UIL.

Do tega pisma je prišlo po današnjem sestanku tajništev treh sindikalnih organizacij, ko so sklenili, da bodo zaprosili za sprejem pri predsedniku vlade Rumorju, da bi tudi na politični ravni dosegli uvedbo ustreznih ukrepov, da se zaščitijo svoboščine in da se obrani ogrožena svoboda. Poleg tega bodo uradno intervenirali na ministrstvu za delo, kjer žele podčrtati odgovornost delodajalcev, ki so med pogajanji zagotovili, da se ne bodo poslužili represalij in so izrazili željo, da se obnove normalni odnosi v podjetjih.

Minister za delo Donat Cattin je sporočil, da bo v sredo ob 9. uri sprejel predstavnike sindikalnih organizacij, s katerimi bo obravnaval vprašanja, ki so navedena v pismu predsedniku republike.

Zveza industrijcev je izdala svoje stališče o sindikalnem položaju, kjer najprej govori o neupravičnosti stavke uslužbencev mestnih prevozov in še zlasti o tem, da sindikati nimajo pravice, da govore o novi prometni politiki, ki ni v njih pristojnosti. Zlasti zanimiv pa je zaključek, ko pravijo, da sindikati protestirajo in grozo z novimi manifestacijami zaradi prijav v zvezi z prejšnjimi sindikalnimi manifestacijami. Na tak način bi se, po mnenju industrijcev, skušalo ustvariti neke vrste kazenske imunitete med sindikalnimi in psevdosindikalnimi manifestacijami in bi se preobrnilo vsa pravna načela. Industrijci zaključujejo, da gre za neprijetne ugotovitve, saj se lahko pridružijo nove stavke in nove težave onim, ki so jih povzročili štirje dolgi meseci stavk in neredov.

V ponedeljek bo sestanek štirih tajnikov vladnih strank, do katerega je prišlo na vabilo tajnika KD Forlanija, ki je danes dal zelo umerjen intervju, da ne bi zaostril že tako dokaj napeti položaj. Forlani ne dramatizira vprašanja levih odborov in govori o obnovitvi vlade levega centra brez alarmističnega tona, istočasno pa izključuje možnost predhodnih volitev. Z drugimi besedami se Forlani postavlja nekako v sredino med desnimi in levimi strujami v lastni stranki. Njegov intervju ni bil preveč všeč rimskim večernim desničarskim listom.

Tajništvo PSU bi se moralo sestati danes, pa so sestanek preložili na ponedeljek, menda ker je bil odsoten Ferri.

Pred sestankom štirih tajnikov «Avanti» v jutrišnjem uvodniku ponavlja stališče socialistov, ki niso preveč navdušeni nad sklicanjem sestanka in še manj nad obnavljanjem vlade levega centra. Glede Forlanija je v uvodniku rečeno, da ni sestanka politično pripravil, o republikancih, da so optimistični. Stališče PSU pa je kontradiktorno in se več ne ve, kaj ta stranka hoče.

Končno glasilo PSI ponavlja znano stališče De Martina, da nimajo socialisti nobenega predsodka do formul, da pa zahtevajo jasne politične cilje in programe. Avtoriteto države se lahko utrdi samo s sodelovanjem državljanov in šibek vladni kompromis lahko predstavlja samo novo razočaranje. «Avanti» ugotavlja, da ne vidijo nobenega resnega razloga, da bi se obnovil levi center z izjemo možnosti, da bi se na tak način zaščitilo ono, kar so dosegli delavci. Na vsak način pa se lahko bolje izkoristijo tedni, ki ostanejo pred volitvami s tem, da se izglasujejo pomembni zakoni, kot da se prične z dolgo in zapleteno vladno krizo, ki naj stke strgane niti stare politike levega centra.

Agnew v Bangkoku

BANGKOK, 3. — Ameriški podpredsednik Spiro Agnew je po obisku na Formozi dospel danes na Tajsko, četrto etapo dolgega potovanja skozi enajst azijskih držav. Bangkoku se je sestal s predsednikom tajske vlade Kittichakornom.

V ZÜRICHU 27. IN 28. DECEMBRA 1969

Tretji občni zbor AIDLCM

«Okrogla miza» o pospešitvi razvoja manjšinskega jezika
V zvezni svet sta bila izvoljena tudi dva Slovenca, za enega izmed treh podpredsednikov biroja pa Boris Pahor
AIDLCM bo izdal belo knjigo o manjšinah

V dneh 27. in 28. decembra 1969 je bil v Zürichu 3. občni zbor AIDLCM (Mednarodno združenje za obrambo ogroženih jezikov in kultur). Ta organizacija združuje bodisi že prej obstoječe kulturne organizacije, bodisi posameznike, ki jim je pri srcu usoda zapostavljenih jezikov in kultur. Po pravilih je AIDLCM kulturna organizacija, ki se ne ukvarja z versko in politično dejavnostjo. Njen cilj je predvsem ustvariti v vseh državah ogroženim jezikom in kulturam naklonjeno javno mnenje. Na drugem mestu pa si prizadeva, da z nastopi pri vladah in mednarodnih organizacijah doseže ugodne pogoje za razvoj teh jezikov in kultur. Ti ugodni pogoji so: 1. priznanje in izvajanje pravice šolanja v ogroženih jezikih v javnih in zasebnih šolah vseh stopenj na ozemlju, kjer so ti jeziki običajno govorjeni; 2. uporaba teh jezikov v sklepih in javnih aktih na ravni občin, dežel in držav; 3. priznanje pravice, za kulturne ustanove deželnega značaja, da se prosto razvijajo in da dobivajo materialno in moralno pomoč od oblasti.

AIDLCM ima tudi svoje teritorialne t. j. državne sekcije in sicer v Italiji (Comitato federale per le comunità etnico-linguistiche e per la cultura regionale in Italia) in v Franciji (Défense et promotion del langues de France, do decembra 1968 Conseil National de Défense...). Če upoštevamo, da je bil ustanovni kongres organizacije prav v Franciji (Toulouse 1963), je takoj razumljivo, zakaj je ravno francoska sekcija najbolje organizirana. Sestavljajo jo namreč predvsem organizacije manjšin in sicer Fondation Culturelle Bretonne (Bretonci), IKAS (Baski), Union culturelle des Pays d'Oc (Provansalci ali Okcitanci, kot se zadnje čase sami imenujejo), L'Ingue Corse (Korzičani), Grup Rossellones d'Estudis Catalans (Katalonci), Cercle Rene Schickele Kreis (Nemci iz Alzacije in Lotaringije).

Zborovanje se je začelo 27. zvečer z okroglo mizo o temi «Kako pospešiti razvoj manjšinskega jezika v vesoljski dobi oziroma v dobi združene Evrope». Po uvodnih besedah Katalonca Gula Sobiele, je kot moderator prevzel besedo pisatelj, švicarski Nemec, Fritz René Allemann. Diskusije so se udeležili Aldo Dami, Italijan, profesor na univerzi v Ženevi, Gustavo Buratti, srednješolski profesor in narečni pesnik iz Piemonta, Theodor Veiter, znani avstrijski pravnik, strokovnjak za manjšinska vprašanja, Pierre Gabriel, Alzačan, predsednik krožka Rene Schickele, Paul Fabre, Provansalec, glavni tajnik Defense et promotion des langues de France, Armand Keravel, Bretonec, srednješolski profesor, Eugene Goyheneche, Bask, srednješolski profesor, ter s kraljšimi posegi še nekateri drugi. Predmet razprave je bilo vprašanje ali je prizadevanje manjšin za obstoj in razvoj politično dejanje, koliko je obstoj in razvoj manjšin odvisen od zakonodaje in koliko od javnega mnenja, ki včasih celo veže politikom roke, da ne morejo izdati primerne zakonadaje. Poleg tega se je diskusija dotaknila vprašanja nezavednosti samih pripadnikov manjšin ter potrebe o primerni spremembi programa zgodovine.

Sam občni zbor se je pričel 28. zjutraj. Odprl ga je G. Sobiela, ki je prebral nad deset pozdravnih pisem in telegramov, med katerimi tudi pozdrav Narodnega sveta koroških Slovencev. Po izvolitvi dveh skrutinatorjev je bil izvoljen za predsednika občnega zbora G. Buratti, za tajnika G. Sobiela. Po kratki razpravi o poverilnicah in članarini je občni zbor odobril blagajniško poročilo.

V razpravi o bodočem delu je bil govor o medsebojnem obveščanju in pomoči, zlasti v obliki pritiska preko časopisov in pismenih intervencij pri pristojnih oblasteh. S tem v zvezi je padel tudi predlog, da bi sestavili seznam časnikov in časnikarjev, ki so manjšinam naklonjeni in bi torej mogli storiti veliko za pridobitev javnega mnenja.

Za utrditev položaja organizacije navzven je bilo sklenjeno, da bo Združenje odslej imelo sedež pri švicarski ladinski organizaciji Ligia Romontscha / Lia Rumantscha v Cueri (Chur) in da bo ustanovljeno z notarskim aktom. Poleg tega se bo novo vodstvo pozanimalo za dosego statusa organizacije s posvetovalnim glasom pri Ekonomsko socialnem svetu OZN, ki ima tudi posebno podkomisijo za preprečevanje diskriminacij in za zaščito manjšin. Nadalje je bil govor o potrebi, da se znotraj italijanske sekcije ustanovilo krajevne sekcije, ki bodo poglobile in razširile delovanje v smislu statuta.

Končno je bil sprejet sklep o izdaji bele knjige o manjšinah, ki so zastopane v organizaciji, in določen je bil obrazec, po katerem bodo vse manjšine opisane.

Sedile so volitve v Zvezni svet. Od štirinajstih članov je po eden Katalonec, Bask, Bretonec, Alzačan, Italijan, Avstrijec, Šved, po dva sta Francoza in Slovenca, trije pa so Provansalci. Po državljanstvu pa je osem Francozov, štirje so Italijani, en Avstrijec in en Šved.

Po kosilu so bile volitve biroja, ki bo v naslednji poslovni dobi vodil delo organizacije. Za predsednika je bil izvoljen Salvador Espriu, katalonski pesnik. Za podpredsednike so bili izvoljeni Švicar F. R. Alleman, Bask Eugene Goyheneche in naš rojak Boris Pahor. Za glavnega tajnika je bil izvoljen Katalonec Jordi Costa, za pomožnega tajnika pa Francoz Pierre Maugue. Za blagajnika je bil potrjen Francoz Jacques Deprez. Za teritorialne tajnike so bili izvoljeni: za Francijo Armand Keravel (Bretonec), za Italijo Gustavo Buratti, za Avstrijo Ottokar Destaller, za Skandinavijo Thomas Lunden. Na novo je bilo uvedeno mesto pravnega izvedenca, ki je pripadlo Theodorju Veiterju.

Nazadnje je občni zbor izvolil še častni odbor, v katerem sta Nobelova nagrajenca Laxness in Castler, univerzitetni profesorji Pierre Naert, Guy Heraud, Aldo Dami, Robert Lafont ter Hans Gamper.

SAMO PAHOR

PREISKAVA O ATENTATIH V MILANU IN RIMU

Dr. Cudillo formalno obtožil Enrica Di Colo

Včeraj je preiskovalni sodnik zaslišal Valpredovo teto Rachelo Torrejevo

RIM, 3. — Preiskovalni sodnik dr. Cudillo je danes formalno obtožil Enrica Di Colo zaradi združevanja v zločinske namene v zvezi z bombnimi atentati v Milanu in Rimu 12. decembra. Di Colo so karabinjerji dva dni po atentatu zaslišali in ga nato izpustili. Od tistega dneva dalje ga ni nihče več videl in ga zato policija in karabinjerji iščejo.

Danes je prispela v Rim na poziv preiskovalnega sodnika dr Cudilla Valpredova teta Rachele Torre. Sodnik dr. Cudillo je sprejel Torrejevo ob 10. uri in jo je zasliševal do 12.15. Da bi se izognila številnim fotografom in časnikarjem, ki so se zbrali na hodniku pred uradom preiskovalnega sodnika, je ženska zapustila sodnijski urad pri stranskih vratih. Do sedaj se še ničesar ne ve, kaj je dr. Cudillo vprašal Torrejevo in kaj mu je ona odgovorila. Zdi pa se, da ji je oporekal njene trditve, s katerimi je svoj čas potrdila alibi Pietra Valprede. V prvih dneh preiskave je ženska izjavila karabinjerjem v Milanu, da njen nečak ni zapustil njenega stanovanja 12. decembra, ko je eksplodirala bomba v banki. Kot poroča ANSA, naj bi bile te njene izjave v nasprotju z izidom preiskave, ki jo je opravil po atentatu sodnik dr. Occorsio, kateri je predal svoje izsledke preiskovalnemu sodniku dr. Cudillu.

Torrejeva se je danes popoldne sestala z zagovorniki Pietra Valprede. Odvetnika Sotgiu in Calvi se nista hotela srečati z žensko, preden je ni zaslišal preiskovalni sodnik in sta jo zato danes počakala v sodni palači.

Danes se je zvedelo, da je dr. Cudillo naročil obdukcijo trupla pokojnega Calogera Galatiota, šestnajste žrtve atentata v Milanu, ki je umrl včeraj.

Tudi zagovorniki obtožencev Merlina, Lomasta in Di Cole čakajo, da bo preiskovalni sodnik zaključil z zasliševanjem vseh oseb obtoženih ali osumljenih, da so zapletene v to zadevo, da jim bo lahko dovolil razgovor s prizadetimi.

Danes je dr. Cudillo vdrugič zaslišal Umberta Macorattija. Ko je Macoratti odhajal iz sodnikovega urada ni hotel dati nobene izjave. Povedal je le, da mu je sodnik postavil mnogo vprašanj in da mu je svetoval, naj ne govori z nobenim, o čem sta govorila.

Pasiva italijanske plačilne bilance

RIM, 3. — Plačilna bilanca se je oktobra zaključila s pasivo 45,3 milijarde lir, medtem ko je bila lanskega oktobra aktivna za 40,8 milijarde lir. Pasiva gre predvsem na račun negativnega salda gibanja kapitalov.

V prvih desetih mesecih je dosegla pasiva plačilne bilance 807,9 milijarde lir, medtem ko je znašal aktivni saldo v prvih desetih mesecih lanskega leta 700,2 milijarde lir. C

IZREDNA NAPETOST NA IZRAELSKO-LIBANONSKI MEJI

Nočni vdor izraelskih čet v Libanon

Izraelski vojaki so ugrabili 23 oseb, med njimi deset civilistov - Reakcije libanonske vlade
Izraelski komandosi so se pretekli teden baje polastili egiptovske radarske postaje

BEJRUT, 3. — Napetost na meji med Libanonom in Izraelom, ki se je zaostrila po ugrabitvi nekega izraelskega policista s strani palestinskih komandosov, je dosegla svoj višek preteklo noč, ko so oddelki izraelske redne vojske prekoračili mejo, vdrli v naselje Kafar Kela in ugrabili enajst civilistov in dva člana varnostne službe ter nato napadli bližnjo obmejno postojanko, zajeli deset libanonskih vojakov, ki so bili v njej, ter postojanko nato razstrelili.

Radio Bejrut je danes zjutraj ob 10.30 (po krajevnem času) prekinil redno oddajo in objavil vojaško poročilo o izraelskem napadu.

Poročilo trdi, da je izraelska enota s pomočjo oklepnih vozil in s podporo topništva napadla izvidniško postojanko libanonske vojske v kraju Kali Nahas na južnem delu meje. Branilci so reagirali in ubili tri izraelske vojake, preden so padli v roke napadalcem. Izraelci so tudi napadli naselje Kafar Kela, vdrli v hiše in odpeljali 11 oseb. Med temi — kot je pozneje sporočil glasnik palestinskega odporniškega gibanja «Al Fatah» — ni nobenega člana palestinskih organizacij. Isti glasnik je tudi povedal, da na področju, ki so ga Izraelci napadli, ni nobenega od delka komandosov.

Izraelska verzija o napadu je nekoliko različna. Glasnik izraelske vojske je trdil, da med vdorom na libanonsko ozemlje ni prišlo do streljanja ter da so se vsi izraelski vojaki vrnili v svoje oporišče, kjer jih je sprejel in jim čestital načelnik generalnega štaba vojske general Bar Lev. Glasnik je tudi povedal, da pomeni akcija odgovor na «številne napade» z libanonskega ozemlja proti izraelskim položajem ter represalijo proti ugrabitvi izraelskega policista. 23 oseb, ki so jih med vdorom ugrabili, so po poročilih glasnika odpeljali v Izrael, kjer jih bodo zasliševali v zvezi s to ugrabitvijo.

V Bejrutu je bila danes vrsta sestankov in razgovorov med vladnimi predstavniki o diplomatskih ukrepih, ki naj jih libanonska vlada sproži po izraelskem napadu. Zunanji minister Majdalani je objavil sporočilo, v katerem pravi, da je «nasilnost kampanje, ki jo je Izrael sprožil proti Libanonu po ugrabitvi neke obmejne straže s strani palestinskega odporništva, pretirana. Najvišji izraelski voditelji — nadaljuje poročilo — dajejo grozilne izjave proti Libanonu, medtem ko prihaja do letalskih vdorov proti miroljubnim naseljem. Oboroženi elementi kršijo libanonsko mejo ter s silo ugrabljajo libanonske vojake in civiliste».

«V teh pogojih — se nadaljuje izjava ministra Majdalanija — se je treba vprašati, kateri so resnični nameni Izraela in ali nočejo izraelske oblasti iskati povoda za nove napade proti Libanonu. Naj bodo izraelski nameni kakršnikoli, je potrebno poudariti, da ne bodo imela nasilna dejanja nobenega drugega učinka razen utrditve volje Libanona, da se upre vsakršni agresiji. Treba je tudi poudariti — je še rečeno v izjavi — da pritiče Izraelu braniti ozemlja, ki jih je zasedel, in da Libanon nikakor ne more biti odgovoren za dejanja, na katera se Izrael sklicuje, da bi opravičil svojo agresijo.»

«Palestinski begunci — je rečeno v zaključku poročila zunanjega ministra — ki so v Libanonu in katerim bi hotel Izrael pripisati odgovornost za svoje napade, so bili izgnani iz lastne domovine, ne da bi Izrael upošteval mednarodno pravo in sklepe OZN. Če ostaja položaj tak, kakršen je, je za to odgovoren edinole Izrael.»

V zvezi z vdorom in z včerajšnjimi izraelskimi letalskimi napadi je libanonska vlada naročila svojemu predstavniku pri OZN, naj obvesti člane varnostnega sveta o okoliščinah izraelskih sovražnih akcij. Libanonska vlada je tudi zahtevala izredni sestanek izraelsko-libanonske mešane komisije o premirju, ki se že od šestdnevne vojne leta 1969, kot je znano, ne sestaja več.

Londonski list «Daily Express» poroča danes, da so se izraelski komandosi med napadom, ki so ga sprožili pred enim tednom proti egiptovskim položajem v Ras Garebu, polastili moderne radarske postaje sovjetske izdelave, ki so jo razstavili in nato s helikopterji odpeljali na izraelsko ozemlje. Radarska postaja naj bi tehtala kakih 7 ton ter naj bi stala približno 600 milijonov lir. Vest, ki jo je objavil britanski list, potrjuje danes tudi izraelski tisk, medtem ko uradni viri o tem molčijo. Prav tako ni hotel komentirati vesti uradni glasnik egiptovske vlade.

Iz Kaira poročajo, da je danes dospel v egiptovsko prestolnico predsednik organizacije za osvoboditev Palestine Jaser Arafat.

AMERIŠKO GOSPODARSTVO NA PRAGU SEDEMDESETIH LET

Z inflacijo so se razblinili v nič upi in napovedi za «zlato desetletje»

Že dve zaporedni trimesečji zastoja bi upravičili domnevo, da gre za resno recesijo

NEW YORK, 3. — Kakšen je bil potek «zlatega desetletja», kot so Amerikanci imenovali «šestdeseta leta» tega stoletja, potem ko je pokojni predsednik J. Kennedy vzel v svoje roke vajeti državne uprave in ameriškega gospodarstva po precej hudi recesiji, ki je bila značilna za zadnje čase Eisenhowerjeve uprave? Kakšne so perspektive za ameriško gospodarstvo v «sedemdesetih letih»?

Ta vprašanja si zastavljajo ameriški gospodarstveniki, bodisi državni, kakor tudi zasebni in seveda tudi gospodarstveniki vsega sveta, ki se zavedajo, da je usoda svetovnega gospodarstva tesno povezana z ameriškim.

V ZDA prevladuje na splošno mnenje, da se je v zadnjih časih precej zaostrila težnja k inflaciji. Različna in celo nasprotna mnenja pa pridejo do izraza, ko se načenja vprašanje bodočih teženj ameriškega gospodarstva. Nekateri menijo, da so ZDA na pragu razdobja recesije, drugi pa trdijo, da ta nevarnost ne obstaja. Značilen primer zmešnjave, ki vlada v gospodarskih krogih, so nudila v zadnjih časih razna poročila o gospodarskem stanju v državi. Na eni strani imamo na primer poročilo ministrstva za trgovino, na drugi pa poročilo neke znane zasebne ustanove v Massachusettsu, ki se ukvarja z dajanjem gospodarskih nasvetov.

V nekem članku, ki ga je objavilo ministrstvo za trgovino v biltenu «Survey of current Business» se bere, da se je razvoj ameriškega gospodarstva morda ustavil zaradi protiinflacionističnih ukrepov ameriške vlade. «Verjetno je, je rečeno v članku, da je največji del, če ne celo celoten, poviška proizvodnje v državi, ki so ga zabeležili v zadnjem tromesečju lanskega leta, posledica naraščanja cen.» Ker pa je bil ta porast zelo skromen, a je na drugi strani porast cen znašal okoli šest od sto, to pomeni, da je bil porast proizvodnje praktično enak ničli. Avtorji članka zastopajo stališče, da se bo ta težnja nadaljevala. Na drugi strani pa je znano, da je dovolj, če se v dveh zaporednih tromesečjih ne zabeleži nikakršen porast proizvodnje, se že lahko govori o recesiji.

V nekem drugem poročilu pa je ministrstvo za trgovino nekoliko bolj optimistično. Med drugim pravi, da bo več kot polovica največjih ameriških industrij zabeležila v tekočem letu porast za okoli pet odstotkov. Če bi se zanašali na to drugo poročilo, potem bi morali sklepati, da se bo ameriški «boom» nadaljeval tudi v tem desetletju. Leta 1975 bi moral ameriški državni dohodek doseči rekordno število 1400 milijard dolarjev. Leta 1969 je znašal približno 950 milijard dolarjev.

Ekonomisti ustanove «Data Resources Inc» iz Lesingtona v Massachusettsu, ki uporabljajo neki poseben računalnik, pa trdijo, da ne bo prišlo do recesije in da se odpira pred ameriškim gospodarstvom razdobje nenehne ekspanzije. Podatki tega računalnika kažejo, da ne bo prišlo do prehudega žrtvovanja fiksnih investicij v ameriški industriji, da bodo potrošniki v najkrajšem času razpolagali s kakimi 13 milijardami dolarjev odvečnih plačilnih sredstev (zaradi znižanja davčnega pritiska) in da bo morala ameriška vlada nekoliko popustiti pri do sedaj zelo strogi kreditni politiki.

Izven teh uradnih in neuradnih mnenj o bodočnosti ameriškega gospodarstva, naj omenimo še nekaj ugotovitev, ki resno kažejo, da to gospodarstvo prestaja hudo krizo. V svojem zadnjem gospodarskem biltenu banke «Manifactures Hanover Trust» podpredsednik in ekonomist Tilford Gaines piše, da so vladni ukrepi na področju monetarne politike prizadeli predvsem trgovske banke. Zelo težak je položaj na področju gradbeništva, kjer je finansiranje te dejavnosti zelo otežkočeno zaradi dezorganizacije hipotekarnega trga. Na splošno pa so bila vsa mala in srednja podjetja žrtev inflacije.

Kar zadeva področje gradbeništva, je treba omeniti, da so lani zgradili malo več kot 1.4 milijona stanovanj (proti 1.5 milijona v letu 1968). Dejanske potrebe po stanovanjih v ZDA pa znašajo letno dva milijona stanovanj.

Zelo zanimiva je tudi študija ekonomista Alberta Burgerja, ki je bila objavljena v mesečnem biltenu zvezne rezervne banke v St. Louisu. V svoji študiji Burger ugotavlja, da je bila obogatitev, ki jo je povzročila inflacija, le navidezna. Skoraj na vseh področjih, če se upošteva stvarno vrednost dolarja, je dohodek raznih kategorij ostal na skoraj isti višini kot v prejšnjih letih. Burger navaja tudi zelo zanimiv podatek, da so na primer mezde in plače delavcev in uradnikov (kvalificiranih ali pa ne) zabeležile precejšen zastoj, medtem ko so se nekoliko zvišali prejemki raznih svobodnih poklicev. Zanimivo je to, da je bil porast nižji pri tistih kategorijah, ki razpolagajo z močnimi sindikalnimi organizacijami.

V svoji študiji Burger navaja tudi ugotovitev, da so bili v ZDA hudo prizadeti vsi varčevalci, ki so zaupali svoje prihranke državi. Drugi pa, ki so jih vložili v zasebne bančne ustanove, so ostali pri starem.

Tragedija pri Chappaquiddicku jutri pred sodniki

NEW YORK, 3. — V Edgartownu se bo začel pojutrišnjem proces v zvezi s smrtjo pokojne Mary Jo Kopechnejeve, ki je bila osebna tajnica ameriškega senatorja Edwarda Kennedyja. Proces bo za zaprtimi vrati.

Kot smo že poročali, je mlada tajnica «Teda» Kennedyja utonila 18. julija lani v nekem ribniku pri Chappaquiddicku. Verzije o tragičnem dogodku, ki je hudo prizadel politično kariero mladega Edwarda Kennedyja, brata pokojnega predsednika ZDA, so bile številne. Edward Kennedy je na sodišču priznal svojo krivdo, rekoč, da je on sam upravljal avto v katerem je bila skupaj z njim tajnica Mary Jo Kopechne, in da je zgrešil pot ter na mostu čez ribnik zadel ob ograjo ter strmoglavil z vozilom v vodo. Potem je baje skušal rešiti nesrečno dekle, toda, ker se mu namera ni posrečila, je odšel v hišo svojih prijateljev.

Policijske organe je zelo zanimalo, zakaj je senator čakal skoraj 9 ur preden je prijavil dogodek pristojnim oblastem. Kennedy se je izgovarjal, da je bil tedaj živčno šokiran in zato ne popolnoma priseben.

Na drugi strani pa so preiskovalne oblasti sumile, da Mary Jo Kopechne ni umrla zaradi zadušitve v vodi ter so zato zahtevale, naj zdravniški izvedenci opravijo obdukcijo njenega trupla. To zahtevo je postavil okrajni pravdnik Edmund Dinis. Njegovo zahtevo pa sodniki bližnje države, kjer je bilo dekle pokopano, niso sprejeli, in sicer zato, ker so se dekletovi starši uprli ponovnemu zdravniškemu ogledu.

Kaj se je v resnici zgodilo tisto noč na mostu pri Chappaquiddicku bo verjetno za vedno ostalo zavito v meglo. Pred dnevi je celo izšla knjiga, ki jo je napisal neki časnikar, v kateri se trdi, da avta sploh ni upravljal Edward Kennedy, ki se je malo prej skril med grmičevjem, da bi ga ne opazil neki policijski agent, ki je bil v bližini. «Ted» Kennedy je menda podal lažne izjave na sodišču, da se ne bi zameril lastni ženi, ki je bila tedaj noseča.

Sodniki bodo zaslišali pojutrišnjem tudi štiri druge tajnice Kennedyjevega «kotla», ki verjetno dobro poznajo ozadje tega presenetljivega dogodka. Kaj pa bodo mlada dekleta povedala sodniku, je seveda vprašanje zase.

V Parizu so umorili predstavnika marsejskega podzemlja

PARIZ, 2. — Marsejsko podzemlje je ogorčeno, ker so v noči med četrtkom in petkom ubili enega izmed njegovih predstavnikov, 38-letnega Antoinea Mondolonija, ki je ležal v bolnišnici zaradi prometne nesreče. Zločin so izvršili trije moški, ki so vdrli v bolnišnico kmalu po polnoči, ko je bilo v stavbi najmanj osebja in je bil pri Mondoloniju samo Felix Guerini, bolnikov prijatelj. Trojica je ukazala Felixu, naj se umakne k streni, potem ko je eden izmed moških ustrelil proti njemu, da bi ga prestrašil, za tem pa je drugi moški z nožem zabodel ranjenca. Neovirano je potem trojica zbežala.

Antoine «Rene» Mondoloni je bil že večkrat zaprt zaradi raznih prestopkov, sumili so ga celo, da je ubil nekega mladega inženirja. Predstavniki marsejskega podzemlja se sedaj vprašujejo, zakaj so ukazali, da morajo umoriti Mondolonija, če je glavno načelo tega ambienta ravno najgloblji molk o vsaki zadevi. Poleg tega je imel Mondoloni po avtomobilski nesreči razbito lobanjo in se je v bolnišnici boril s smrtjo, torej ni bilo prav, da so ubili človeka, ki se ni mogel braniti.

Ker se v ponedeljek začne sodna obravnava proti Felixu Guerriniju in nekaterim drugim znanim predstavnikom podzemlja, ki so obtoženi, da so sodelovali pri umoru nekega mladega gangsterja, ki so ga izvršili leta 1967, je vznemirjenje zaradi zadnjega dogodka še večje.

SANTA MONICA, 3. — Sodišče v Santi Monici je odločilo, da si nad 28 milijonov lir premoženja igralke Sharon Tate razdelijo njen mož, starši in sestre, ker igralka ni zapustila testamenta. Sodnik je določil za upravitelja igralkinega premoženja njenega očeta Paula Tateja.

PO SLEDEH «EXODUSA»

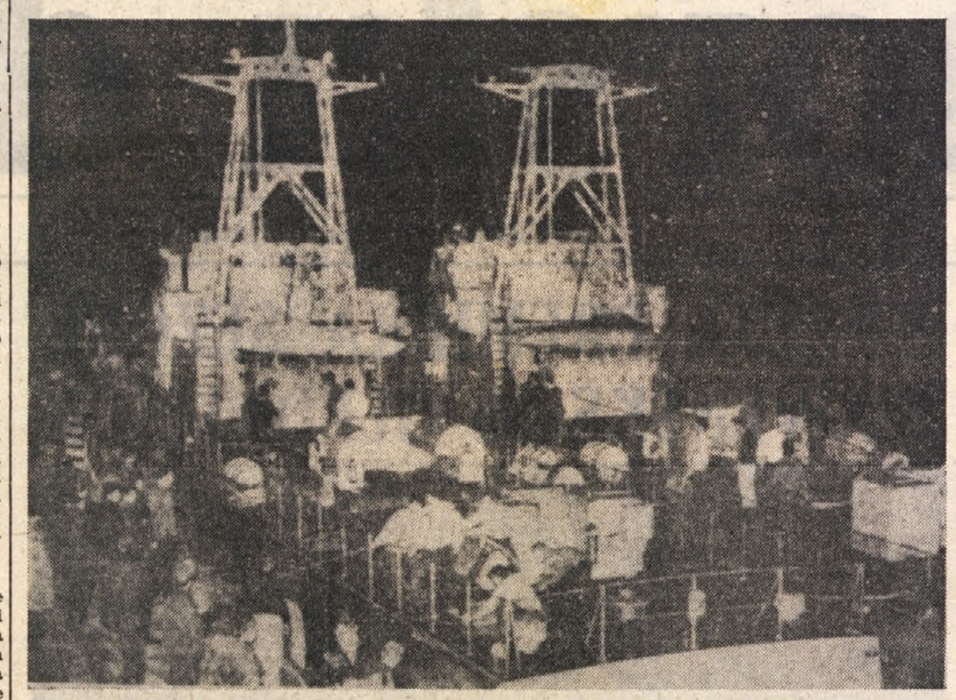

Dva od petih izvidniških čolnov, ki so pred nedavnim odpluli iz Cherbourga v Franciji, zasidrana v pristanišču v Haifi. Bivšega poveljnika ladje «Exodus» Mordehaja Lemona, ki je imel pomemben delež pri ustanovitvi izraelske države, so francoske oblasti izgnale iz Francije

«ZRAČNI GUSARJI» V LIMI

Včeraj je letalo vzletelo iz perujskega glavnega mesta

Po pilotovih besedah, je letalo preusmerilo 10 oseb

LIMA, 3. — Danes je letalo «Caravelle» brazilske letalske družbe «Cruzeiro do sul», ki so mu včeraj «zračni gusarji» preusmerili let, vzletelo iz Lime proti Kubi preko Paname. Pet oseb, ki so bile udeležene pri preusmeritvi, je z nestrpnostjo čakalo, da čilska letalska družba preskrbi za letalo nove akumulatorje. Peterica je grozila 16 potnikom in 7 članom osebja s pištolami, ročnimi bombami in noži. James Alan Luce, Athos Magno Costa i Silva, Claudio Galeno Magalahaes Linhares, Luis Alberto Silva in 22-letna Isolde Sommer so med čakanjem imeli nekakšno tiskovno konferenco skozi vrata v letalu. Povedali so, da želijo «romati» na Kubo, da bi s tem počastili spomin Ernesta Che Guevare, sodelavca Fidela Castra, ki so ga umorili v Boliviji. Na listek, ki so ga vrgli iz letala, so «gusarji» napisali, da so člani organizacije «Joao Dominguez de la Vanguarda Armada Revolucionaria Palmares», ki sledi revolucionarnim Guevarovim principom.

Medtem ko so «gusarji» čakali na odhod sta v Sao Paulo dospela zakonca, ki so jima «gusarji» dovolili, da v Limi izstopita. Povedala sta, da se je to zgodilo, ker je 70-letna gospa Freber rahlega zdravja, možu pa so dovolili, da jo spremlja, vendar so v letalu zadržali njuno hčerko.

Pilot je včeraj izjavil, da «gusarjev» ni samo pet, ampak deset, ker je pet skritih med potniki. Po zadnjih vesteh je po treh urah leta iz Lime letalo prispelo v Panamo, od koder bo nadaljevalo pot na Kubo.

Ali je Muriel McKay še pri življenju?

LONDON, 3. — Ker se ugrabitelji gospe McKay že pet dni niso oglasili, je policija iz Scotland Yarda začela misliti, da so dosedanje zahteve po odkupnini delali razni goljufi in neuravnovešenci. Agenti so s tem v zvezi zaprli 18-letnega natakarja Williama Peta, ki je zahteval po telefonu, da mu plačajo 750.000 lir za to, da vrne ugrabljeno žensko.

Policija tudi ne polaga prevelike važnosti na pismo, ki ga je posial neznanec, ki je dejal, da je ugrabil žensko, da bi njen mož prenehal s pisanjem «nesramnosti» v časopisih, pri katerih je podpredsednik. Agente je sedaj začela zanimati druga možnost, in sicer ta, da so mogoče Muriel McKay umorili. Zdi se, da se je gospa McKay želela vrniti v Avstralijo, od koder so pred 12 leti McKayjevi prišli. Iz tega sledi, da policija ne verjame preveč trditvam družine, da bi Muriel McKay ne imela nobenega razloga, da odide od doma, ker ni bilo v družini nobenega nesoglasja.

Raziskave pa precej ovirajo posamezniki s prebujno domišljijo, posebno ker v Veliki Britaniji ugrabitve niso zelo pogoste, ki telefonirajo na dom McKayjevih včasih zato, da zahtevajo odkupnino, v drugih primerih pa včasih nič ne rečejo, ko član McKayeve družine dvigne slušalko. Ravno zaradi tega, ker so začeli agenti misliti na umor, so uvedli med Murielinimi znanci preiskavo. Aleksander Mc Kay pa je pozval domnevne ugrabitelje, naj bodo usmiljeni do njegove žene, ki je v življenjski nevarnosti, ker še ni dobila predpisane injekcije vitamin, ki ji vsak mesec pomaga, da ostane pri življenju.

NEW DELHI, 3. — Neki moški se je v templju Sikh v New Delhiju vrgel na grmado, na kateri so zažigali po indijskem obredu truplo njegovega «guruja» — učitelja. Prisotna množica je z grozo gledala to početje, ne da bi ga mogla preprečiti. Ko so bili plameni največji, je 45-letni Sangat Singh dal svojo listnico nekemu prijatelju in se vrgel v ogenj. Plamene je močan veter usmeril proti prisotnim in zaradi tega niso mogli Singha rešiti. Njegova žena in njegovih 7 otrok je gledalo, kako je umiral.

ALCIDE CERVI V BOLNIŠNICI

Očeta sedmih junakov je obiskal A. Pertini

Predsednik poslanske zbornice v bolnišnici v Reggio Emilii Rahlo izboljšanje zdravja 95-letnega antifašista

REGGIO EMILIA, 3. — Predvčerajšnjim so prepeljali v bolnišnico 95-letnega Alcida Cervija, ki je nenadoma zbolel zaradi gripe.

Alcide Cervi, znan po vsej Italiji kot «papà Cervi» je oče sedmih sinov, ki so jih nacisti ubili leta 1943 med zasedbo severne Italije.

Alcida Cervija so prepeljali v kliniko Sant'Ilario d'Enza, kjer ga je danes obiskal predsednik italijanske poslanske zbornice Alessandro Pertini.

Zvečer sta Cervija pregledala zdravnika prof. Molinari-Tosatti in Barbazza, ki sta po ogledu objavila sporočilo v katerem pravita, da se je splošno zdravstveno stanje pacienta nekoliko zboljšalo. Zboljšalo se je tudi delovanje srca, ki ga je gripa precej prizadela. Kljub zboljšanju pa je prognoza še vedno pridržana. Zdravniki pa upajo, da bo Cervi prebolel bolezen.

Iz Rima sporočajo, da je «Vsedržavno združenje kmetovalcev» (Alleanza nazionale dei contadini) poslalo Cerviju prisrčno brzojavko v kateri izraža upanje, da bo njen častni predsednik prebolel bolezen in v najkrajšem času okreval.

Zaskrbljenost v Bonnu zaradi odhoda kapitalov

BONN, 3. — V krogih emisijske banke ne prikrivajo zaskrbljenosti zaradi velikega bega valute iz Zahodne Nemčije. Res je sicer, da je gospodarsko-finančna politika Bonna v prejšnjih mesecih stremela za tem, da ustavi dotok investicijskih in špekulativnih tujih kapitalov v Zahodno Nemčijo. Te ukrepe so pozdravili tudi voditelji emisijske banke. Toda odhod kapitalov po teh ukrepih je že tako velik, da povzroča odgovornim krogom precejšnje skrbi. Zato že govorijo, da bodo preklicali zaviralne ukrepe proti dotoku tujih kapitalov.

Od 30. septembra do konca decembra lani so se valutne rezerve v nemški zvezni banki zmanjšale za 19,5 milijarde mark. Ta pojav pripisujejo tako odhodu tujih špekulativnih kapitalov zaradi ovrednotenja marke, kakor tudi velikemu izvozu nemškega kapitala v tujino v oktobru in novembru. Pasivni obračun zahodnonemške plačilne bilance je novembra presegel 7 milijard mark in so v omenjenem mesecu prvič v lanskem letu zabeležili skoraj 8,5 milijarde mark primanjkljaja.

Po drugi strani pa je bil zunanjetrgovinski obračun do konca novembra lani izredno aktiven in je dosegel 13,5 milijarde mark pribitka.

POTEK GRIPE PO SVETU

V Alžiriji je zaradi gripe umrlo 60 oseb - predvsem otrok

Bolezen pospešujejo spremembe vremena, ki se še vedno ni izboljšalo

RIM, 2. — Ponekod v Italiji še vedno razsaja gripa. V Reggiu Calabrii je moralo ostati doma zaradi te bolezni 50.000 oseb, to je približno polovica meščanov. Zaradi mraza, ki je danes pritisnil v Reggiu Calabrii, je umrl 79-letni upokojenec Antonio Giordano. Zdi se, da je bil moški že dalj časa bolan na srcu in da je ponoči, ko se je temperatura precej znižala, zmrznil. Danes zjutraj so v hišo vdrli sosedje, ki Giordana niso dalj časa videli, in našli njegovo truplo.

V Apuliji narašča število obolelih za gripo s spreminjanjem vremenskih razmer. Smrtnih primerov je bilo ravno toliko kot lani ob tem času. Večinoma so umrli starejši ljudje, ki so bili že prej rahlega zdravja in katerih zdravstveno stanje se je zelo poslabšalo zaradi gripe. Pri zdravljenju gripe je bilo doslej najbolj učinkovito množično cepljenje. V Apuliji je vreme nestanovitno, nebo je povsod pooblačeno, preteklo noč pa je bila na mnogih cestah tudi poledica. Megla ovira morski promet predvsem v Otrantskem prelivu.

Nizke temperature v Italiji

Tudi v severni Italiji ni lepega vremena. V Benetkah se je danes zopet pojavila megla, ki pa ni bila tako gosta kot včeraj: ladje so lahko šle iz pristanišča, letališče «Marco Polo» pa je bilo tudi danes zaprto.

Zelo nizka temperatura je bila zopet na Visarjah, kjer je živo srebro pokazalo 15 stopinj pod ničlo, podobno je bilo tudi v Beli peči in v Kanalski dolini. V Karniji je cestni promet otežkočen zaradi poledice: ponekod je prišlo zaradi ledu do trčenj, pri katerih pa se ni nihče ranil.

Tudi v okolici Belluna je pritisnil hud mraz, čeprav je v Cortini D'Ampezzo danes sijalo sonce. V Santo Stefano je bilo ponoči 16 stopinj pod ničlo, v Sappadi in Misurini —15, v Auronzu in Alleghe —14, v Pieve di Cadore, Cortini in Falcade pa —12 stopinj. Tudi na gorskih prelazih je precej zeblo: na prelazu Pordoi je bilo 18 stopinj pod ničlo, na prelazu Falzarego — 16 in —13 stopinj na prelazu Tre Croci.

Gripa tudi v SZ

Po svetu je gripa najhuje razsajala v Alžiriji, kjer je za to boleznijo umrlo 60 oseb. Z razliko od drugih krajev so tu večinoma umirali otroci. O poteku bolezni poroča danes alžirski časopis «El Moudjahid», ki pravi, da je v zadnjih treh tednih umrlo 40 oseb zaradi gripe v vasi Takerbouz, ki je 160 kilometrov oddaljena od alžirskega glavnega mesta. Čez 20 oseb je umrlo v vasi Sidi Mohamed Benaouda, ki leži 30 kilometrov južno od Alžira. Ravno v tej vasi so pred vsem umirali otroci.

Grško časopisje poroča, da je za gripo bolnih dva in pol milijona Grkov, katerih je skupno 8 milijonov in pol. Epidemija se je sicer v mestih ublažila, vendar je sedaj dosegla podeželje. Tu so podaljšali urnike poslovanja vsem lekarnam, ki so delale ves čas tudi med novoletnimi prazniki.

Iz Sovjetske zveze sporočajo, da je epidemija gripe zajela tudi to deželo. Funkcionar sovjetske zdravstvene organizacije Aleksander Pavlov je napisal v članku, ki ga je objavil v «Pravdi», da bodo v kratkem cepili proti gripi približno 30 milijonov delavcev. Čeprav epidemija še ni zelo razširjena, pričakujejo, da se bo v tem tednu zelo razpasla po deželi. Funkcionar je tudi ugotovil, da so zahodne države s pridom začele uporabljati cepivo proti gripi, ki ga v Sovjetski zvezi že več let uporabljajo, čeprav so ga na zahodu dalj časa ignorirali.

NEW DELHI, 3. — V Indiji živi mož, ki ima najdaljše brke na svetu. Masurita Din se je rodil leta 1908, začel pa si je puščati brke leta 1947, od leta 1962 ima najdaljše brke na svetu. Vsaka polovica brkov meri meter in 42 centimetrov in pol. V Indiji je tudi menih «swami», ki ima najdaljše lase na svetu. Njegovi lasje so namreč dolgi 7 metrov in 92 centimetrov. Menih živi v samostanu v pokrajini Tamil Nadu.

šport šport šport šport šport

BOB — EVROPSKO PRVENSTVO

Po prvem spustu v Cortini v vodstvu nemška posadka

Favorit Zardini je moral zaradi poškodbe na roki odstopiti

CORTINA D'AMPEZZO, 3. — V Cortini D'Ampezzo se je začelo evropsko prvenstvo v bobu, že v prvem dnevu tragedija v italijanskih vrstah: zvezni zdravnik, prof. Modesto Forte je prepovedal italijanskemu pilotu Zardiniju nastop na tem prvenstvu. Zardini se je včeraj na poskusnih dirkah poškodoval, tako da mu je roka močno otekla.

Po prvem spustu vodita v lestvici zahodna Nemca Floth in Bader, ki sta prevozila progo v 1'18"92. Nemca sta prehitela italijansko posadko Gaspari - Armano.

Vrstni red:
1. Floth - Bader (Z. Nem.) 1'18"92
2. Gaspari - Armano (It.) 1'18"98
3. Baturone - Rosal (Šp.) 1'19"84
4. Zimmerer - Utschneider (Z. Nem.)
5. Delle Karth - Grati (Av. 2)
6. Eriksson - Nilsson (Šved. 2)
7. Paritos - Montarzel (Fr. 1)
8. Gruber - Oberhauser (Av 1)
9. Hoglund - Hedblom (Šved. 1)
10. Panturu - Focseneanu (Rom. 1)

AVTOMOBILIZEM

LEVIN (Nova Zelandija), 3. — Novozelandski pilot Graeme Lawrence je na avtomobilu znamke ferrari dino V 6 2400 osvojil prvo mesto na tekmovanju za veliko nagrado v Levinu. Lawrence je prehitel Maxa Stewarta (Avstralija), ki je na avtomobilu znamke Mildren Waggot zasedel drugo mesto. Tretji je bil avstralski pilot Frank Matich, ki je vozil avtomobil znamke Mc-Laren-Chevrolet 5.000.

KOŠARKA

Goriški Splügen ob 15.15 na TV

Danes bodo ob 15.15 predvajali po televiziji košarkarsko srečanje A lige Splügen Bräu - Eldorado. Goričani iščejo prvo zmago v tem prvenstvu. Ostala srečanja A lige: v Milanu: All'Onestà - Brill Cagliari; v Pesaru: Pelmo - Fides; v Bologni: Virtus - Simmenthal; v Benetkah: Noalex - Cantu; v Vareseju: Ignis - Snaidero.

HOKEJ NA LEDU

V Zagrebu je pripravil domači Medveščak v 1. jugoslovanski hokejski ligi veliko presenečenje: v srečanju z dolgoletnim jugoslovanskim državnim prvakom Jesenicami, je dosegel neodločen izid 1:1 (1:1, 0:0, 0:0). Zagrebčani so z nepričakovano osvojeno točko še bolj utrdili svoje drugo mesto na lestvici. Jesenicam zgubljena točka seveda ne more škodovati, ker so si prvo mesto že zagotovile.

LONDON, 3. — V prijateljskem srečanju v hokeju na ledu sta reprezentanci Kanade in Češkoslovaške remizirali 2:2 (0:0, 2:0, 0:2).

HITROSTNO DRSANJE

INZELL, 3. — Zahodni Nemec Erhard Keller je na mednarodnem tekmovanju v hitrostnem drsanju v Inzellu osvojil prvi mesti na progah 500 m in 1000 m. Keller je olimpijski in svetovni prvak. Italijan Gloder pa je zasedel prvo mesto na progi 3000 m.

Vrstni red.
500 m
1. Erhard Keller (Z. Nem.) 40"4, 2. Iversen (Norv.) 40"6, 3. Pjer Bjoernag (Norv.) 40"8
1000 m
1. Erhard Keller (Z. Nem.) 1'22"8, 2. Iversen 1'23"6, 3. Torgler 1'24"3.
3.000 m
1. Gloder (It.) 4'42"1, 2. Toniolli (It.) 4'43"8, 3. Gillarduzzi (It.) 4'44"7.

NARAŠČAJNIŠKI TURNIR BREGA

Enajsterica Domja osvojila prvo mesto

Včeraj se je zaključil nogometni naraščajniški turnir Brega. Turnir, ki je zadovoljivo uspel, je pokazal, da lahko Breg računa na najmlajše nogometaše, ki bodo gotovo napolnili vrzeli, ko bodo starejši igralci obesili čevlje na klin.

Včeraj sta bili na sporedu dve srečanji, odigrali pa so le eno tekmo, kajti igralci Boljunca se niso predstavili na igrišče, ker jih je večina zbolela za gripo. Boršt je tako osvojil zmago brez borbe.

V finalnem srečanju pa je Domjo po izenačeni borbi premagal enajsterico Doline.

Izid:

DOMJO DOLINA — 4:3 (2:0)

Za Domjo so dosegli gole Grbec (3) in Samec 1, za Dolino pa Zafran 2 in Slavec 1.

Končna lestvica
1. Domjo
2. Dolina
3. Boršt
4. Boljunec

SMUČANJE — V ŽENSKEM SLALOMU

Zmaga Rauterjeve v Oberstaufnu

Na drugem mestu francoska smučarka Isabelle Mir

OBERSTAUFEN, 3. — Avstrijska smučarka Berni Reuter je prepričljivo osvojila prvo mesto na mednarodnem tekmovanju v slalomu v Oberstaufnu. Avstrijska smučarka se je uvrstila pred favoritinjo Isabelle Mir (Fr.).

Vrstni red:
1. Berni Rauter (Av.) 44"60 - 56"51 (91"01)
2. Isabelle Mir (Fr.) 44'36 - 47"27 (91"63)
3. Francoise Macchi (Fr.) 45"94 - 48"70 (94"64)
5. Betsy Clifford (Kan.) 44"65 - 51"93 (96"58)
6. Roise Fortna (ZDA) 46"79 - 49"93 (96"72)
7. Patty Boydstun (ZDA) 46"52 - 50"40 (96"92)
8. Margret Hafen (Z. Nem.), 9. Cristine Rolland (Fr.), itd.

Po tem tekmovanju je lestvica najboljših svetovnih smučark naslednja:
1. Michele Jacot (Fr.) 71 točk
2. Barbara Cochran (ZDA) 55
3. Francoise Macchi (Fr.) 51
4. Judy Nagel (ZDA) 50
5. Berni Rauter (Av.) 41
6. Ingrid Lafforgue (Fr.) 34, 7. Isabelle Mir (Fr.) 21, 8. Florence Steurer (Fr.) 19

Lestvica držav
1. Francija 351 točk
2. ZDA 187
3. Avstrija 144
4. Švica 57
5. Italija 45, 6. Avstralija 25, 7. Z. Nemčija 24, 8. Kanada 18, 9. Poljska 4, 10. Norveška in Švedska 1

ODBOJKA

PALL. TRIESTINA — RUINI 1:3

V prvi tekmi z novim imenom Pallavolo Triestina, so tržaški igralci podlegli po zelo zanimivi in tehnično lepi tekmi postavi Ruini iz Firenc, ki se letos bori za naslov državnega prvaka.

Tržačani so v prvem setu povedli, gostje pa so v nadaljevanju krepko pritisnili in zasluženo zmagali. Posebno se je pri gostih odlikoval Mattioli, pri domačih pa Dragan, Grilanc in seveda Kovarik.

Seti: 17:15, 4:15, 8: 15, 13:15.

B. Križman

NOGOMET

FIRENCE, 3. — Tajnik FIGC dr. Fino Fini in tehnični komisar italijanske nogometne reprezentance Ferruccio Valcareggi odpotujeta danes v Mehiko, kjer bosta proučila tudi v najmanjših podrobnostih vsa vprašanja v zvezi z gostovanjem italijanske reprezentance v tamkajšnji državi. Italija je eden od favoritov za osvojitev nogometnega pokala Rimet.

Kako bo z deželami?

(Nadaljevanje s 1. strani)

temu da govori člen 3 deželnega statuta izrecno o pravicah skupnosti in bi bilo z njihove strani celo nesmiselno, da so ga vključili v statut, če so že od vsega začetka nameravali izigrati. Nadalje stalno zavlačuje računski dvor, ki ima nadzorno vlogo potrditve deželnih upravnih sklepov, čeprav je prav, da se nadzirajo deželni izdatki. Toda vsaka stvar mora imeti svoje meje. Proti takšnemu ravnanju je večkrat enotno protestiral deželni svet, kajti čutil se je zapostavljenega v svojih pravicah in omejenega v svoji avtonomiji.

Iz vsega tega vidimo, da so v državi zaviralne sile ne le v podedovanem državnem birokratskem aparatu, za katerega je pač naravno da se noče odpovedati svojim privilegijem, pač pa tudi med nekaterimi strankami, ki se prištevajo k levi sredini, zelo močne. Po drugi strani pa tudi vemo, da ni bilo ljudstvu nikoli nič podarjenega in da si je moralo svoje pravice pridobiti z odločnim bojem. In prepričani smo, da tudi tokrat ne bo usedlinam preteklosti uspelo konec koncev preprečiti uveljavljenja še enega osnovnega določila ustave, ki si počasi, a vendarle utira pot k uresničenju.

Pomen etnografskega natečaja Slovenske prosvetne zveze

Naj mi bralci dovolijo, da jih na začetku novega leta še enkrat spomnim na etnografski natečaj, ki ga je pod geslom «Kaj so mi pravili stari» razpisala Slovenska prosvetna zveza. «Primorski dnevnik» že od vsega začetka objavlja vsako nedeljo sestavke, ki naj bi predvsem mlajšim sodelavcem služili kot zgled, kako naj se take stvari pišejo. Za to razumevanje in pomoč se dnevniku najlepše zahvaljujem in prav zaradi tega razumevanja upam, da mi bo še enkrat ustregel.

Zelo me je razveselilo, ko sem slišala, da so po nekaterih društvih vzeli stvar zelo resno, da so celo sklicali skupaj vso mladino iz vasi, in ji dali nekaj napotkov za delo, ki naj bi ga v tej zvezi opravila. To je zelo pozitivno dejstvo, ker prav domačin lahko mladino opozori na tisto, kar je posebej značilno za kraj, kjer ta biva. Navodila oziroma orimeri tem, ki naj bi prišle v poštev za natečaj in ki so bile objavljene v razpisu, kot tudi primeri, ki jih je doslej in jih, upam, bo še objavljal «Primorski dnevnik», so nujno zelo splošni in se ne morejo spuščati v posebnosti posameznih vasi. Tako nismo mogli govoriti o mlinih ob Glinščici, čeprav bi prav to bila tema, ki vsekakor zasluži, da se je kdo loti. Kontovelci, Križani in Nabrežinci se bodo lahko z veseljem lotili ribiške problematike, zadnji pa nam bodo skupaj z Repenci lahko povedali marsikaj zanimivega o kamnarjih. Svetoivančani lahko obdelajo svoje nekdanje perice, Škedenjci se pa lahko s pridom lotijo svojih «big» in vsega, kar je z njimi povezano. Za vsako vas bi lahko nekaj omenili: lučanje v Boljuncu, mlaj v Dolini, vahtič v Nabrežini, vrtnarstvo in vinogradništvo na Proseku, da se omejim samo na vasi v tržaški okolici. Tumeščan bo lahko našel v svojem okolju marsikaj zanimivega; naj ga spomnim samo na to, da lahko stopi do kakega peka (teh je med mestnimi Slovenci menda še vedno precej), lahko stopi na «Poterošo» k našim rožaricam in — zakaj pa ne — tudi do pristaniških delavcev. Povsod bo lahko našel zanimive podatke o načinu življenja naših ljudi nekdaj in danes.

In ker že sedim pri pisalnem stroju in pišem o natečaju, ki je predvsem namenjen naši študirajoči mladini, bi rada še enkrat povabila vse šolnike, da mladini pomagajo pri delu. Ko smo o pobudi obvestili šolsko skrbništvo, je to pristalo na našo prošnjo, da bi lahko profesorji v šoli dijake opozorili na natečaj. Ker tu ne gre za natečaj sam, ampak predvsem na vezanje mladine na njeno domače okolje, kar je v naših razmerah gotovo zelo važna vzgojna naloga, prosim učitelje in profesorje, da mladino opozorijo, kako naj se začne s temi stvarmi ukvarjati. To bo gotovo znal vsak učitelj in profesor. Tudi domača naloga, v kateri bo učenec opisal svojo domačo vas, bo lahko služila v ta namen. Osebno me je na primer zelo razveselilo, ko sem zvedela, da je na enotni srednji šoli na Opčinah letošnje šolsko leto posvečeno Krasu in Kraševcem. To je pobuda, ki bo na dijake gotovo vplivala lahko samo pozitivno in jih vezala na našo zemljo in na naše ljudi. Ni mi znano, če so kaj podobnega vpeljali tudi na drugih šolah; če so, je to gotovo hvalevredna stvar.

Končno pa naj se obrnem še do mladih bralcev ali točneje do tistih, ki bi se natečaja lahko udeležili. Časa je še dovolj, da vsakdo lahko zaviha rokave in začne. Zdaj so tu še počitnice in vsak izlet lahko izkoristimo za zbiranje gradiva. Naj nihče ne misli, da bo to, kar bo lahko napisal, le nepomembna malenkost. Vsak sestavek sicer res ne more biti znanstvena študija, a star slovenski pregovor pravi: «Zrno na zrno pogača, kamen na kamen palača». In končno ne pozabimo na vse to, kar nas čaka po natečaju: ne mislim tu toliko na nagrade, kolikor na skupen izlet v Ljubljano in mogoče še kam po Sloveniji, na izlet, katerega se bodo lahko udeležili samo tisti, ki bodo sodelovali pri natečaju. Na tem izletu si bomo ogledali vse tiste ustanove, ki se ukvarjajo z etnografijo in folkloristiko, obiskali bomo ljudi, ki so zanimivosti naše zemlje ponesli v pisani in živi besedi daleč v svet, poslušali bomo izvirne posnetke ljudskih pesmi in pripovedk, mogoče si bomo celo ogledali kak film o tem ali onem ljudskem običaju itd. Skratka: preživeli bomo dan ali dva v na pol strokovnem, vsekakor pa prijetnem in domačem vzdušju, ki bi moralo vsakomur ostati v kar se da lepem spominu.

ŽIVA GRUDEN

Ovojnice Košutove pesniške zbirke

Pesmi in zapiski

Nova pesniška knjiga tržaškega avtorja Miroslava Košute

Svoji drugi pesniški zbirki je Miroslav Košuta dal naslov **Pesmi in zapiski**, ki že sam po sebi napoveduje premik v njegovi liriki. Če je namreč iz njegove prve knjige **Morje brez obale** izstopal bolj tradicionalističen ton, ki mu je določala zven že ustaljena zamisel o vlogi poezije in pesnika v svetu, nam te nove pesniške strani govorijo o novi funkciji, ki naj bo ima umetnost. Ta ni več posvečena svetišča literatura za praznike in reprezentančne manifestacije niti nekaj za notranjo uporabo izbrancev, ampak vsakdanja beležka, zapisek, ki spremlja in odraža naše bivanje in ki je ravno tako potreben kot kruh ali sadje ali prva ljubezen. Zato učinkujejo nove pesmi Miroslava Košute neposredno, prisrčne so in razumljive, da, celo same po sebi umevne.

Pravzaprav govorim le o eni plasti liričnih zapisov iz nove knjige, predvsem o tistih, ki jih je pesnik zajel v tri osrednje razdelke, v Abecednik, v Podobe stvari in v Hvalnico s tremi jagodami. Krajna razdelka, začetni in sklepni, pa kažeta, da se pesnik še ni odpovedal tradicionalni zamisli o poeziji, seveda tradicionalni v najširšem pomenu besede; ali pa ta dva razdelka pričujeta o tem, da je pesnik organsko preraščal stari kancept. Pri tem je pomembno in zanimivo to, da se je s svojimi tendencami in rešitvami ustvarjalno vključil v sočasno vrenje v slovenski liriki, kar je najzanesljivejši dokaz za pristen iskateljski nemir, ki je sploh pogoj vsakemu ustvarjalnemu dejanju.

Najbolj neposreden in izviren je Košuta v razdelku z naslovom Abecednik, kjer skozi iskrenost otroških oči svojega sina ponovno vrednoti svet in ga oblikuje po svoji zamisli in željah, daleč od tegob in nesmislov vsakdanjosti.

Narišiva belo jadro,
potni list za nebo:
midva še verujeva,
ti si majhen,
jaz pa hočem tako.

Potem narišiva oko,
veliko oko,
sinje oko,
zvesto oko
in sploh kakor je treba.

Vanj narišiva kresnico —
ne resnico,
ne resnico,
Kresnico s k kot košuta,
toplo kakor solza,
mehko kakor dih.

Vse drugo poskrijva,
naglo poskrijva,
tudi resnico
z r kot ri ri ribica.

Tematsko je zbirka vezana na dve žarišči: domačijstvo in razločevalni vsakdanjik. Pesmi iz prvega navdihovalnega vira so vse prepojene z mornico, našo obalo in Krasom okrog Sv. Križa, ki je pesnikov rojstni kraj. Vendar ti verzi ne pozvanjajo v smislu patetičnih narodnih budnic ali nostalgičnih žalostink, ampak so pristni, nesentimentalni glasovi človeškega v človeku, ki išče izgubljeno moralno in duhovno - eksistenčno trdnost v prvinskih sferah človekovega bivanja: v otroštvu, mladostni tovarišiji, rojstnem kraju, v naravi (Nekje onstran, Pesem). Na teh tleh se ta tematski pol srečuje s svojim antipodom, z razčlovečujočo vsakdanjostjo. Iz brezbarvnega potrošniškega kozmopolitizma išče pesnik v svetu ribičev in alg, mizarjev in mornic, otrok in ognjišča tišino in notranjo zbranost, pristnost, na primer v pesmih Hvalnica časa, Nepreklicno, Ptici ali v pesmi

Živel sem z morjem, ljubil sem dekleta,
o, rakovice s sončnih skal.
In zdaj mi vračajo ta moja leta,
da plapolajo kakor makov šal.

Nekje so kraji. Daleč. Smrt fašizmu.
Ostal bom tukaj, pritepen kot pes,
in v svojem štirinožnem pesimizmu
se valjal kdaj do pasa, kdaj pa ves.

Prav taka tematska srečišča se mi zdijo v Košutovi novi zbirki najbolj prepričljiva in vredna.

Pesniški izraz je, kot smo videli, pri Košuti vedno preprost, neposreden in mnogo pripomore k sugestivnosti njegove poezije. Ubeseditvenim postopkom njegove lirike bi sicer lahko našli vzporednice ali celo direktne sugestije in vplive v sodobni literaturi, predvsem v španski liriki 20-ega stoletja, od domačih imen pa se nam zaradi oblikovanih analogij vsiljujejo Kosovel, Kocbek, Zajc, Strniša in pa naša ljudska pesem. Vendar je Miroslav Košuta te pobude v glavnem pretopil v originalno zlitino, ki ji ne manjkata svojski lesk in zven. — Tu pa tam pa so mu besedni sklopi le premalo intenzivni, ohlapni ali stereotipni (n. pr.: Besede / bojo dišale po kruhu / in domačem vinu; gola jasa; ožgani pogledi), pač največ tam, kjer mu tudi lirski napon zgubi potrebno napetost. V pravih trenutkih, ki jih v zbirki niti ni tako malo, pa mu tudi jezik zadobi potrebno pomensko eksplozivnost, živost in plemenitost, recimo, za primer, vsebinsko iskri «in» v pesmi Nepreklicno.

Slovenska lirika je danes na razpotju, ki ga izrisujejo njene osnovne dileme: domačijstvo ali svetovljanstvo, družbena angažiranost ali posameznika osvobajajoči eros - igra, tradicija ali totalna prenovitev. Vse te dileme se nam nakazujejo tudi v zbirki Pesmi in zapiski, ki se zato organsko in soustvarjalno zrašča v samo jedro sočasnega slovenskega lirskega dogajanja.

K predstavitvi nove zbirke Miroslava Košute se mi vsiljuje še pripis o njeni opremi, ki je res duhovita, učinkovita in funkcionalna.

MARKO KRAVOS

Izšla je pri založbi LIPA v Kopru konec 1969. Opremil Jože Brumen.

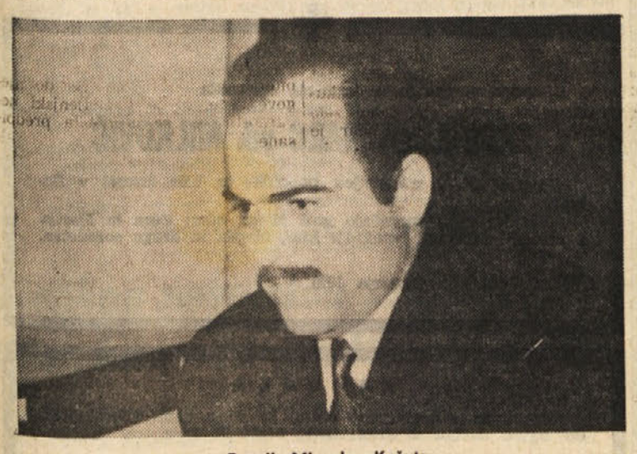
Pesnik Miroslav Košuta

TONE KUNTNER

IO NON SONO

Io non sono un melo
cresciuto in un orto,
un melo di tipo pregiato
en non produco
frutti
di gran
qualità.

In sono un melo
cresciuto
su arida
terra incolta
e i miei frutti sono
mele selvatiche.

JAZ NISEM

Jaz nisem jablana,
ki je zrasla na vrtu,
jablana žlahtne sorte
in jaz ne rojevam
iskane
plemenite sorte
plodov.

Jaz sem jablana,
ki je zrasla
na trdi
pozabljeni zemlji
in moji plodovi so
lesnike.

QUESTO È AMORE

Questo è amore.
Questa è maledizione.

Potrei guadagnarmi il pane diversamente,
con meno stento.

Tu però resti.
Tu però resti.

TO JE LJUBEZEN

To je ljubezen.
To je prekletstvo.

Kruh bi drugače
laže zaslužil.

Ti pa ostaneš.
Ti pa ostaneš.

Prevod: Jolka in Vilma Milić

NAŠE KONCERTNO ŽIVLJENJE

Solistični koncert Glasbene matice

Prihodnji petek bodo nastopili v mali dvorani Kulturnega doma sopranistka Vanda Gerlovič, basist Jože Stabej in pianist Igor Dekleva

Zanimiv spored glasbenih del solopevske literature bosta prihodnji petek predstavila v Kulturnem domu sopranistka Gerlovičeva in basist Stabej.

Vanda Gerlovič, solistka ljubljanske opere, je dobra znanka naših koncertnih odrov. Že iz prvih let, ko je Glasbena matica začela organizirati koncertne prireditve, jo srečujemo kot koncertno pevko in solistko pri gostovanjih ansambla ljubljanske opere. Njena umetniška pot jo je vodila tudi v inozemstvo: v Bolgarijo (Sofija - Varna), v Sovjetsko zvezo (Moskva, Kijev, Vilno, Harkov, Kazan in Minsk), Avstrijo (Graz, Linz), Francijo (Pariz - Velika opera), Nizozemsko (Haag, Amsterdam, Rotterdam, Utrecht), Češkoslovaško (Praga) in Italijo (Benetke, Turin, Bergamo, Videm, Reggio Emilia, Bologna, Modena, Rim, Bari, Aquila, Messina, Treviso). Povsod je prejela za svoj nastop laskave ocene in iskreno priznanje. Kritiki so podčrtali predvsem njen smisel za oblikovanje dramatskih likov opernih junakinj. Za svoj koncertni nastop prihodnji petek si je Gerlovičeva izbrala v 1. delu dve Schubertovi pesmi: Pri kolovratu in Postrv ter tri Griegove samospeve: Ljubim te, Labod in V čolnu. V drugem delu pa bo sopranistka zapela tri pesmi Marjana Kozine: V dno srca, Oreh in Glad.

Franz Schubert je najpomembnejši zastopnik solospeva iz obdobja romantike. V svojih pesmih (napisal jih je preko 600) je skladatelj izrazil svoja najgloblja, intimna čustva. Te pesmi so najmočnejša izpoved njegove bogate umetniške ustvarjalnosti.

Marjan Kozina, ki ga je smrt prezgodaj iztrgala iz vrst slovenskih glasbenih ustvarjalcev je ena najbolj samoniklih slovenskih glasbenih osebnosti. Njegov opus ni številen, zato pa predstavlja umetniško dognana, klena glasbena dela, kot sta npr. opera Ekvinokcij in simfonična pesnitev Ilova gora. Kozina je napisal tudi številne samospeve, ki lepo odražajo njegov lirični, čustveni svet.

Basist *Jože Stabej*, je študiral v Ljubljani pri prof. Jelki Strugarjevi in v opernem studiju Akademije za glasbo. Na II. jugoslovanskem tekmovanju mladih glasbenih umetnikov v Zagrebu leta 1959 je dosegel prvo mesto. Po poklicu je svoboden umetnik, nastopa v operah, sodeluje na komornih in vokalno - instrumentalnih koncertih. Doslej se je predstavil na koncertnih odrih v vsej Sloveniji, v Zagrebu, v Zahodni Nemčiji, Italiji in Sovjetski zvezi. Kritika ga je povsod odlično ocenila Stabej, ki je tudi že gostoval v Trstu, bo tokrat zapel najprej tri Beethovnove samospeve: Marmotte. V tesnem grobu in Bolhača, v drugem delu pa Rahmaninove pesmi: Kakor blisk so minile mi sanje, Pred vrati in Ne, ničesar ti zdaj ne povem ter vrsto slovenskih ljudskih pesmi Moja kosa (v priredbi Prelovca). Prišla je cesarski pot (priredba Štritofa). Darovanje neveste (priredba Adamiča), Kaj bi jaz tebi dal (priredba Lipovška), Na gorici, na placi (priredba Merkuja) ter Dere sen jas mali bija (priredba Osterca).

Veliki glasbeni mojster *Ludvig van Beethoven* je svojemu opusu genialnih glasbenih del priključil tudi vrsto samospevov, malih a klasično lepih glasbenih stvaritev, v katerih se odraža skladateljev visoki etični odnos do glasbene umetnosti. Povsem na drugo stilno področje je basist Stabej posegel s samospevi skladatelja Sergeja *Rahmaninova*. Poznoromantična glasbena umetnost tega ruskega glasbenega avtorja je širokemu krogu glasbenega občinstva zelo priljubljena in nekatera njegova glasbena dela kot npr. klavirski koncert v c-molu spadajo danes v železni koncertni repertoar. Njegove samospeve označuje bogata melodika, barvite harmonije in globoka, čustvena zanesenost.

Slovenske ljudske pesmi v priredbah skladateljev Prelovca, Štritofa, Adamiča, Lipovška, Merkuja in Osterca, so tehten prispevek slovenski glasbeni literaturi ter jih vse premalo srečujemo v koncertnih sporedih, kar bi vsekakor zaslužile glede na umetniški kriterij in odgovornost s katero so avtorji pristopili k oblikovanju ritmičnih in melodičnih značilnosti ljudske glasbene tematike.

Tudi pianist *Igor Dekleva* spada v mlaiši rod slovenskih glasbenih umetnikov. Na Akademiji za glasbo je študiral v razredu prof. J. Ravnika in prof. Horakove. Po izpolnjevanju na dvomesečnih mednarodnih tečajih Akademije Chigiane v Sieni pri mojstru Cortotu, sledi dveletni študij v Monakovem. Tri leta je bil asistent za komorno glasbo na poletnih mednarodnih tečajih v Weikersheimu v Nemčiji. Od oktobra 1963 deluje kot svobodni umetnik in honorarni predavatelj na Akademiji za glasbo v Ljubljani. Solistično je nastopal v Jugoslaviji, Zahodni Nemčiji, Italiji in Turčiji. Igral je z orkestri Slovenske Filharmonije, ljubljanske RTV, z dubrovniškim gradskim orkestrom in ansamblom «Slavko Osterc». Številna so njegova radijska snemanja na jugoslovanskih in drugih radijskih postajah. Dekleva sodi danes med najuglednejše mlade slovenske pianiste.

V petek zvečer se bo Dekleva predstavil z dvema Choninovima Polonezama op. 40 in z Ukmarjevimi Sentencami. Poloneze so poleg mazurk tiste klavirske skladbe *Frederica Chopina*, v katerih nam iz dna svojega srca govori zaveden Poljak. Poloneze je Chopin dvignil s svojim ustvarjalnim genijem iz poplave tovrstnih salonskih skladb, ki so v dobi romantike polnile koncertne sporede ter jih je predstavil kot umetniško zrele stvaritve. Značilna, junaško-epska nota je lastna Polonezi op. 40 št. 1 v a-duru.

Sentence za klavir so ena novejših glasbenih del skladatelja *Vilka Ukmarja*. Avtor baleta Lepa Vida, Slovenske uverture za orkester, treh godalnih kvartetov, dveh simfoničnih poemov in nekaterih skladb za klavir se tudi v Sentencah pokaže kot humano nastrojen glasbeni ustvarjalec, ki rad poseže v globino človeške psihe. (Sentence sestavlja sedem delov: v prvi sentenci smo postavljeni na zemljo; druga je mehkejša in ima mani korenin, tretja se še bolj razblinja drobi in lahni; četrta skromna v tonih, kakor da posluša notranjim človekovim vzgibom; peta izostri notranjo disonanco; v šesti se glasbene misli vračajo k izhodišču, vendar v sedmi izgube svojo prvotno statičnost in uhajajo — v duhovno svobodo).

G. D.

Vanda Gerlovič

Jože Stabej

Igor Dekleva

Pri Mladinski knjigi

VSA ČUDA SVETA

Velike znamenitosti sveta od piramid do vesoljskega vzletišča

Ernst von Hesse je ob koncu preteklega stoletja prepotoval ves svet, da bi obiskal najznamenitejše stvaritve narave in človeškega duha. Trideset let je porabil za svoje potovanje, nakar je napisal dve knjigi, v katerih je opisal sedemsto takih svetovnih čudes. Pa še pri tem je prezrl marsikatero stvaritev vredno ogleda in opisa. Danes lahko svetovna čudesa obiščemo hitreje. V času ladij, letal in najsodobnejših tehničnih pripomočkov je to mnogo enostavneje in lažje. Toda vsak ne more potovati po svetu, vsak si tega razkošja ne more privoščiti, da bi videl vse tisto, kar je ustvarila narava ali kar so zgradili ljudje. Zato imamo danes tudi sodobne tehnične pripomočke, imamo film, televizijo, barvno fotografijo. In tako lahko danes s temi pomagali spoznavamo čudesa sveta. Barvna fotografija nam omogoča, da v jasnih, lepih in natančnih podobah podrobneje spoznamo take zanimive stvaritve, da v miru sedimo v udobnem fotelju, pri topli peči in si nadrobno ogledujemo to, kar nas zanima. Knjigo, v kateri so zbrana taka čudesa z vsega sveta, knjigo, ki nam s pomočjo barvnih podob omogoča spoznavanje najznamenitejših tehničnih dosežkov, kulturnih stvaritev in lepot narave imamo zdaj pred seboj. Pod naslovom ČUDA SVETA nam je edinstveno knjigo posredovala Mladinska knjiga.

Knjiga «Vsa čuda sveta» bo navdušila mladino in starejši rod. Gre za knjigo velikega formata, odlično opremljeno, sicer pa knjigo, ki vsebuje barvne, tudi celostranske podobe šestdesetih največjih čudes sveta, šestdeset najbolj presenetljivih, najlepših in najveličastnejših. Gre torej za knjigo, ki nam predvsem v barvnih podobah in s kratkim spremnim besedilom predstavlja največje dosežke s področja kulture, tehnike in s področja narave. Ob takih lepih podobah največjih znamenitosti sveta pa se vsakdo rad napase in poteši svojo željo po spoznanju.

Seveda je pojem svetovnega čuda kaj različen. Grki so nekaj takih največjih čudes svojega časa šteli na prste ene roke. Tudi v 17. stoletju so sestavili prvi seznam svetovnih čudes, pa čeprav je bil pojem sveta takrat se vseeno omejen. Promet in publicistika sta razširila obzorja, skrajšala razdalje med poedinimi predeli sveta. Film, fotografija in televizija pa sta podobe največjih znamenitosti sveta približala vsemu človeštvu. In če je ob začetku našega stoletja seznam čudes obsegal kar sedemsto takih znamenitosti, je potem danes, ko je tehnika napredovala in ustvarila vrhunske dosežke, seznam znamenitosti še večji. Seveda bi se lahko tudi omejili in skrčili število največjih znamenitosti na sedem, kot je pred leti storil neki nemški časopis v svoji anketi. Knjiga, ki jo imamo pred seboj, je ubrala srednjo pot. Njen avtor ROLAND GÖÖCK je izbral šestdeset znamenitosti in jih predstavil v svoji knjigi, pri čemer je izbor posvetil znamenitostim s področja narave, kulture in tehnike. Pri izbiri so sodelovali strokovnjaki, poznavalci dežel, kjer so te znamenitosti doma. Tako je s to knjigo nastala panorama svetovnih čudes, ki sega od egiptovskih piramid do najnovejše metropole Brasilie, od Mrtvega morja do Niagarskih slapov, od Tadž Mahala do Cape Kennedyja. Snov je razdeljena na več poglavij in sicer tako, da so najprej predstavljena čuda Antike, nato svetovna čuda Evrope, potem čuda Azije, nato pa čuda Afrike in na koncu še čuda Amerike. Znotraj vsakega poglavja pa so prikazane tako naravne znamenitosti kot največje tehnične stvaritve sodobnega človeštva, z neko notranjo povezavo, ki prikazuje na prvem mestu piramide, na koncu knjige pa vzletišče za vesoljske ladje.

Poleg piramid sodijo med antična čudesa viseči vrhovi Semiramide, Rodoški kolos, Aleksandrijski svetilnik, Babilonski stolp. Svetovna čuda Evrope so številna. Stolnici v Kölnu in Milanu sta dve znameniti stavbarski stvaritvi, Elektrarna v Visokih Turah je dosežek moderne tehnike. Bruseljski Atomij je simbol našega časa, Benetke so edinstvene na svetu. Iz najnovejšega časa je prikaz predora pod Mont Blancom, daleč nazaj sega atenska Akropola. Slavolok zmage v Parizu ali Eifflov stolp je na podobi prav tako čudovit kot v resnici. Toda naštevanje bi zavedlo predaleč. Omenimo naj samo naš prispevek, podobo (najslabšo) Postojnske jame. Iz Azije se nam kaže podoba Jeruzalema, pa Hagia Sophia, Kitajski zid, Baalbek iz Libanona, Templji v Bangkoku itd. itd. Afriko prikazujejo podobe Sueškega kanala, Asuanskega jezu, Viktorijini slapovi in še tri druge podobe. Amerika je predvsem s tehničnimi dosežki, čeprav stvaritve južnoameriških domorodcev niso prezrte. Rio de Janeiro, New York, viseči most v San Franciscu, Panamski prekop, Yellowwstonski park, Niagarski slapovi to so le nekatere znamenitosti, katerih podobe so našle mesto v tej knjigi.

Naj to poročilo sklenemo z ugotovitvijo, da je izbor seveda subjektiven in da bi bil lahko od drugega avtorja drugačen. Toda vse, kar nam knjiga predstavlja je izredno zanimivo. Brezhibne, odlične barvne fotografije in kratek, jasen spremni tekst, dajejo knjigi svoj pečat. Res govorimo o nadvse mikavni knjigi.

Sl. Ru.

Knjiga je v prodaji v Tržaški knjigarni v Ul. Sv. Frančiška.

Dve številki mladinske revije «Galeb»

Z vzorno točnostjo sta izšli novembrska in decembrska številka mladinske revije «Galeb» (št. 2 in št. 3 letnika XVI.) Novembrska številka prinaša na 1. strani posvetilo Milanu Jerebu, dolgoletnemu uredniku revije, ki je umrl v novembru. «Dvanajst let jo je požrtvovalno in z veliko ljubeznijo urejeval ter skrbel, da bi imeli z njo učenci in učenke slovenskih osnovnih šol pri nas veliko veselja in zabave» je rečeno v nekrologu in še «Dobrega in blagega Milana Jereba zdaj ni več. Z njim smo izgubili velikega moža, ki je z ljubeznijo vse svoje življenje posvetil vzgajanju naših šolarjev v zavedne Slovence».

Res je, z Milanom Jerebom smo izgubili šolnika starega kova, kakršnih je danes tako malo. Mladi bodo še dolgo pogrešali njegovo ljubeznivo skrb in zavzetost zanje.

Fran Roš piše in Klavdij Palčič ilustrira zgodbo «Smeh in jok v Temaniji», med tržaškimi pesniki in pisatelji pa sta na vrsti Andrej Budal in Milan Lipovec, o katerih na otroku dojemljiv način piše Lojze Abram ter svoja sestavka dopolnjuje z dvema ponatisoma iz del predstavljenih avtorjev. Mato Lovrak objavlja s Hlavatijevimi ilustracijami opremljen spis «Prvi narek», Gusta Strniša pesem «Naša hišica», Danilo Gorinšek pa zgodbico «Tri želje». Številka prinaša tudi razpis nagradnega natečaja ob 25-letnici obnovitve slovenske šole», slikanico «Avguštin in njegova svetilka», spisa o ptičkih brglezu in strižku, več pesmic z ilustracijami, Jožeta Pahorja zgodbo «Srnica sirota» in druge zanimivosti in uganke.

Tretja decembrska številka je praznična in zato zajetnejša. Uvodna pesem je posvečena božični noči. Vladko Kogoj posveča spis Milanu Jerebu, Fran Roš nadaljuje zgodbo «Jok in smeh v Temaniji», Strniša in Tone Batagelj objavljata dve pesmici s Kosovimi ilustracijami, Lojze Abram pa predstavlja pisatelja Alojza Rebulo, od katerega je objavljen odlomek iz romana «V Sibilinem vetru». Fran Roš objavlja pesmico «Zajčja šola», Stana Vinšek pa je prevedla Muelhoferjeve «Jaslice», katerim je Palčič dodal lepo ilustracijo. Sledi Luke Kramola narodna pesmica «Zima je prišla» (z notnim zapisom), njej pa koroška ljudska pripovedka «Sam» s Hlavatyjevimi ilustracijami. Nadaljuje se Kosova slikanica, Stana Vinšek je za naše male prevedla zgodbo «Kako je Andrej zasačil tatičko», Fran Roš objavlja še eno pesmico «Nespametni polžek». Sledijo razne zanimivosti o znamkah in ptičkih, Danila Gorinška zgodba «Prekla. Balon in žabon», Primoža Možine pesmica «Galeb», nato pa cela vrsta dopisov malih bralcev. Med njimi pišejo Lilijana, Adrijana, Lili, Patricija in Darinka z osnovne šole na Proseku o obisku Mare Samsove, ustanoviteljice revije «Galeb». Objavljena je tudi slika tega obiska. Zelo lep je ta skromen, toda iz otroške duše občuten spomin na izredno žensko, kakršna je bila nepozabna Mara.

Lepa je ta praznična številka, bogata, skrbno urejena. Prav bi bilo, da bi bile takšne tudi naslednje.

j. k.

Vreme včeraj: Najvišja temperatura 5,4, najnižja 3,4, ob 19. uri 5,1 stop., zračni tlak 1010,7 rahlo narašča, vlaga 83 odst., nebo pooblačeno, morje mirno, temperatura morja 8,5 stop.

Tržaški dnevnik

Danes, NEDELJA, 4. januarja
ANGELA
Sonce vzide ob 7.46 in zatone ob 16.34 — Dolžina dneva 8.48 — Luna vzide ob 4.08 in zatone ob 12.54
Jutri, PONEDELJEK, 5. januarja
SIMEON

TRETJA PREMIERA SLOVENSKEGA GLEDALIŠČA 1969/70

Finžgarjeva «Naša kri» na odru Kulturnega doma

Predstavo je vzorno režiral in ji dal okusno scensko podobo ing. arh. Viktor Molka

Slovensko gledališče je sinoči v Kulturnem domu uprizorilo svojo tretjo premiero v sezoni 1969/70. Na vrsto je prišla Finžgarjeva ljudska drama «Naša kri», čeprav bi po prvotnem razporedu predstava — kot beremo v uvodnem sestavku gledališkega lista — morala priti na oder šele v aprilu. Tako smo po sili nepredvidenih okoliščin, ki so v vsakem gledališču vedno mogoče, gledali že tretjo ljudsko igro zapovrstjo. Toda to je le ugotovitev, ki noče sinočnji predstavi ničesar odvzeti, še najmanj pa mesta, ki ga ima v slovenski ljudski dramatiki in pomena, ki sta ga ji odmerila avtor in čas. Navsezadnje ni narobe, če je prišla tudi na oder našega poklicnega gledališča, saj smo tako lahko videli, da more tudi preprosta ljudska igra v skrbni režiji, mojstrski sceni in izdelani igri predstavljati lep gledališki dosežek.

Dramo «Naša kri» je pripravil inž. arh. Viktor Molka iz Ljubljane, ki je bil sicer že večkrat gost našega gledališča, vendar v glavnem kot scenograf. Svojo zadnjo režijo pri nas je imel leta 1954. Njegova je tudi scena, ki jo lahko brez pridržka označimo za vzorno. Kljub stilizaciji je učinkovala domačnostno in je povsem odgovarjala sicer skromnim scenskim zahtevam samega dogajanja.

V posameznih vlogah so nastopili skoraj vsi člani ansambla, poleg njih pa še nekateri zunanji sodelavci. Miklavža Borštnika, francoskega maira, je igral Stane Raztresen, njegovo ženo Borštnico Zlata Rodoškova, hčerko Jerico pa Mira Sardočeva. Matija, Borštnikov hlapec je bil Jožko Lukeš, Štefan, posestnikov sin in Jeričin ženin pa Livij Bogatec. Stane Starešinič je igral francoskega častnika Louisa Renarda, Boris Cavazza sergenta-majorja Benoita Turbuta, Adrijan Rustja mežnarja Groga, kmetje Gašper Zapotočan, Podrepec, Kos Luka in Matijevec so bili Danilo Turk, Silvij Kobal, Dušan Jazbec in Alojz Milič, kmečki sin Drago Gašperlin, starka Leli Nakrstova, Manca Lidija Kozlovičeva in Minca Nora Jankovičeva.

Občinstvo je kljub še vedno razširjeni gripi bilo še kar številno in je predstavo tudi lepo sprejelo. Igralce in režiserja ter scenografa arh. Molko je nagradilo z aplavzi in cvetjem. Prepričani smo, da bo predstava naletela pri našem občinstvu na lep odziv, kar si tudi zasluži po svojih narodno spodbudnih hotenjih in po svoji vzorni realizaciji.

Prizor iz ljudske drame «Naša kri»

Pripombe federacije KPI glede strokovne šole

Tajništvo tržaške federacije KPI je proučilo odgovor, ki ga je poslal minister za šolstvo senatorju Semi glede ustanovitve slovenske strokovne šole in industrijskega tehničnega zavoda v Trstu. Minister se izogiba odgovoru glede tehničnega zavoda in odlaga ustanovitev industrijske šole do prihodnjega šolskega leta. Pokrajinsko tajništvo KPI poudarja, da ustanovitev industrijske strokovne šole ni zadostna in da je nujno potrebna ustanovitev slovenskega industrijskega tehničnega zavoda. Ustanovitev industrijske strokovne šole je lahko le delna rešitev vprašanja strokovne izobrazbe slovenske mladine na Tržaškem, in to samo do ustanovitve omenjenega tehničnega zavoda.

Izgubljeno-najdeno

Na občinskem oddelku za ekonomat, občinska palača III. nadstropje soba 128, hranijo predmete, ki so bili najdeni na javnih prostorih v decembru 1969 in ki so na razpolago zakonitim lastnikom vsak delavnik od 9. do 12. ure. Med predmeti so: italijanska in tuja valuta, ure, prstani, verižica, denarnica, ciklomotor, torba z oblekami, dežniki, foulard, moška čepica, pulover, rokavice, škatla z igračko.

MED TRŽAŠKIM ARZENALOM - SV. MARKOM IN LIBERIJSKIMA DRUŽBAMA

Podpisana pogodba za preureditev ladij «Carinthia» in «Sylvania»

Dela na obeh prekooceanskih ladjah, ki sta prevzeli ime «Fairland» in «Fairwind», bodo stala nad 23 milijard lir in bodo trajala dve leti

Med družbo «Tržaški arzenal - Sv. Marko» ter pomorskima družbama «Fairland Shipping Corporation» in «Fairwind Shipping Corporation», obe s sedežem v liberijskem mestu Monrovia, je bila podpisana pogodba za popolno predelavo ladij «Fairland» in «Fairwind», bivši «Carinthia» in «Sylvania». Dela obsegajo preureditev trupa, kar bo omogočilo znatno povečanje števila potnikov na ladjah ter skoraj popolno preureditev opreme za skupni pogodbeni znesek nad 23 milijard lir.

Poročilo o podpisu pogodbe pravi, da «se s prevzemom tega izredno važnega naročila, ki ni brez tveganj gospodarskega značaja, Tržaški arzenal-Sv. Marko v svoji novi strukturi usmerja k prevzemu vloge velikega podjetja za popravljanje in preurejanje ladij, ki mu jo je svoj čas določil odbor CIPE.»

Minister za državno udeležbo Malfatti pa je izjavil: «Prevzem tako važnega naročila je prav gotovo dogodek, ki ga je treba pozitivno podčrtati iz raznih razlogov. Neposredno po sklepih CIPE, ki so s preureditvijo ladjedelnice za pomorska popravila, predvidevali premestitev delavcev bivšega Sv. Marka v Arzenal, so namreč nastali dvomi o tem, da se bo podjetju lahko zagotovilo primerno zaposlitev, takšno, da ne bo vplivala na potek upravljanja. Ti dvomi se sedaj razblinjajo ob dejanjih in mislih, da je treba dati priznanje Fincantieri in IRI zaradi vztrajnosti, s katero sta kljub težkemu položaju na svetovnem tržišču uspela zagotoviti tako obsežno delo. Doseženi sporazum — je dejal Malfatti — priča o velikih možnostih, ki jih imata tržaški podjetji za svojo ekspanzijo prav na sektorju popravljanja in preurejanja ladij, za kar so bile že pred časom nakazane konkretne smernice razvoja. Važnost doseženega naročila pa potrjuje tudi pozitivnost svoj čas prevzetih sklepov CIPE v okviru obsežnega vprašanja preureditve italijanske ladjedelniške industrije.»

Ladji «Carinthia» in «Sylvania», preimenovani v «Fairland» in «Fairwind», sta bili zgrajeni v letih 1956-1957 za družbo «Cunard Line», ki ju je uporabljala za čezoceanska potniška potovanja do malo več kot pred enim letom. Gre za razmeroma novi enoti solidne gradnje, ki ju namerava nova pomorska skupina «Vlashov» uporabiti na svojih progah med Southampstvom in Avstralijo.

V Trstu opravljena prenovitev bo dala ladjama popolnoma novo lice, saj bo njuna preureditev takšna, da bosta popolnoma odgovarjali modernim zahtevam tehnike in higiene. Vsi lokali bodo opremljeni z najnovejšimi prezračevalnimi napravami. Novi in moderni bodo sistemi za komunikacije, sanitarne naprave in kuhinje pa bodo preurejene v sorazmerju s povečano zmogljivostjo števila potnikov na obeh prekoceankah. S posebno skrbjo bodo preuredili kabine in družabne prostore, kakor tudi sam trup ladij, tako da bosta obe lahko prevažali okrog 2000 potnikov. Obnovitvena dela bodo trajala okrog dve leti in bodo razen osebja Tržaškega arzenala-Sv. Marka zaposlila tudi številna obrobna podjetja.

V zvezi z omenjenimi Malfattijevimi trditvami je dal tajnik tržaške federacije KPI inž. Cuffaro izjavo, ki jo na kratko povzemamo in h kateri se bomo še povrnili. Cuffaro pravi, da so nova naročila res pomembna, da pa niso umestne ministrove trditve v zvezi z usmeritvijo IRI v preobrazbi italijanskih ladjedelnic ter v zvezi z ladjedelnico Sv. Marka. Pri tem je Cuffaro tudi omenil škodo, ki jo je imela naša država spričo zgrešene ladjedelske politike sploh. Poudaril je tudi, da ni vlada izpolnila obljub in zagotovil v zvezi s Sv. Markom, kakor jih ni izpolnil niti IRI.

Urnik trgovin

Slovensko gospodarsko združenje javlja urnik trgovin za praznike:

V ponedeljek, 5. januarja bodo v dopoldanskih urah odprte tudi tiste trgovine, ki imajo običajno ob ponedeljkih tako imenovani kratek teden t. j. trgovine z oblačili, opremo in raznim blagom.

V torek, 6. januarja bodo vse trgovine zaprte, razen mlekarn, ki bodo poslovale od 7. do 12., cvetličarn, ki bodo odprte od 8. do 13. ter pekarn, slaščičarn in podobno, ki bodo poslovale od 8. do 21.30.

Požar v trgovini igrač v «Tergesteu»

Sinoči nekaj pred polnočjo je nastal v trgovini z igračami v Pasaži Tergesteo požar. O tem je neki mimoidoči obvestil gasilce, ki so imeli dobro uro dela, da so ukrotili plamene. Vzroki požara še niso znani, vsekakor pa sklepajo, da ga je povzročil električni kratek stik. Ogenj je delno uničil nekaj prodajnih miz z razstavljenimi igračami, zaenkrat pa še ni znana celotna škoda. Zaradi nemudnega posega gasilcev, se požar ni razširil v druge bližnje prostore trgovine.

Žena ga je rešila

Žena je pospravljala po hiši in mož se je kopal. Mariji Taučer se je zdelo čudno, da ne sliši nobenega glasu iz kopalnice in je odprla vrata. 26-letni Vittorio Tranquillini je ležal na tleh, kot bi bil mrtev. Mali prostor je bil prenasičen z gorilnim plinom. Vsa prestrašena je žena takoj ugasila grelec za vodo in zaprla vodo. Nato je skočila k telefonu in telefonirala Rdečemu križu. Moža so nemudoma odpeljali v bolnišnico, kjer so zdravniki ugotovili, da bi se bil skoraj zastrupil. Na oddelku za oživljanje so mu takoj dali kisika in ga tako spravili k zavesti. Okreval bo v petih dneh.

PO PODATKIH MATIČNEGA URADA

V decembru umrlo v Trstu skupno 716 ljudi

Večja umrljivost zaradi gripe - Višek za božične praznike

Matični urad tržaške občine je te dni objavil število smrtnih primerov v preteklem mesecu. V decembru je v Trstu umrlo 716 oseb, kar pomeni, da je umrlo povprečno 23 ljudi na dan, ali, z drugimi besedami, ena oseba na približno 430 prebivalcev. Če primerjamo te podatke s predlanskimi v istem mesecu, ugotovimo, da se je umrljivost v preteklem mesecu podvojila. Predlanskim je namreč v decembru umrlo povprečno le 14 oseb na dan.

Glavni vzrok tega znatnega pospeška umrljivosti v pokrajini je treba pripisati epidemiji gripe. Prva obolenja je zdravstveni urad zabeležil že v začetku decembra, v kratkem pa se je bolezen tako razširila, da se je sredi meseca govorilo že o 50.000 bolnikih. Razni uradi in podjetja so morali zaradi obolelosti svojih številnih uslužbencev zmanjšati produktivnost, v šolah je bilo iz dneva v dan več praznih klopi, odpadle so razne prireditve, nenavadno pa so se napolnile bolnišnice.

Naval gripe in umrljivost v tržaški občini sta dosegla svoj višek za božične praznike. 23. decembra je matični urad tržaške občine namreč zabeležil kar 67 primerov smrti. Tako visokega števila primerov smrti niso zabeležili že od leta 1956, ko je v Trstu razsajala azijska gripa.

Na srečo je po božičnih praznikih začela gripa polagoma popuščati in zadnji dan leta je po podatkih matičnega urada umrlo manj ljudi kot prejšnje dni.

Bolniki morajo ostati še nekaj dni v postelji, potem ko jim neha vročina, ker jim sicer preti nevarnost ponovnega obolenja. To pa je po navadi mnogo hujše in nevarnejše zlasti za starejše ljudi.

Zastoj v pristanišču zaradi epidemije gripe

Približno trideset odstotkov pristaniških delavcev je v postelji zaradi gripe. Zaradi tega so se občutno zaustavila dela pri natovarjanju in raztovarjanju blaga. Trenutno je v tržaškem pristanišču 65 ladij raznih držav. Trideset od teh je zasidranih ob trgovskih pomolih, dva pa čakata na odprtem morju.

Zaradi zmanjšanja delovne sile se zelo počasi nadaljuje tudi raztovarjanje blaga iz železniških vagonov. Trenutno je na tračnicah pristaniške ustanove ustavljenih 1600 vagonov. Ustanova upa, da se bo trenutni navzdržni položaj normaliziral v približno dveh tednih.

Obdaritev otrok deželnih uslužbencev

Jutri bo deželna uprava v Trstu in Vidmu, kot je običaj ob svetih treh kraljih, obdarila otroke svojih uslužbencev, ki jih je okrog 470. V Trstu bodo razdelili 252 darilnih zavojev ob 9.30 v mali dvorani gledališča «Verdi», pri čemer bosta navzoča podpredsednik deželnega odbora Moro in odbornik Varisco.

Nov urnik pokrajinskega fluorografskega centra

Pokrajinski protituberkulozni konzorcij v Trstu obvešča, da od 2. januarja 1970 dalje fluorografski center v Trstu na Trgu Sansovino št. 3 posluje za občinstvo ob delavnikih od 8. do 9.30.

Slabost v gostilni

Včeraj popoldne so na oddelku za oživljanje sprejeli 52-letnega klobučarja Samuela Pissiona iz Ulice del Monte 7. Sedel je v gostilni Tevere v Ul. Mercadante, ko se je zgrudil zaradi trenutne slabosti. Prisotni gostje so takoj telefonirali Rdečemu križu in z rešilnim avtom so ga odpeljali v bolnišnico. Bil je v mrtvičnem stanju, zaradi česar so si zdravniki pridržali prognozo.

Padel je v sobi

Na ortopedskem oddelku so sinoči sprejeli 78-letnega upokojenca Ferdinanda Corrada iz Ulice Porta 18. Mož je ravnokar vstal s postelje, ko mu je zmanjkalo tal in je padel. Pri tem se je močno udaril v desno nogo. Z avtom Rdečega križa so ga odpeljali v bolnišnico, kjer je dežurni zdravnik ugotovil, da si je verjetno zlomil stegnenico.

oglašajte v PRIMORSKEM DNEVNIKU

OB ŠTEVILNI UDELEŽBI LJUDSTVA IN OBLASTI

Zadnja pot pokojnega Dora de Rinaldinija

Včeraj so slovesno pokopali uglednega politika in javnega delavca Dora de Rinaldinija, ki je nenadoma preminil predvčerajšnjim kmalu po poldne na svojem domu v Ul. Combi. Na zadnji poti so ga spremljali poleg svojcev in sorodnikov velika množica ljudstva ter predstavniki strank in oblasti. Pogreb je priredil deželni svet, kateremu je pokojni de Rinaldini predsedoval v prvi zakonodajni dobi, medtem ko je bil v sedanjem svetu svetovalec.

Na čelu pogrebnega sprevoda, ki je šel od stanovanja do cerkve Madonna del Mare na Trgu Rosmini, so sluge deželnega sveta nosili deželni prapor, temu pa je sledila zastava pokrajinskega odbora KD, v kateri je pokojni eden izmed voditeljev. Nato so nosili štiri velike vence deželnega sveta, deželnega odbora in tržaške občine ter osebni venec predsednika deželnega odbora Berzantija, ki se ni mogel pravočasno vrniti na pogreb iz inozemstva. Za vozom s krsto so šli svojci in sorodniki, nato pa so sledile oblasti. Med njimi so bili predsednik deželnega sveta prof. Ribezzi, podpredsednika deželnega sveta Pellegrini in Pittoni, podpredsednik deželnega odbora Moro, razni deželni odborniki in številni deželni svetovalci vseh strank, poslanec Belci, tržaški župan Spaccini, vladni komisar prefekt Cappellini, dolinski župan Lovriha, nabrežinski župan Legiša, predstavniki številnih ustanov in drugi. Prav tako so se udeležili pogreba predstavniki vseh strank ter številni funkcionarji dežele.

Ko je dospel žalni sprevod na Trg Rosmini, je šest deželnih svetovalcev KD odneslo na ramah krsto v cerkev, kjer so duhovniki poleg pogrebnih obredov brali tudi mašo zadušnico.

Po opravljenih žalnih obredih je spet šest deželnih svetovalcev prineslo krsto na pogrebni voz na trg, od koder so odpeljali pokojnikove posmrtne ostanke na pokopališče pri Sv. Ani.

DNEVNA SLUŽBA LEKARN
(od 13. do 16. ure)

Dr. Gmeiner, Ul. Giulia 14, Manzoni, Largo Sonnino 4, INAM, Al Cedro, Trg Oberdan 2, Al Gemelli, Ul. Zorutti 19/c.

NOCNA SLUŽBA LEKARN
(od 19.30 do 8.30)

All'Angelo d'Oro, Trg Goldoni 8, Cipolla, Ul. Belpoggio 4, Ai due Lucci, Ul. Ginnastica 44, Miani, Drevored Miramare 117 (Barkovlje).

SLOVENSKO GLEDALIŠČE V TRSTU
KULTURNI DOM

FRAN SALEŠKI FINŽGAR
NAŠA KRI
igra v štirih dejanjih

Kostumograf: ALENKA BARTLOVA
Režiser in scenograf: VIKTOR MOLKA

Danes, 4. januarja ob 16. uri (ABONMA RED B — nedeljski popoldanski)
V sredo, 7. januarja ob 20. uri (DIJAŠKI ABONMA za sredo)
V četrtek, 8. januarja ob 20. uri (DIJAŠKI ABONMA za četrtek
V soboto, 10. januarja ob 20.30 (ABONMA RED A)
V nedeljo, 11. januarja ob 16. uri (ABONMA OKOLIŠKI)

Prodaja vstopnic ob delavnikih od 12. do 14. ure ter eno uro pred pričetkom predstav pri blagajni Kulturnega doma; ob nedeljah in praznikih eno uro pred pričetkom predstav. Rezervacije na tel. 734265.

GLASBENA MATICA — TRST
Jubilejna sezona 1969—1970

V PETEK, 9. JANUARJA 1970 OB 20.30
V MALI DVORANI KULTURNEGA DOMA

SOLISTIČNI KONCERT

VANDA GERLOVIČ - sopran
JOŽE STABEJ - bas
IGOR DEKLEVA - klavir

KONZORCIJ PRIDELOVALCEV VIN TRŽAŠKE OBČINE

vošči svojim članom ter vsem vinogradnikom na Tržaškem zdravo in uspehov polno novo leto.

Gledališča

POLITEAMA ROSSETTI

«Preganjanje in smrt Girolama Savonarole» je na sporedu še danes ob 16.30, jutri ob 20.30 in v torek popoldne. V četrtek, 8. t.m. pa bo na sporedu izven abonmaja komedija Petra Nicholsa «Joe Egg» z Albertom Lionellom in Carlo Gravino.

KINO «IRIS» PROSEK

danes ob 16. uri Technicolor dramatičen film:
DUE SPORCHE CAROGNE
Igrajo: Alain Delon, C. Bronson, O. Georges Licot.

KINO NA OPČINAH

danes ob 15. uri Technicolor western film:
L'ORA DELLA FURIA
Igrajo: Gary Laphwood, Dean Jagger i. d.

Ljudska prosveta

Prosvetno društvo «Ivan Cankar» obvešča, da bo odborova seja jutri, v ponedeljek, 5. januarja ob 20.30.

Včeraj - danes

ROJSTVA, SMRTI IN POROKE

Dne 3. januarja 1970 se je v Trstu rodilo 13 otrok, umrlo pa je 22 oseb.

UMRLI SO: 26-letni Renzo Barberi, 84-letna Augusta Rapetti vd. Bassi, 45-letni Cosimo Leone, 65-letni Giovanni Battista Simoncini, 63-letni Giuseppe Brovedani, 81-letni Gastone Nussa, 69-letna Adele Mauro vd. Louvier, 61-letni Salvatore Russo, 74-letna Francesca Pavichievaz vd. Rapetti, 78-letni Armando Stefanini, 80-letna Giovanna Callegaris por. Toniol, 57-letni Roberto Marasso, 66-letni Antonio Canovari, 61-letni Teodoro de Rinaldini, 59-letna Vittoria Percich por. Strain, 68-letni Deodato Tiozz, 76-letna Maria Gropazzi vd. Polduzzi, 77-letni Giuseppe Agrini, 57-letni Adolfo Caruzzi, 75-letni Giuseppe Sossi, 68-letna Maria Curech por. Augusti, 81-letna Nicolina Demitri vd. Srebernich.

OKLICI: steklar Claudio Zej in uradnica Silvana Faloppa, zdravnik Paolo Negrin in bolničarka Marie Josephe Arnould, varilec Franco Pupolin in gospodinja Maria Luisa Schiozzi, krmar Fabio Hering in gospodinja Anilda Calcina, uradnik Alessandro Meneghini in prevajalka Maura Tabacco, uradnik Mirano Sancin in učiteljica Maria Elisabetta Modestino, finančni častnik Maurizio Tegoni in delavka Vittoria Gardella, ind. izvedenec Ivan Bottega in delavka Sonja Bonin, karab. brigadir Enrico Pintucci in uradnica Maria Antonia Giampaolo, uradnik Claudio Saccorotti in uradnica Maria Luisa Verch, študent Arrigo Pregara in delavka Antonella Giuricin, delavec Michele Marculli in knjigovezka Loriana Schweitzer.

Mali oglasi

«CITROEN» — mehanična delavnica Samarittani in Miceo in prodaja nadomestnih delov. Ulica Rittmeyer 4/a

MEDNARODNA DRUŽBA, ki deluje na zavarovalnem področju, išče za Trst, Gorico in okoliške občine resne pomožne agente ali producente, tudi če so že zaposleni. Nudimo dobre ekonomske pogoje in možnost kariere.

Pošljite življenjepis in predstavite se v ponedeljek od 15. do 18. ure «CENTRALE», Ul. Oriani 3/II., 34131 Trst.

BOGATO SLOVENKO bi rad poročil iz paritetnih razlogov, srednje starosti, izobraženo, primernih slojev. Odgovoriti na upravo «Primorskega dnevnika», Trst, Ul. Montecchi 6 pod šifro «IDEAL».

Razstave

V Nemškem kulturnem inštitutu bodo od 8. do 27. t.m. razstavljali tržaški slikarji Bombe, Cara, Ghiacigh, Cornachin, Monal in Stravisi.

V Galeriji Rossoni razstavlja do 10. t.m. škedenjski slikar Silvester Godina.

Kino

Eden 15.00 «Topaz». Hitchcock. Technicolor.
Nazionale 14.30 «Boon il saccheggiatore». Steve MacQueen. Technicolor.
Fenice 14.00 «Agente 007 al servizio segreto di sua maestà». James Bond, George Lazenby, Diana Rigg, Telly Salavas, Gabrielle Ferzetti, Ilse Steppat.
Grattacielo 14.00 «Il prof. dott. Guido Tersilli, Primario della clinica villa Celeste delle Piccole Ancelle dell'Amore misericordioso, Convenzionata con le Mutue». Alberto Sordi. Technicolor.
Excelsior 14.30 «La bella addormentata nel bosco». Kratkometražni film «Il mio amico Beniamino». Technicolor.
Ritz 14.00 «Il prezzo del potere». Giuliano Gemma, Van Johnson. Technicolor.
Filodrammatico 14.30 «Vivi o preferibilmente morti». Nino Benvenuti, Giuliano Gemma. Technicolor.
Alabarda 14.00 «Ehi amico, c'è Sabata, hai chiuso». Lee Van Cleef. Colorsccope.
Aurora 15.00 «La legge del Signore». A. Sordi, C. Cardinale, N. Manfredi. Technicolor.
Cristallo 15.00 «I lunghi giorni delle aquile». Technicolor.
Capitol 15.00 «Amore mio, aiutami». Alberto Sordi, Monica Vitti. Technicolor.
Impero 15.00 «Il commissario Pepe». Ugo Tognazzi.
Vittorio Veneto 15.00 «Dove osano le aquile». Richard Burton. Technicolor.
Ideale 14.30 «Krakatoa est di Giava». Massimiliano Schell, Dianne Backer, Bryan Keith.
Abbazia 16.00 «I berretti verdi». J. Wayne, D. Janssen, J. Hutton. Technicolor.
Astra 15.00 «Stuntman». Gina Lollobrigida. Barvni film.

Darovi in prispevki

Amalija Čok daruje 5000 lir za Dijaško matico. Namesto cvetja na grob pok. strica Josipa Bukavca daruje Alojz Bukavec 10.000 lir za spomenik padlim na Proseku. V počastitev spomina pok. dr. Jožeta Dekleve daruje Ema Tomažič 5000 lir za sklad Sergija Tončiča. V počastitev spomina pok. Karlota Križmančiča iz Gropade darujeta družini Gornik in Počkar 1500 lir za športno društvo Zarja in 1500 lir za prosvetni dom v Bazovici. Ob četrti obletnici smrti Silvota Križmančiča daruje žena Zofka 3000 lir za prosvetni dom v Bazovici. Namesto cvetja na grob pok. Mariota Daneua darujeta Marija in Lidija Sosič 2000 lir za Dijaško matico. Ob obletnici smrti Zorke Kosovel daruje Francka Dekleva 2000 lir za Dijaško matico. V počastitev spomina Rozalije Vuk iz Mirna daruje Ema Tomažič 5000 lir za Slovensko dobrodelno društvo. V počastitev spomina pok. Albine Derganc roj. Žuljan darujeta sestrični Berta in Dora iz Skednja 2000 lir za Dijaško matico. Namesto cvetja na grob pok. Hilarija Legiše daruje Marij Pertot 5000 lir za slovensko prosvetno društvo «Igo Gruden».

Namesto cvetja na grob pok. Karla Križmančiča darujejo sledeče družine: Josip Milkovič in Franc Milkovič, Gropada 88 2000 lir za Dijaško matico in 2000 lir za S.d. Gaja, družina Grgič, Gropada 57 1000 lir za Dijaško matico in 1000 lir za S.d. Gaja. V isti namen daruje Marija Križmančič 1000 lir za Dijaško matico in 1000 lir za S.d. Gaja. Namesto cvetja na grob pok. Karla Križmančiča daruje družina Gojča iz Gropade 95 1000 lir za S.d. Gaja in družini Kalc 73 in 82 1000 lir za Dijaško matico.

Namesto cvetja na grob pok. Hermana Birse darujeta Ernesta in Ivanka Kobol 3000 lir za Dijaško matico.

V počastitev spomina tete in svakinje pok. Lojzke Turk poklanjata Pavlek in Drago Curk 10.000 lir Dijaški matici.

V počastitev spomina ljubljene sestre in tete pok. Meri Augusti poklanjata Pavlek in Drago Curk 10.000 lir Dijaški matici.

Namesto cvetja na grob pok. učiteljice Amelije Sancin darujeta družini Albino Sancin in Pahor 5000 lir za Dijaško matico.

Ignacij Samec je daroval 50.000 lir za prosvetni dom v Bazovici in 50.000 lir za športno društvo «Zarja».

V počastitev spomina pok. Hermana Birse daruje Mario Magajna 1000 lir za prosvetno društvo Ivan Cankar.

SOŽALJE

Športno društvo «Vesna» izraža sožalje svojemu igralcu Gerbiniju in družini ob bridki izgubi očeta.

KOZMETIKA 90
OPČINE, NARODNA 120

je specializirana trgovina in kozmetični salon

za vašo svežino in mladost.

Kozmetična sredstva vzdržujejo vašo lepoto!

ZAHVALA

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki so počastili njegov spomin in spremili na zadnji poti našega dragega

Hermana Birso

Posebna zahvala pevskemu zboru p. d. «I. Cankar» za ganljive žalostinke.

DRUŽINA BIRSA

Trst, 4. januarja 1970.

ZAHVALA

Zahvaljujemo se vsem, ki so spremili k večnemu počitku našo drago ženo, mater in nono

Rozino Kenda

Posebna zahvala darovalcem vencev in cvetja ter vsem tistim, ki so na kateri koli način počastili njen spomin.

ŽALUJOČA DRUŽINA KENDA

Sv. Križ, 4. januarja 1970.

Prisrčno se zahvaljujemo vsem, ki so sočustvovali z nami in na kateri koli način počastili spomin naše drage mame

Albine Derganc
roj. Žuljan

Žalujoči sin in hči z družinami

Domjo, Log, 4. januarja 1970.

✚

Nenadoma nas je 3. januarja zapustila

FRANČIŠKA MARC vd. MILKOVIČ

Pogreb bo v ponedeljek popoldne iz hiše žalosti v Bazovici.

Žalostno vest sporočajo **mož Mičel, hčeri Zora in Marija z možem Svetkom, vnukinji Ines, Magda in drugo sorodstvo.**

Bazovica, 4. januarja 1970.

ZAHVALA

Toplo se zahvaljujemo vsem, ki so z nami sočustvovali ob izgubi našega dragega moža, očeta in deda

KARLA KRIŽMANČIČA

Posebna zahvala kolegom podjetja «TOBAK» Koper, č. g. župniku, darovalcem cvetja ter prispevkov v dobrodelne namene in vsem, ki so ga spremili na zadnji poti.

Žalujoči družini: KRIZMANČIČ in MRŠNIK ter drugo sorodstvo

Gropada - Izola, 4. januarja 1970.

ZAHVALA

Prisrčno se zahvaljujemo vsem, ki so z nami sočustvovali ob izgubi našega dragega očeta in nonota

FRANCA TRAMPUŽA

Posebna zahvala č. g. župniku, darovalcem cvetja in vsem, ki so ga spremili na zadnji poti.

Žalujoči: hčerke, zetje, vnuki in drugo sorodstvo

Temnica, Nabrežina, Kontovel, 4. januarja 1970.

ZAHVALA

Ob izgubi našega ljubega očka

dr. JOŽETA DEKLEVE

se toplo zahvaljujemo prijateljem, ki so ga v dolgi bolezni obiskovali, zdravnikoma dr. Cibicu in dr. Starcu ter celotnemu osebju bolnišnic «dr. Deržaja» v Ljubljani in «K. T. Rovinj», slovenskim organizacijam in ustanovam na Tržaškem, ki so se poklonile njegovemu spominu: Slovenski kulturno - gospodarski zvezi, Primorskemu dnevniku, Odboru za gradnjo Kulturnega doma, Odboru za proslavo bazoviških žrtev, Odboru bivših mladincev, Kmečki zvezi in Glasbeni matici. Prav tako se iskreno zahvaljujemo Glavnemu svetu skupščine SRS, Izvršnemu svetu SRS, SZDL Slovenije, tržaškima federacijama KPI in PSI, izvršnemu svetu SL in SS, Združenju bivših antifašističnih preganjancev ANPPIA, političnim deportirancev ANED in partizanskemu združenju ANPI, tržaški občini, podžupanu prof. Luciu Lonzi in bivšemu županu dr. Franzilu.

Posebej se iskreno zahvaljujemo tovarišem in prijateljem, ki so se od našega nepozabnega očka poslovili na žalni seji Izvršnega odbora SKGZ: dr. Tončiču, Edvinu Švabu in dr. Kukanji, ter ob grobu: dr. Sardoču, Gorazdu Veselu, Lucjanu Volku, Mariji Bernetičevi, Stanku Pertotu in pevskemu zboru «Vasilij Mirk» za žalostinke. Končno se zahvaljujemo vsem, ki so se od pokojnika poslovili s cvetjem in prispevki v razne namene.

DRUŽINA DEKLEVA

PO SPREJETJU DEŽELNEGA ZAKONA O LOVSKIH REZERVATIH

Trda borba za povračilo škode ki jo povzroča kmetom divjačina

Pokrajinski odbor za lov sprejel resolucijo, po kateri naj škode ne bi plačali lovci, temveč dežela iz svojih sredstev

Avgusta lani je stopil v veljavo deželni zakon, ki nosi naziv «Ustanovitev in upravljanje lovskih rezervatov na deželnem ozemlju». Ob razpravi v deželnem svetu je Kmečka zveza — potem ko je dolga leta nastopala pri vseh mogočih oblasteh in ustanovah, od pokrajine do lovske zveze, od kmetijskega nadzorništva do deželnega odborništva za kmetijstvo — predložila vsem deželnim svetovalcem dolgo spomenico, v kateri jim je obrazložila resnost vprašanja škode, ki jo divjačina povzroča kmetijstvu in je postavila zahtevi:

1. Naj se določi, koliko sme biti največ v vsakem rezervatu divjačine, da bi bilo čim manj škode za kmete. 2. V zakonu naj se prizna pravica do odškodnine za škodo, ki jo povzroča stalna divjad.

Prvo zahtevo so sprejeli in tretji odstavek 10. člena omenjenega zakona določa: «Pravilnik bo določil tudi način za najprejšnjo določitev največjega stanja divjadi, združljivega s potrebami kmetijstva ter bo nakazal, kakšne ukrepe je treba sprejeti v primeru, če je stalna divjad povzročila posebno hudo škodo».

Z drugo zahtevo pa ni šlo, kot je bilo pričakovati, enako gladko. Čeprav so nekateri domači deželni svetovalci (Pittoni, dr. Stoka, Lovriha) naše zahteve odločno podprli in utemeljevali, je le prevladalo stališče, da je pač divjačina «last nikogar» (to naj bi veljalo samo v Italiji, ker v vseh drugih državah je divjačina last lovcev, ki za to odgovarjajo za škodo, ali kmetov, ki dajo lahko lov v zakup). Zato so naš predlog, da se vendar enkrat reši vprašanje škode po divjačini, sprejeli samo delno.

Člen 8. deželnega zakona pravi namreč: «Posamezni rezervati morajo ustanoviti sklad, namenjen za prispevke za škodo, ki jo povzroči poljedelstvu stalna divjad.

Za področje pristojni pokrajinski lovski odbor določi višino sklada in odreja o njegovi uporabi na način, ki bo določen s pravilnikom, ki bo izdan».

Torej ne pravica do odškodnine, ampak prispevki iz skladov, razdeljeni po izvršnem pravilniku, ki ga mora dežela, po zaslišanju deželnega odbora za lov, izdati v roku šestih mesecev, to se pravi do 2. februarja letos.

Že takoj nam je bilo jasno dvoje: Lovci, ki so v veliki večini tako v pokrajinskem kot v deželnem odboru za lov, bodo trdili, da ni mogoče govoriti o prispevkih, dokler ne bo izdan pravilnik; tega pa ne bodo izdali v roku šestih mesecev, vsekakor ne pa pred koncem 1970.

Neizpodbitno je pa, da je zakon stopil v veljavo 2. avgusta 1969. in oškodovanci imajo pravico do «prispevkov za škodo, ki so jo utrpeli od tega dne dalje.»

Samo prek Kmečke zveze je 114 kmetov vložilo prijave za skupno 4,290.500 lir škode. Ti imajo neizpodbitno pravico, da prejmejo odškodnino, pa naj jo imenujejo «prispevek ali kakorkoli».

Zato je predstavnik Kmečke zveze v pokrajinskem odboru za lov opozoril njegovega predsednika, da ga je treba sklicati čimprej, da se ustanovijo potrebni skladi in se določi njih višina, da se ne bodo mogli lovci izgovarjati, da za leto 1969 ne morejo plačati nič, ker rezervati niso ustanovili skladov.

Pokrajinski lovski odbor se je sestal šele v torek 30. decembra, na ponovno pismeno zahtevo, to najbrž zaradi razmer v naši pokrajini, ki že nekaj let ne more dobiti stalne izvoljene uprave.

Prisotni so bili le trije predstavniki lovcev, dr. Perco, ki ga je imenovala tržaška občina, predsednik Saša Rudolf, predstavnik kmetijskega nadzorništva dr. Vremec ter predstavnik Kmečke zveze. Predstavnika Coldiretti iz Ul. Roma seveda, kot po navadi, ni bilo.

Predstavnik kmetov je prikazal potrebo, da se nujno določi višina sklada za posamezne lovske rezervate, kar spada po omenjenem zakonu izrecno v pristojnost pokrajinskega lovskega odbora. Zato ni treba čakati na pravilnik, ki bo določil le, kako se prispevki razdelijo. Tako bi oškodovanci imeli zagotovljeno odškodnino tudi za škodo iz 1969, pa čeprav bi morali čakati na prispevek do odobritve pravilnika. Predsednik Rudolf je podprl to zahtevo kot tudi dr. Vremec. Lovci pa so sicer zatrjevali svojo «dobro voljo», da se vendar to vprašanje reši, tudi glede na izboljšanje odnosov med lovci in kmeti, so pa vztrajali na nemogoči razlagi zakona, češ da je treba tudi za ustanovitev sklada čakati na pravilnik, oporekali predstavniku Kmečke zveze, da se obnaša trdo kot «sindikalist» (kako naj bi pa nastopal, kot «dedek Mraz» upoštevajoč datum sklicanja). Jasno je bilo pač, da je še vedno njihova «dobra volja» ostala želja, da jim ni treba dati denarja iz žepa za prispevke, vsaj za lani ne. Zato so izkoristili svoj položaj večine in predlagali le izglasovanje resolucije pokrajinskega lovskega odbora, naslovljene na deželo, ki se glasi: «Upoštevajoč potrebo, da se deželni zakon št. 13 iz leta 1969 izvaja tudi glede prispevkov kmetom, ki jim je povzročila škodo stalna divjad, meni, da je treba izdati čimprej predvideni pravilnik in zato sklene pritiskati na pristojne deželne urade s priporočilom, naj dežela poskrbi s svojimi sredstvi za prispevke za leto 1969».

Naj torej dežela plača namesto lovcev. Sprejeli smo to resolucijo rajši kot nič, ker je še vedno bolje, da plača odškodnino dežela kot nihče. Kar se tiče nujnosti odobritve pravilnika je pa predstavnik Kmečke zveze v deželnem odboru za lov naslovil na njegovega predsednika, deželnega odbornika za kmetijstvo, že prej utemeljeno zahtevo po njegovem nujnem sklicanju na ta namen.

Kakšen je nauk, ki naj ga iz tega črpamo? Kljub vsej zatrjevani «dobri volji lovcev» se bodo ti branili plačevati odškodnine, oziroma prispevke ali bodo hoteli plačati čim manj. Zdi se nam zato zelo malo primerno, da je prepuščeno pokrajinskemu lovskemu odboru, da «določa višino skladov», upoštevajoč, da so lovci v absolutni večini in da jih bo v kratkem dvakrat toliko kot vse ostalih članov, kar pomeni, da imajo v rokah škarje in platno.

Da bodo naši ljudje torej lahko prejemali dostojne odškodnine za škodo, ki jim jo povzroča divjačina, bo treba še veliko naporov v pokrajinskem in deželnem lovskem odboru in «sindikalističnega nastopanja», pa čeprav bi ne bil lovcem všeč. V veliko pomoč nam bo pri tem moč, ki jo svojemu sindikatu (naučimo se od delavcev) lahko dajo njegovi člani.

LUCIJAN VOLK

OB 25-LETNICI OSVOBODITVE TABORIŠČA

Komemorativno potovanje v Buchenwald skozi Avstrijo in Češkoslovaško

Potovanje traja 6 dni - Udeležba na mednarodni svečanosti

V Trstu sprejema prijave Združenje bivših deportirancev

Ob 25. obletnici osvoboditve taborišča prireja potovalni urad SAP iz Ljubljane ob sodelovanju z republiško Zvezo borcev 6-dnevno komemorativno potovanje v Buchenwald - Doro. Cena potovanja je po osebi 701 NDIN, ali 35.05 lir. V tej ceni je vračunan prevoz z modernim avtobusom; prenočišča, zajtrki in večerje (kosilo si bodo morali izletniki plačati sami), razne pristojbine in ogledi galerij.

Odhod iz Ljubljane bo 8. aprila ob 23. uri. Po nočni vožnji skozi Avstrijo bo ogled Münchna, nato ob 14. odhod v Nürnberg, kjer bo večerja in prenočišče. Naslednji dan bo po ogledu mesta odhod v Weimar v Vzh. Nemčiji, večerja in prenočišče. Dne 11. aprila bo obisk taborišča Buchenwald in udeležba na mednarodni komemoraciji, nato obisk taborišča Dora, kjer bo popoldne komemorativna svečanost, povratek, večerja in prenočišče v Weimarju. Naslednji dan odhod v Dresden, ogled mestnih znamenitosti in odhod v Prago, večerja in prenočišče. Peti dan ogled Prage, proti večeru odhod v Brno, večerja in prenočišče. Zadnji dan povratek v Ljubljano skozi Dunaj z ogledom najpomembnejših zanimivosti avstrijske prestolnice.

Vsak si mora sam poskrbeti potni list in vizume. Ob prijavi je treba plačati na račun 15 tisoč lir.

Za tržaško področje sprejema prijave Združenje bivših političnih deportirancev Ul. C. Battisti 8 med uradnimi urami, po možnosti dopoldne od 10. do 12., ali popoldne od 16.30 do 17.30.

Prijavite se čimprej, vsaj do 20. t. m.

Globinski rekord tržaških speleologov

Sedem tržaških speleologov, ki pripadajo jamarski komisiji «Eugenio Boegan» Alpinističnega društva treh Benečij, je doseglo nov italijanski globinski rekord pri raziskovanju znamenite jame «Michele Gortani» na Kaninu. Po telefonski zvezi so namreč včeraj sporočili svoji skupini pred jamo, da so prodrli v globino 882 metrov.

Jamarji, ki so dosegli ta zavidljivi uspeh, so Willy Bole, Adelchi Casale, Elio Padovan, Livio Stabile, Fulvio Gasparo, Mario Privileggi in Dario Bassi. Omenjeno globino so dosegli le prvi štirje, ker so bili ostali trije medtem zaposleni pri raziskovanju nekega drugega jamskega prehoda.

NOVA STROKA STOPA V SINDIKALNI BOJ

Tekstilni delavci začenjajo posvetovanje za določitev osnovnih točk «listine zahtev»

Skupščine bi morali sklicati v treh tržaških podjetjih: FILSNIA, «Cotonificio San Giusto» in «Jutificio Triestino», za skupnih tisoč delavcev in delavk

«Sindikalna jesen» je naziv, ki so ga v italijanskem tisku uvedli lansko poletje, ko so sindikalne zveze napovedale, da zapade 31. decembra približno 50 delovnih pogodb za prav toliko delavskih in kmetijskih strok. Skupen nastop je dal obdobju razreševanja sporov in pogajanj značilnost velikega socialnega preobrata, pred katerim delodajalske organizacije niso mogle učinkovito reagirati in zaključek vsega tega je bil podpis ugodnih novih delovnih pogodb. Pri vseh so kazne skupne značilnosti, kot so 40-urni petdnevni delovni teden, enakopravnost med delavci in uradniki v normativnem pogledu in v primeru nezgod ali bolezni, pravica do sklicevanja delavskih skupščin v podjetjih in končno, razširjene demokratične in sindikalne pravice posameznikov.

Vendar pa se vse delovne pogodbe le niso obnovile. So primeri, ko je datum zapadlosti različen in ne sovpada s koledarskim koncem leta. Tako pogodbe javnih prevoznikov, predvsem pa pogodba delavcev v tekstilnih tovarnah.

Zanje velja, kot smo brali v neki sindikalni reviji, da so najrevnejša stroka v Italiji. Zastarele tehnike in struktura so marsikaj pogojevale zadržanje delodajalcev spričo delavskih zahtev in rezultat tega je bil odmik od tempa razvoja, v katerem se je razpon med to in drugimi strokami čedalje bolj širil.

Sindikalna pogodba tekstilcev zapade 31. junija letos, čez pol leta, vendar pa se sindikalne organizacije pripravljajo z vso resnostjo, da se postavi vprašanje takojšnje obnovitve pogodbe čimprej, sindikalni nastopi pa organizirajo že v prvih mesecih leta. Pred nedavnim so se v Rimu sestali izvršni odbori treh enotnih sindikalnih zvez FILTEA (CGIL) FILTA (CISL) in UILT in izdelali listino, ki vsebuje poziv delavcem in delavkam, naj na svojih skupščinah razpravljajo o svojih zahtevah in skupaj dolocijo taktiko sindikalnih zvez pri pogajanjih in organiziranju stavkovnega pritiska, če bo pač potreben, kot vse kaže. Izvršni odbori tekstilcev so v svoji listini začrtali osnovne točke, ki bi jih nova delovna pogodba morala vsebovati in se pri tem ravnali po osnovnih pridobitvah drugih strok, ki so z novim letom začele delati po novih izbojevanih pogodbah.

Tekstilni delavci bi morali delati, trdi dokument izvršnih odborov pet dni tedensko za skupnih 40 delovnih ur, pri tem pa bi se nadure morale opravljati le v izrednih primerih in urejeno po pogodbi. Gmotno bi se morale delavske mezde občutno povisati, doseči se mora enakopravnost med delavci in delavkami (te prejemajo sedaj 2 odstotka manj), v normativnem pogledu pa enakopravnost med delavci in uradniki za primer nezgod in bolezni. Delavcem morajo biti, posameznikom in kolektivom, priznane sindikalne pravice, ustrezna zaščita, pravica do sklicevanja skupščin v delovnih prostorih in med delovnim urnikom. Končno pa so sindikalni izvršni odbori postavili še vprašanje, ki je zelo pereče, in globoko reže v rakasto rano tekstilne industrije, se pravi izkoriščanja delovne sile, do katerega pride z dodeljevanjem strojev. V nekaterih podjetjih morajo delavci, oz. delavke, nadzorovati izredno veliko število strojev, kar povzroča psihične in druge motnje, zdravju škoduje, človeka pa popolnoma odtujuje. Sindikalne organizacije zahtevajo sedaj, naj se to vprašanje uredi v delovni pogodbi z natančnimi in omejitvenimi določili. Poleg tega pa naj bi se občutno povišale starostne odpravnine ter podaljšali delavski dopusti.

O teh točkah bodo v teh dneh razpravljali delavci in delavke v večjih tekstilnih industrijskih podjetjih, jih verjetno osvojili in obogatili s svojimi pripombami, zapisnike o teh skupščinah pa bodo poslali v Milan, kjer bo 8. januarja zjutraj sestanek treh sindikalnih zvez in bodo na njem preučili podatke o «posvetovanju» delavcev po tovarnah. Na osnovi pripomb in zahtev iz tovarn bo izdelana enotna listina zahtev, ki bo poslana delodajalskim organizacijam. S tem se bo spor za obnovitev delovne pogodbe tekstilnih delavcev tudi uradno odprl.

Tekstilna industrija zaposluje v Italiji približno tristotisoč delavcev (vsaj toliko jih je v tovarnah, število pa je nedvomno večje zaradi pojava delavk ali družin, ki pletejo, predejo ali drugače delajo doma po naročilu in so vezane le na nekatere posrednike, kot v Neaplju in na Jugu), od teh pa jih je v Trstu komaj tisoč. Zaposleni so v treh večjih tovarnah: FILSNIA, ki izdeluje sintetična vlakna, «Cotonificio San Giusto» ter «Jutificio triestino». Najugodnejši so pogoji v tovarni FILSNIA, last monopola «Snia Viscosa». V tem podjetju, kjer se izdelujejo sintetična vlakna, so namreč uveljavili določila delovne pogodbe «volnarjev» (tekstilna pogodba je namreč zelo razvejena, glede na to, kakšna so vlakna, ki se izdelujejo in način njihove proizvodnje), in to zaradi povezave z volnarno SAICI v Tor Viscosi.

O poteku skupščin v teh podjetjih, kjer pa delodajalci ne bodo pristali nanje, izven njih, bomo poročali v naši dnevni kroniki. Vsekakor pa so sindikalisti razmeroma optimisti, ker računajo na vpliv uspehov drugih strok tako na moralo delavcev v boju, kakor tudi na verjetno[illegible] da bodo delodajalci bolj popu[illegible]

V novembru porabili 137.000 kub. m vode

Na zdravstveno - mikrografskem in kemičnem oddelku pokrajinskega laboratorija za higieno in profilakso so v mesecu novembru opravili 290 analiz, od katerih 287 kemičnih in 3 mikroskopske. Pri dnevnem pregledu vode iz štivanskega vodovoda so ugotovili pri tem najmanj 5,4 mg kloridov na liter vode največ pa 5,8 mg/l.

Dnevna potrošnja vode v novembru na našem področju je znašala 137.002 kubičnih metrov, od katerih 117.435 kub. m iz štivanskega vodovoda in 19.567 kub. m iz nabrežinskega. Na tem sektorju je laboratorij pregledal tudi nove vodne napeljave v Narodni ulici na Opčinah ter napeljave v novih stanovanjskih poslopjih.

Analiza mleka je dala tokrat ugodne rezultate, dva vzorca sira pa sta bila prijavljena zdravstvenim oblastem, ker sta vsebovala nižji odstotek mastnih snovi, kakor jih predvideva pravilnik. Ravno tako so prijavili tržaški kvesturi dva pokvarjena vzorca sirckov.

Pri pregledu kruha niso ugotovili nobenega prekrška, pač pa so prijavili pokrajinskim zdravstvenim oblastem dva primerka testenin, ki nista ustrezala predpisom. V enem primerku so ugotovili preveč pepela, v drugem pa je bilo v testeninah pomešano premehko žito.

Pregled maščob je dal zadovoljive rezultate, ravno tako niso ugotovili nepravilnosti ali pomanjkljivosti pri pregledu vzorcev vina, kisa, brezalkoholnih pijač in sadnih sokov. Pri analizi konzerviranih živil pa so ugotovili nepravilnost le v enem primeru. Vzorec konserviranih paradižnikov je vseboval namreč nekaj odvečnih snovi.

Tudi v novembru je carina zaprosila za mnenje laboratorija glede užitnosti raznih uvoženih jedil.

Na ortopedskem oddelku so včeraj ponoči sprejeli 92-letno upokojenko Anno Scoricci, ki je stanovala pri ustanovi ECA. Ženska je padla v svoji sobi in si pri tem zlomila stegnenico. Zdravniki so si zaradi njene starosti pridržali prognozo.

NA ZAČETKU NOVEGA LETA

Položaj, problemi in pričakovanja Slovencev na področju miljske občine

Velika ovira je raztresenost slovenskega življa, ki je strnjeno naseljen le pri Koroščih
Vprašanje dvojezičnosti - Kmalu rešeno vprašanje slovenskega otroškega vrtca v Štramarju

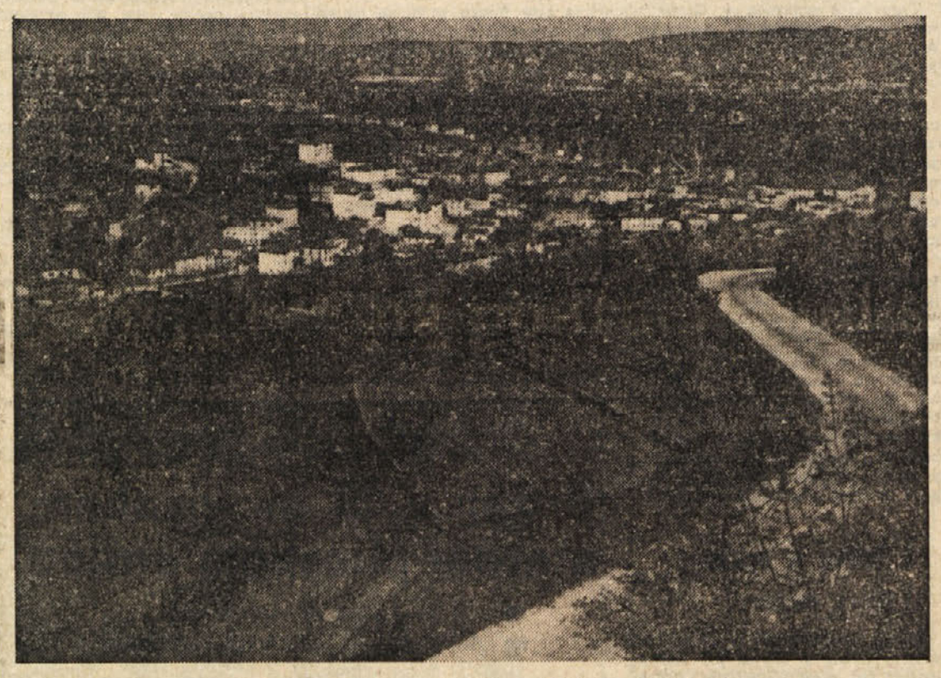

Pogled od Sv. Barbare (Koroščі) na Milje in Miljski zaliv

O Slovencih v miljski občini, njih željah in potrebah želim povedati nekaj bistvenih podatkov, ki zadevajo vsakodnevno življenje naših ljudi. Mislim pa, da moram pri tem poudariti nekatera dejstva, ki so splošno malo znana.

Predvsem naj omenim socialni položaj Slovencev, ki se bistveno ne razlikuje od socialnega položaja italijanskega dela prebivalstva. To je v prvi vrsti vprašanje zaposlitve v kraju samem ali v neposredni bližini. Saj je vsem dobro znano, s kakšno težavo pridejo mlade moči do primerne zaposlitve. Zato se tudi borbe za delovna mesta vršijo enotno. Spomnimo se samo primerov ladjedelnic Sv. Roka in Felszegi, pa obljubljenih velikih industrijskih obratov, ki so že vrsto let samo na papirju. Kmetijstvo je omejeno le na nekaj družin, ter ima le krajevni pomen, kot dopolnilo k zaslužku v industriji ali drugih panogah. Ima pa zelo cenjene pridelke, posebno vino in zelenjavo, ki pa zaradi omejenih količin ne morejo tekmovati na širšem trgu. Občinska uprava nudi kmetijstvu vodo za namakanje po znižani ceni, skrbi za poljske poti in za boljšo uveljavitev pridelkov.

Naj omenim še, da Slovenci niso strnjeno naseljeni nikjer, razen pri Koroščih (Sv. Barbara). Na to bistveno dejstvo se neposredno veže tudi narodnostno izživljanje Slovencev. Velike razdalje med delovnim mestom in domom, ter med posameznimi družinami zelo ovirajo pogoste stike, ki so prvi pogoj družabnega življenja in uveljavljanja novih moči. Tako pridemo večkrat v zadrego za zastopstvo Slovencev v raznih organih in pa pri javnih nastopih. To je prav tam, kjer je najbolj potrebno poudariti in zahtevati popolno enakopravnost in ustrezne zakonske ukrepe.

V okviru občinske uprave in uradovanja je vprašanje, načelno in praktično, zadovoljivo rešeno že od samega začetka. Sem spada uradovanje, dopisi, prošnje in občevanje v vseh uradih, kjer je na razpolago uradni tolmač. Tudi glede predložitve raznih listin v slovenščini, pa tudi v srbohrvaščini, ni nobenih ovir, ker jih uradi sprejemajo, poskrbijo za njihovo legaliziranje in prevod, pa tudi za fotokopijo, kjer je to potrebno, brez dodatnih stroškov ali izgube časa.

Stiki prebivalcev z občinsko upravo so vsakodnevni brez vsakih formalnosti. Sedaj te stike še poglabljamo z ustanavljanjem posvetovalnih sestankov v vsakem kraju. Tako želimo z najmanjšo izgubo dragocenega časa približati naše ljudi k reševanju vseh vprašanj. To pa posebno še slovenskega dela prebivalstva, da nam še bolj neposredno predloži svoje specifične probleme, potrebe in zahteve prav glede narodnostnega obstoja, ohranitve izvirnih krajevnih imen in prosvetnega delovanja.

Ostane pa še poglavitno vprašanje pravilne in pravične ureditve dvojezičnosti. Toda to in ostala vprašanja Slovencev, ki presegajo okvir krajevnih uprav in prehajajo v območje deželne in državne pristojnosti, so nam vsem znana, ker se za njihovo rešitev potegujejo naši deželni in parlamentarni poslanci. Ko bodo ta temeljna vprašanja rešena v državnem in deželnem merilu, tedaj se bo tudi krajevnim upravam nudila večja možnost izvajanja že zavrnjenih in novih ukrepov.

Vprašanje slovenske šole in vrtca nam že dalj časa dela veliko preglavic. Tu gre predvsem za slovenski otroški vrtec v Štramarju, kjer smo zadnje čase dobili novo pobudo s prošnjo prizadetih staršev in družin. Naši dosedanji načrti in zahteve so vedno naleteli na gluha ušesa. S tem tehtnim dokazom smo se takoj lotili dela in končno nam je uspelo premakniti odgovorne organe. Dosedanji uspehi so zadovoljivi. Uprava ustanove za otroške vrtce ONAIRC nam je že zagotovila odprtje slovenskega vrtca v Štramarju, brž ko bo primeren prostor na razpolago. Sedaj je v teku ureditev zamenjave zemljišča, ki je last čistilnice «Aquila», ker nima občina v tem kraju nobenega zemljišča. Zemljišče je v neposredni bližini šole, kar je najboljša rešitev za vrtec. Za poslopje pa so na podlagi vsedržavnih zakonov že zagotovljena finančna sredstva brez večjih birokratskih formalnosti. Upamo, da bo to v najkrajšem času ugodno rešeno.

Naj omenim še pogoste stike in obiske s sosednimi krajevnimi upravami onstran meje, kjer smo neposredno rešili več skupnih vprašanj. Upamo in si želimo, da bi se v bodoče ti stiki še poglobili in postali bolj pogosti v skupno korist. Vendar lahko rečemo, da je državna meja med nami le upravna zadeva, ki ne predstavlja več nobene resne ovire.

Naša največja želja je, da bi pri reševanju teh in še novih vprašanj, ki se bodo sproti pojavljala, dobili še večjo podporo in zanimanje vseh prebivalcev, predvsem pa Slovencev.

Občinski odbornik
KILJAN FERLUGA

Smrt zaradi padca

Včeraj zjutraj je na nevrokirurškem oddelku umrl 74-letni upokojenec Mario Lorenzini s Corsa Italia št. 29. Moža so sprejeli v bolnišnico 30. decembra zaradi udarca v glavo, ki ga je dobil, ko je verjetno padel po stopnicah zaradi trenutne slabosti. Zdravniki so si bili pridržali prognozo, včeraj ob 11.50 pa je Lorenzini podlegel poškodbam.

VESTI Z ONSTRAN MEJE

Živahna novoletna praznovanja domačinov in gostov iz tujine

Številne prometne nesreče zaradi vinjenih voznikov
Nova cesta Pridvor-Potok - Obdaritev banjaluških otrok

V Jugoslaviji se novoletno praznovanje nadaljuje in bo trajalo štiri dni. Uradno sta določena dva prosta dneva, to je četrtek in petek, potem je še vmes prosta sobota, ki je v praksi že skoraj povsod, in nazadnje nedelja. Zato so vsi lokali še naprej polno zasedeni in povsod nadaljujejo s posebnimi programi. Vsepovsod je tudi še polno gostov iz Italije, pa tudi iz nekaterih drugih držav, predvsem iz Amerike in Zah. Nemčije. Temu primerno je tudi gost promet na cestah. Samo 31. decembra je prestopilo blok na Škofijah 40.000 tujih državljanov, v naslednjih dneh pa nad 30.000. Organi prometne milice so imeli in še imajo čez glavo dela zaradi vinjenih voznikov. Samo čez novo leto so zabeležili na koprskih cestah 22 prometnih nesreč, od tega so se štiri končale s hujšimi posledicami. Po Ljubljanski ulici je vozil Silvan Pobega iz Kopra proti križišču Škocjan z izposojenim vozilom. Zaradi neprimerne hitrosti se je zaletel v nasproti vozeči tržaški avtomobil, nato pa oplazil še dva druga avtomobila. Pri nesreči je bila ena oseba huje, ena pa lažje ranjena.

Na cesti med Portorožem in Sečovljami je italijanski voznik Giovanni Snidar podrl pešca Martina Kuzmo iz Sečovelj. Pešca so s hudimi poškodbami odpeljali v izolsko bolnišnico. Snidar je sicer močno zaviral, ko je nenadoma sredi ceste zagledal pred seboj Kuzmo, vendar nesreče ni mogel preprečiti.

Na cesti med Rupo in Kozino se je prevrnilo v jarek vozilo reške registracije, ki ga je upravljal Albin Malinarič. Vzrok — neprimerna hitrost na spolzki cesti.

Nenavadna sreča v nesreči je botrovala dogodku na ankaranski cesti. Na ostrem ovinku tik pred odcepom ceste v hotel Adria je Franc Mlakar iz Portoroža nenadoma izgubil oblast nad volanom. Njegov «ami» s tremi potniki se je dvakrat prevrnil po nasipu in obležal na strehi pet metrov pod cesto. Voznik in njegovi sopotniki po čudnem naključju niso utrpeli nikakršnih poškodb.

Čez novo leto je bilo dokaj živahno tudi po istrskih vaseh, kjer so še zmeraj v navadi tradicionalni vaški plesi, vožnje z vozovi in podobno. Najbolj živahno je bilo vsekakor v Pridvoru, kjer so za novo leto slavili cestno povezavo z dva kilometra oddaljeno vasjo Potok.

Čez novo leto so bile tudi številne obdaritve otrok, vso skrb pa so posvetili tudi banjaluškim otrokom, ki jih je kruta usoda iztrgala iz domačih ognjišč. Otroke so obiskali številni predstavniki oblasti in organizacije ter jih obdarili. Med drugim so jim poslali darila tudi predsednik koprske občinske skupščine Miro Kocjan in koprski gasilci.

RAZDEJANJE V RESTAVRACIJI «AL CAMINETTO»

Tolpa begunskih razgrajačev povzročila preplah v Padričah

Štirje Bolgari, enajst Albancev in dve češki dekleti izzvali pretep, povzročili škodo in ranili dve osebi - Policija jih je prijela - Ogorčenje v Padričah zaradi stalnih izgredov «političnih pritepencev»

Nenavadno kričanje in pretresljivo vpitje, nato silovit ropot in žvenketanje razbitega stekla ter podivjano brnenje odhajajočih in prihajajočih avtomobilov — vse to je predvčerajšnjim ponoči vzdramilo iz spanja prebivalce Padrič. Marsikdo se je v prvem trenutku celo vprašal, ali ne gre morda za potres ali kaj podobnega, pa se v resnici niti tokrat ni dogajalo nič novega za Padriče, ki so zadnje čase navajene na to, da jih sredi noči prebudi vpitje in razbijanje podivjanih ljudi. Ti ljudje pa ne morejo biti drugi, kot «nesrečni politični preganjanci» iz bližnjega tujskega begunskega taborišča.

Predvčerajšnjim so ti elementi poskrbeli za «zabavo» v restavraciji «Al Caminetto» ter priredili tako sceno, kakršne smo vajeni videti le v filmih o divjem zahodu. Kakih dvajset mladeničev nezaupljivega videza je nekaj pred polnočjo vdrlo v restavracijo ter se zneslo nad vsemi, ki so bili v lokalu. Poleg tega je za nameček povzročilo na imovini za približno 100.000 lir škode.

Vse se je začelo na zelo preprost način. Okrog 9. ure zvečer je v lokal vstopilo pet oseb, med katerimi je bil neki tujec, ki se je pripeljal z avtom francoske registracije in ga policija še ni ugotovila. Novi prišleci so se dostojno vedli, dokler niso kmalu nato prišli dva mladeniča in dve dekleti iz bližnjega taborišča. Med obema skupinama je kmalu prišlo do prerekanja. Eden od beguncev, 29-letni Albanec Sokrat Mersini iz Drača, se je pri tem tako ogrel, da je hotel v najhujšem navalu jeze podtakniti ogenj avtomobilu omenjenega tujca iz prve skupine. Ko so ga lastnik lokala, 51-letni Pietro Molesina in drugi klienti lokala za silo pomirili, se je Mersini odpravil s svojim pajdašem in obema dekletoma iz lokala. Tudi prva skupina je kmalu nato zapustila restavracijo. Potem ko je v lokalu spet zavladal mir, pa se je pripetilo najhujše. Mersini se je spet vrnil in tokrat so bili njegovi nameni očitni, kajti s seboj je privedel kakih dvajset pajdašev. Najprej je od lastnika zahteval, naj mu pove, kam je odšel tujec, s katerim se je sporekel. Molesini mu je nejasno odgovoril, njegova žena pa je medtem neopazno dvignila telefonsko slušalko. Ni pa še utegnila zavrteti številke policijskega komisariata, ko je bil eden od nasilnežev že nad njo ter ji grozil z razbito steklenico. Mimogrede je nato nekdo poskrbel za prekinitev telefonske zveze s tem, da je prerezal vse telefonske žice. Kljub temu pa je enemu od stalnih klientov lokala uspelo zbežati v prvo nadstropje ter od tam obvestiti policijo. Kmalu je bila pred «Caminettom» cela vrsta policijskih vozil, na žalost pa je v lokalu že vladalo razdejanje. Pred prihodom agentov so begunci v lokalu vse razmetali in razbili, osebje in nekatere kliente pa pretepli. Najhuje sta jo skupila lastnikova žena Pierina in Ivan de Re, eden od stalnih gostov, ki sta se morala zateči v splošno bolnišnico.

Po Padričah in v samem begunskem taborišču se je nato začel lov za Mersinijem in njegovimi pajdaši in kmalu so policijski agenti, ki jih je vodil sam vodja oddelka za tujce, major javne varnosti Nilo Durighello, zajeli in identificirali 15 mladeničev in dve dekleti. Dva od teh sta imela pri sebi tudi ostro nabrušen nož. Med aretiranimi so štirje Bolgari, enajst Albancev, dekleti pa sta češke narodnosti. Vsi razen Mersinija, ki je svojčas služil v Tujski legiji in ga v taborišču priznavajo za voditelja albanske skupine, so skorajda še golobradci, saj ima najstarejši med njimi šele 25 let, najmlajši pa 18 let.

Ob vsem tem se še enkrat sprašujemo, kdaj se bodo vasi okrog begunskega taborišča lahko rešile stalnega strahu. V samem begunskem taborišču je policijska postaja, ki zaradi premajhnega števila varnostnih organov očitno ne more zadovoljivo nadzorovati položaja. Tudi v vasi je postaja javne varnosti, v njej pa je samo en nameščenec. Najbližji komisariat je dejansko na Opčinah, vendar tudi ta ne more zadostiti potrebam. Kdaj bodo na Padričah in ostalih vaseh nameščene stalne potrulje je torej vprašanje, ki ostaja na žalost še vedno odprto.

PETROLCHIMICA ADRIATICA
di MALE F.
TRST - Telefon 817-395

TEKOČE GORIVO

Plinsko olje s posebnimi popusti
Postrežba točna in hitra dobava

KRZNA
SUPER ELEGANTNI MODELI
VISJA KAKOVOST
VELIK PRIHRANEK
PELLICCERIA CERVO
TRST
Viale XX Settembre 16/III

SEBOFLEX
VSE ZA KINO
IN FOTOGRAFSKI MATERIAL
Trst, Ul. Mazzini 53 Tel. 733-361
Prijatelje in znance naprošamo da nas obiščejo

EP MARKET
KOPER, SEŽANA, NOVA GORICA, KRANJSKA GORA

OB NOVOLETNIH PRAZNIKIH

- SVEŽI PURANI IN OSTALA PERUTNINA
- PRŠUT, BUDJOLA TER DRUGI DELIKATESNI PROIZVODI
- VSE VRSTE PIJAČ, PECIVA IN ČOKOLAD.
- NOVOLETNA REKLAMNA PRODAJA VIN, ŽGANIH PIJAČ, KEKSOV, NAPOLITANK, PECIVA IN ČOKOLADE.
- ŽE PRIPRAVLJENA DARILA
- DARILA PO NAROČILU

Neprekinjeno odprto od 7.30 do 19.30, v nedeljo od 7.30 do 11.

MED PRAZNIKI ODPRTE TRGOVINE

Nedelja 4. januar — ODPRTI P—MARKETI od 7.30 do 11. ure. — Ljubljana, Cigaletova — Kranjska gora — Koper — Sežana — Nova Gorica

CENJENIM POTROŠNIKOM ŽELIMO SREČNO NOVO LETO 1970

EP REHRANA
EXPORT-IMPORT, LJUBLJANA

kdor ponudi DONAT ponudi zdravje

RADIO TELE-VIZIJA

NEDELJA, 4. JANUARJA

TRST A

8.15, 13.15, 14.15, 20.15 Poročila; 8.30 Kmetijska oddaja; 9.00 Maša; 9.45 Harfa; 10.00 Godalni orkester; 10.35 V prazničnem tonu; 11.15 Vid Pečjak: «Drejček in trije marsovčki»; 12.00 Nabožna oddaja; 12.30 Revija glasbil; 13.00 Kdo, kdaj, zakaj?; 13.30 Glasba po željah; 14.45 Z glasbo po svetu; 15.30 F. A. Bon: «Pretkanec in njegov veliki dan»; 17.00 Orkestri; 17.30 Pevski zbori; 18.00 Beethoven in Ravel; 18.45 «Pratika»; 19.00 Jazz; 19.30 Melodije; 20.00 Šport; 20.30 Ljudske pesmi; 21.00 Plošče; 22.00 Šport; 22.10 Sodobna glasba.

TRST

9.00 Trio Boschetti; 10.30 Tržaški motivi; 12.15 Športni pregled; 14.00 El Campanon.

KOPER

7.30, 8.00, 12.30, 19.15 Poročila; 7.00 Glasba za dobro jutro; 7.40 Jutranja glasba; 8.10 S pesmijo v nedeljsko jutro; 8.40 Zabavni zvoki; 9.00 Nedeljsko srečanje; 9.15 V ritmu kazačoka; 9.30 Mali oder; 10.15 Poje Claudio Villa; 10.30 Orkestri; 11.00 Dogodki in odmevi; 11.15 Nove plošče; 11.55, 12.45 in 15.15 Glasba po željah; 12.35 Zunanjepolitični pregled; 14.00 Pevci lahke glasbe; 14.30 Sosedni kraji in ljudje; 16.15 Prenos RL; 19.00 Športna nedelja; 19.30 Prenos RL; 22.10 Plesna glasba.

NACIONALNI PROGRAM

8.00, 13.00, 15.00, 20.00 Poročila; 8.30 Kmetijska oddaja; 10.43 Glasbeni kvizi; 11.35 Roditeljski krožek; 12.28 Program z Luttazzijem; 13.00 Komični oder; 14.30 Vam ugaja klasika?; 15.30 Nogomet od minute do minute; 16.30 Popoldne z Mino; 18.00 Simfonični koncert; 19.00 Pisan spored; 20.20 Glasbeni variete; 21.10 Športna nedelja; 21.25 Ansambel «Quartetto italiano»; 21.55 Orkestri v večeru; 22.25 Moderne melodije.

II. PROGRAM

7.30, 8.30, 13.30, 19.30 Poročila; 8.40 Plošče; 9.35 Veliki variete; 11.04 Telefonski pogovori; 12.00 Športna prognoza; 12.30 Kratke biografije; 13.00 Kvizi narobe; 13.35 Juke box; 14.30 Teden aktualnosti; 15.03 Magični radio; 15.30 Preizkušajo se diletanti; 16.30 Športna nedelja; 17.34 Natečaj za nove pesmi; 18.40 Glasbeni aperitiv; 20.10 Tenorist Lauri Volpi in sopranistka E. Rethberg; 21.05 Pevec med množico; 21.30 Zgodovinske bitke; 22.10 Natečaj za nove pesmi.

III. PROGRAM

10.00 Koncert za začetek; 11.15 Nabožni motivi v glasbi; 12.20 Schumannova klavirska glasba; 13.00 Galluppi in Cherubini; 14.00 Madžarske folklorne pesmi; 14.10 Simf. orkester; 15.30 M. A. Asturias: Izsiljevanje; 16.40 Skladbe B. Marcella; 17.30 Plošče resne glasbe; 18.45 Kulturne aktualnosti; 19.15 Koncert; 20.15 Preteklost in sedanjost; 20.45 Hrvaški in srbski pesniki; 21.30 Klub poslušalcev.

SLOVENIJA

6.00, 7.00, 12.00, 13.00, 19.30 Poročila; 6.50 Danes za vas; 7.30 Za kmetijske proizvajalce; 7.50 Informativna oddaja; 8.04 M. Šušmelj: «Rezervirano za babice»; 8.43 Mladinska orkestralna glasba; 9.05 V studiu 14; 10.05 Še pomnite, tovariši... — M. Hribovšek: Usodna vrvica; 10.45 Poslušalci čestitajo; 13.30 Nedeljska reportaža; 13.50 Z ansamblom Weekend; 14.05 «Po domače»; 14.30 Art Buchwald: Novoletni obisk (humoreska); 14.50 Novi ansambli domačih napevov; 15.05 Športno popoldne; 17.05 Operni stereo koncert; 17.30 G. Büchner: Leonce in Lena; 18.35 L. Weiner: Godalni kvartet; 19.00 Lahko noč, otroci!; 19.15 Glasbene razglednice; 20.00 «V nedeljo zvečer»; 22.15 Plesna glasba.

ITAL. TELEVIZIJA

11.00 Maša; 12.00 Jaslice; 12.30 Glasbena oddaja; 13.30 Dnevnik; 14.00 Kmetijska oddaja; 15.15 Prenos športnega dogodka; 17.00 Program za mladino; 18.00 Nedelja je nekaj drugega; 19.00 Dnevnik; 19.10 Polčas nogometne tekme; 19.55 Šport in kronike strank; 20.30 Dnevnik; 21.00 Rex Stout: Nero Wolfe; 22.10 Športna nedelja.

II. KANAL

16.40 R. La Rosa: Colpi di timone; 18.55 Potovanje na Sicilijo; 21.00 Dnevnik; 21.15 Včeraj in danes; 22.30 Nemirni Zahod, TV film.

PONEDELJEK, 5. JANUARJA

TRST A

7.15, 8.15, 13.15, 14.15, 20.15 Poročila; 7.30 Jutranja glasba; 11.35 Slov. narodne; 11.50 Duo Ferrante-Teicher; 12.10 Pomenek s poslušalkami; 13.30 Glasba po željah; 17.00 Tamburaški ansambel; 17.20 Program za mladino; 18.15 Umetnost in prireditve; 18.30 Zborovsko petje; 18.50 Orkester; 19.20 Znane melodije; 20.00 Šport; 20.30 Sestanek s Fansi; 21.00 Literarna oddaja; 21.20 Romantične melodije; 21.45 Slovenski solisti; 22.05 Zabavna glasba.

TRST

12.10 Plošče; 14.45 Tretja stran; 15.10 Menottijeve skladbe; 16.40 Domači avtorji.

KOPER

6.30, 7.30, 12.30, 14.30, 19.15 Poročila; 6.40 Glasba za dobro jutro; 7.40 Vesela glasba; 8.00 Poje Lulù; 8.15 Strani iz albuma; 8.45 Otroški kotiček; 9.15 Malo besed, veliko glasbe; 9.40 Pevci; 10.15 Glasbeni vrtiljak; 10.00 Zagrebški solisti; 11.30 Od melodije do melodije; 12.00, 12.45 Glasba po željah; 14.05 Šport; 14.15 Mali ansambli; 15.30 Rezervirano za mlade; 16.00 Šport; 16.20 Lahka glasba; 17.30 Otroški kotiček; 18.00 in 19.30 Prenos RL; 19.00 Orkester; 22.10 Večerni orkestri.

NACIONALNI PROGRAM

7.00, 8.00, 13.00, 15.00, 20.00 Poročila; 8.30 Jutranje pesmi; 9.00 Glasbeni spored; 12.10 Kontrapunkt; 13.45 Mlada leta in poklic; 14.12 Popoldanski spored; 16.00 Spored za najmlajše; 16.20 Program za mladino; 18.00 Znanstvena oddaja; 18.20 Glasbena paleta; 18.45 Glasbena mavrica; 19.05 L'approdo; 19.30 Luna park; 20.15 Sestanek petih; 21.00 Simfonični koncert.

II. PROGRAM

7.30, 8.30, 13.30, 14.30, 19.30 Poročila; 8.40 Tenorist L. Pavarotti; 10.00 Radijska prireditba; 10.35 Telefonski pogovori; 12.35 Program s Claudiom Villo; 13.00 Na vrsti je Rascel; 14.05 Zakaj in kako?; 15.00 Camilla Cederna; 16.04 Pisan spored; 16.50 Zakaj in kako?; 17.35 Radijska prireditba; 17.55 Glasbeni aperitiv; 19.05 Program z Dalido; 20.10 Glasba po željah; 21.15 Francoske nove plošče; 21.30 Brez naslova; 22.10 Kvizi narobe.

III. PROGRAM

10.00 Mozart in Beethoven; 10.45 Brahmsov Koncert štev. 1; 11.35 Od gotike do baroka; 11.50 Morbiduccijeve skladbe; 12.20 Bartok in Prokofjev; 14.00 Sibeliusove skladbe; 14.30 Berliozova fantastična simfonija; 15.30 Schumannov poem «Manfred»; 17.10 Francoščina; 17.40 Jazz; 18.15 Gospodarstvo; 18.45 Kulturno življenje; 19.15 T. Landolfi: «Faust 67»; 22.20 V diskoteki.

FILODIFUZIJA

8.00 Beethoven in Brahms; 10.10 Haydn, Divertimento za flavto in orkester; 10.20 Schumannova klavirska glasba; 10.55 Rossetti, Danzi, Clementi; 11.55 Tirolske folk. pesmi; 12.05 Filharmonični orkester; 13.30 Antologija interpretov.

SLOVENIJA

6.00, 7.00, 10.00, 13.00, 15.00, 19.30 Poročila; 6.50 Rekreacija; 7.45 Informativna oddaja; 8.04 Glasbena matineja; 9.05 Za mlade radovedneže; 9.20 «Cicibanov svet»; 9.45 Zvoki iz operet; 10.15 Pri vas doma; 12.10 S Koroškega v Makedonijo; 12.30 Kmetijski nasveti; 12.40 Koncert pihalnih orkestrov; 13.30 Priporočajo vam...; 14.05 Lahka glasba; 14.35 Naši poslušalci čestitajo; 15.40 Zbor KUD Tine Rožanc; 16.00 Vsak dan za vas; 17.05 Operni koncert; 18.00 Aktualnosti; 18.15 «Signali»; 18.35 Mladinska «Interna 469»; 19.00 Lahko noč, otroci!; 19.15 Slov. instrumentalni kvintet; 20.00 Simfonični orkester RTV — v odmoru «Kulturna kronika»; 22.15 Za ljubitelje jazza; 23.05 Literarni nokturno — E. Flisar: Pesmi; 23.15 Zabavna glasba; 23.40 Orkester Riddle.

ITAL. TELEVIZIJA

12.00 Znanstvena antologija; 13.00 Roditeljski krožek; 13.30 Dnevnik; 17.00 Program za najmlajše; 17.30 Dnevnik; 17.45 Program za mladino; 18.45 Knjižna oddaja; 19.15 Narečja v Italiji; 19.45 Šport in kronike; 20.30 Dnevnik; 21.00 Film «Stekleni čeveljček»; 23.00 Dnevnik.

II. KANAL

19.00 Angleščina; 21.00 Dnevnik; 21.15 Svet v novem desetletju: obe Nemčiji; 22.15 Simf. koncert.

JUG. TELEVIZIJA OD 4. DO 10.-I.-1970

NEDELJA, 4. januarja

20.00, 22.15 Poročila; 9.25 Pet minut po domače; 9.30 Kmetijski razgledi; 10.00 Kmetijska oddaja; 10.50 Otroška matineja; 11.35 TV kažipot — Športno popoldne; 16.00 London: Otroški cirkus Billyja Smarta; 18.10 Flandrijski pes — film; 20.35 Poje Yves Montand; 21.25 Videofon; 21.40 Šport.

PONEDELJEK, 5. januarja

20.00, 22.25 Poročila; 17.50 Lutkovna oddaja; 18.15 TV obzornik; 18.30 Po sledeh napredka; 19.00 Propagandna oddaja; 19.05 Glasbena oddaja; 19.50 Cikcak; 20.35 Svevo-Kezich: Potegavščina — TV igra; 21.25 Svet brez igre — sovj. film.

TOREK, 6. januarja

20.00, 23.05 Poročila; 12.35 Posnetek slaloma žensk; 13.30 Bischofshofen: Smučarski skoki; 17.40 Nove dogodivščine Huckleberryja Finna; 18.05 Mednarodni smučarski teki v Bohinju; 18.15 TV obzornik; 18.30 Glasbena oddaja; 19.00 Propagandna oddaja; 19.05 Poslovna politika podjetja; 19.30 Epidemiologija v prometu; 19.50 Cikcak; 20.35 J. Mankiewicz: Izhoda ni — film; 22.20 Veselje v glasbi.

SREDA, 7. januarja

17.45, 20.00, 22.05 Poročila; 17.50 Obrežje; 18.15, 19.00 Prenos športnega dogodka; 18.50 Smučarske štafete v Bohinju; 19.35 Rezerviran čas; 19.50 Cikcak; 20.35 Na poti po Posavju; 21.20 Navihanka — I. in II. dejanje.

ČETRTEK, 8. januarja

20.00, 22.05 Poročila; 10.30 Prva konferenca ZKS — prenos; 17.40 Očala tetke Bajavaje; 18.15 TV obzornik; 18.30 Človek — film; 19.00 Propagandna oddaja; 19.05 Tema tedna; 19.20 Zabava vas Jerry Lewis; 20.50 F. M. Dostojevski: Bratje Karamazovi; 21.40 Shenandoah — film.

PETEK, 9. januarja

20.00, 23.20 Poročila; 16.40 Smuk za ženske — posnetek iz Grindenwalda; 17.45 Trije kačji pastirji — pravljica; 18.15 TV obzornik; 18.30 Jazz orkester; 19.00 Prva konferenca ZK Slovenije; 19.50 Cikcak; 20.35 Gola ostroga — film; 22.05 Quiz 70 — TV Zagreb.

SOBOTA, 10. januarja

17.45, 20.00, 22.55 Poročila; 12.55 Wengen: Smuk za moške; 17.50 Narodna glasba; 18.20 A. Daudet: Tartarin v Alpah; 19.20 V Afganistanu; 20.35 Nastopa Brigitte Bardot; 21.25 Rezervirano za smeh: Stan in Olio; 21.45 Novi rod — film; 22.35 TV kažipot.

Goriško-beneški dnevnik

NA OSNOVI URADNIH PODATKOV

Zaradi gripe podvojena umrljivost v mesecu decembru na Goriškem

Samo v Gorici je v decembru umrlo 157 ljudi, proti 79 v istem mesecu leto prej - Letošnje izkušnje naj rodijo ustreznejše ukrepe za zaščito zdravja

Azijska, ali kakor ji pravijo hongkonška gripa, ki je v izredni meri zajela tudi goriško pokrajino, izgleda, da je končno začela pojenjavati. Vsaj tako so nam zagotovili v uradu pokrajinskega zdravnika dr. Montagne, kjer v zadnjih dneh niso prejeli novih prijav o širjenju te bolezni.

V tem smislu se je izjavil tudi občinski zdravnik dr. Gregorig, ker tudi na občinskem zdravstvenem uradu v Ul. Mazzini nimajo prijav novih obolenj. Gripa je seveda še vedno precej razširjena, ker je še mnogo bolnikov, ki še niso okrevali. Med temi je mnogo starejših pa tudi mlajših ljudi, ki so bili manj odporni zaradi drugih bolezni ter so si nakopali tudi komplikacije, ki zahtevajo daljše zdravljenje.

Žal je bilo tudi izredno mnogo smrtnih primerov prav zaradi takih komplikacij, ki so bile v zvezi z drugimi boleznimi. Že prejšnji teden smo poročali o izredno visokem številu umrlih v Štandrežu. Tudi v sovodenjski občini so v prejšnjem decembru zabeležili 8 umrlih, kar je v primeru z istim mesecem leta 1968 precej več.

Po podatkih za goriško občino smo imeli lani, se pravi novembra 1969 76 smrtnih primerov, v decembru pa kar 157; skupaj torej v obeh mesecih 233 umrlih, kar je mnogo več kot v istih mesecih leta 1968, ko jih je bilo le 143. Zlasti je velika razlika v decembru: leta 1968 je bilo 79 umrlih lani pa kar 157 ali skoraj še enkrat toliko. Gripa pa ni pobrala samo starejših ljudi, ampak tudi mlajše, zlasti take, ki so živeli v manj udobnih stanovanjih, kjer ni bilo dovolj toplote in dobre hrane, ali pa so morali delati v težavnejših razmerah. Dr. Gregorig je navedel primere starejših ljudi, ki so dobro prestali krizo, ker imajo doma dovolj ugodne pogoje za zdravljenje. Tudi v januarju se še pričakuje povečana umrljivost.

Kar se tiče položaja po bolnišnicah, je tudi tam opaziti manjši naval bolnikov kot v decembru. To so ugotovili tudi na nedavnem sanitarnem sestanku pri deželni upravi v Trstu, kjer so med drugim ugotovili, da je bila stiska z bolniškimi posteljami mnogo hujša v Trstu in Vidmu kot pa v Gorici, kjer imamo poleg splošne bolnišnice še vrsto drugih bolniških ustanov. Poleg tega so uredili še rezervne prostore v enem delu sanatorija za TBC, kjer imajo dovolj postelj na razpolago. Vsekakor je upati, da teh rezervnih prostorov ne bo treba uporabiti ker se bo med tem gripa popolnoma unesla.

Za v bodoče je dr. Gregorig mnenja, da bo treba izkoristiti dosedanje izkušnje z gripo, ki je imela še večji obseg kot azijska pred dvema letoma in bo treba sprejeti vse ukrepe za uvedbo splošnega in obveznega preventivnega cepljenja. Letos so sicer imeli nekaj malega cepiva na razpolago, ni pa bilo primerne propagande med javnostjo, ker bi sicer ta rezerva takoj zmanjkala. Vsekakor se je izkazalo, da so bili v tem oziru pristojni sanitarni organi nepripravljeni in zato se je bolezen tako razširila.

Misinsko jokanje

Neofašisti so trenutno ostali osamljeni v protislovenski borbi v goriškem občinskem svetu. To se je pokazalo v glasovanju o resoluciji o problemih slovenske narodnostne manjšine, ki je bilo nedavno v goriškem občinskem svetu. Sicer smo ob tej priliki opazili tudi zanimive odsotnosti v vrstah nekaterih strank, ki so glasovale za resolucijo.

Poraz misinom seveda ni pogodu. Po mestu so razobesili plakate z naslovom «Vergogna!», v katerih polemizirajo z vsemi političnimi strankami. V plakatu trdijo, da so oni edini «branilci italijanstva».

Urnik trgovin za praznik treh kraljev

Pokrajinska zveza trgovcev za Goriško obvešča vse prizadete, da bo ob priliki praznika treh kraljev dne 6. januarja veljal naslednji urnik za trgovine na Goriškem:

V ponedeljek 5. t.m. bodo lahko odprte vse trgovine zvečer pol ure dalj; mesnice bodo obratovale tudi popoldne od 16. do 20. ure.

V torek 6. t.m. na praznik treh kraljev bodo trgovine ves dan zaprte; izjemo tvorijo pekarne, mlekarne in cvetličarne, ki bodo odprte v dopoldanskih urah.

Delovni urnik za bencinske črpalke

S 1. januarjem je stopil v veljavo novi urnik za poslovanje bencinskih črpalk. Te poslujejo sedaj ob delavnikih od 7. do 13. in od 15. do 20 ure. Ob nedeljah in praznikih bo izmenoma poslovalo po 25 od sto vseh delujočih bencinskih črpalk.

IMENOVAL GA JE DEŽELNI PREDSEDNIK

Geom. Delio Lupieri imenovan za predsednika trgovinske zbornice

Nadomešča trgovca Bressana - V pokoj je stopil dosedanji ravnatelj zbornice dr. Luigi Poterzio

Trgovinska zbornica v Gorici ima novega predsednika. Na zadnji dan prejšnjega leta je deželni predsednik dr. Berzanti podpisal odlok s katerim imenuje geometra Delia Lupierija za predsednika zbornice za trgovino, industrijo, kmetijstvo in obrt. Lupieri je član demokristjanske stranke, po poklicu je tehnični uradnik v goriški pokrajinski upravi, trenutno je član občinskega odbora v Gorici in vodi resor za javna dela.

Z zaključkom leta je končal svojo službeno dobo pri trgovinski zbornici dosedanji ravnatelj dr. Luigi Poterzio. Bil je dolga leta funkcionar na tej zbornici, ravnatelj je postal po upokojitvi prejšnjega ravnatelja dr. Canduttija pred nekaj leti. Bil je svoj čas občinski svetovalec in pred levim centrom nekaj let tudi goriški župan. Do prihoda italijanske oblasti v naše kraje po prvi svetovni vojni se je njegova družina imenovala Podberšič.

V Mirnu je umrla Vukova mama

Včeraj popoldne ob 14.20 je na svojem domu v Mirnu pri Gorici umrla po vsem Goriškem dobro znana in splošno priljubljena Vukova mama. Rozalija Musulin vd. Vuk je kljub vsem tegobam, ki so jo prizadele v njenem dolgem življenju, dočakala lepo starost 86 let, sedaj pa jo je gripa pobrala v dveh dneh, ker je imela zelo šibko srce. Komaj pred tremi tedni so pokopali v Mirnu njenega zeta Borisa Žbono, leto dni prej pa drugega zeta dr. Engelberta Besednjaka. Pred dvema letoma pa je zgubila svojega moža.

Zapustila je sina in pet hčera ter celo kopico vnukov in vnukinj. Pogreb bo danes popoldne ob 15. uri iz hiše žalosti v Mirnu na domače pokopališče. Pokojnica je bila nadvse ugledna in zavedna slovenska žena ter je v tem duhu vzgojila tudi sina Stanka Vuka, ki je bil žrtev zločinske fašistične roke. Poznali in cenili so jo po vsej Goriški in tudi preko njenih meja.

Znanci in prijatelji izrekajo družini iskreno sožalje kateremu se pridružuje tudi naše uredništvo.

Vsem sovodenjskim naročnikom in čitateljem
PRIMORSKEGA DNEVNIKA
želi
SREČNO NOVO LETO
raznašalec KUZMIN

V TOREK, 6. JANUARJA 1970 OB 15. URI
V DVORANI «A. RISTORI» V ČEDADU

DAN EMIGRANTA

Prosvetno društvo «IVAN TRINKO»

Sodelujejo:

MEŠANI PEVSKI ZBOR «REČANJ», pod vodstvom Rina Markiča
MOŠKI ZBOR «IDARJA», pod vodstvom Antona Birtiča
ŽENSKI IN MOŠKI DUET
OTROCI Z RECITACIJAMI IN PETJEM

SLOVENSKO GLEDALIŠČE IZ TRSTA

z izvirno komedijo Izidora Predana

MODAR HLAPEC

napisano v dialektu iz nadiških dolin

Jakob, tipičen beneški kmet	STANE RAZTRESEN
Marijanca, njegova žena	ZLATA DODOŠKOVA
Janez, nujn hlapec	SILVIJ KOBAL
Petar, ljubimec Marijance	ALOJZ MILIČ
Marijančina botra	LELI NAKRSTOVA

Scena DEMETRIJ CEJ
Režija ADRIJAN RUSTJA

VČERAJ V MESTNI PLINARNI

Požar v 18 m visokem starem plinskem stolpu

Delavci in gasilci so bili poldrugo uro na delu, da so odstranili nevarnost

Včeraj popoldne so bili delavci podjetja Drossi-Saina na delu v plinarni občinskih podjetij v Gorici v Ulici Casale, kjer so razdirali jeklen stolp, ki je služil za proizvodnjo plina za bivšo mestno plinarno, ki je po uvedbi metana odslužila. Ker pa se je na notranji strani cisterne nabrala precejšnja plast katrana, so ga skušali delavci odstraniti s pomocjo varilnega plamena. To pa je povzročilo, da se je vnela plast katrana na dnu 18 metrov visoke cisterne in so morali poklicati nekaj po 15. uri na pomoč goriške gasilce.

Ti so se takoj odzvali ter poskušali pogasiti ogenj s pomočjo gasilne pene, peska in z vsemi drugimi pripomočki, ki so jih imeli na razpolago. Šele po poldrugournem naporu se jim je posrečilo, da so ogenj tudi pogasili ter odstranili nevarnost, da bi se ne razširil na bližnja poslopja. Plinska cisterna je bila sicer že stara in skoro popolnoma dotrajana, vendar je požar napravil občutno škodo.

Jutri v Podgori pogreb Margerite Bolčina

V petek zvečer ob 23. uri je v splošni goriški bolnišnici umrla Margerita Polanc, vd. Bolčina v starosti 70 let. Pogreb bo jutri, v ponedeljek ob 10.30 v Podgori, kamor bodo prepeljali truplo iz bolnišnice.

Pokojnica je mati goriškega učitelja in pevovodje Ivana Bolčine ter je zadnja leta živela s sinom na Livadi, prej pa v Podgori in deloma v Pevmi. Pred 13 leti je tragično podlegel posledicam prometne nesreče njen mož. Žena je zadnja leta bolehala na srcu in ko se je tem slabostim pridružila še gripa, so jo prejšnji teden odpeljali v splošno bolnišnico, kjer pa je podlegla bolezni.

Pokojnica je bila zavedna slovenska žena in mati, ki jo bodo ohranili vsi, ki so jo poznali, v najboljšem spominu. Znanci in prijatelji izrekajo sinu in družini iskreno sožalje.

Delavec iz Sovodenj je padel na cesti

Včeraj popoldne so poklicali rešilni voz splošne bolnišnice iz Gorice v Ul. Galileo Galilei v Gorici, kjer je v bližini svojega doma padel, verjetno zaradi slabosti, 28-letni Franc Tomšič, ki je po rodu iz Sovodenj. V bolnišnici so mu ugotovili udarec v lobanjo ter rano nad desnim očesom in so ga pridržali za deset dni na zdravljenju.

Včeraj-danes

ROJSTVA, SMRTI IN POROKE

V goriški občini se je od 29. do 3. decembra rodilo 26 otrok, umrlo je 24 oseb, poročila sta se 2 para in 5 so jih oklicali.

ROJSTVA: Liviana Marchi, Paolo Gasparini, Riccardo Bassi, Michelè Frausin, Luciano Pizzolato, Marco Marini, Patrick Marega, Michele Scolaric, Patrizio Stabile, Nicoletta Davide, Stefano Wenz, Gianluca Rupil, Massimiliano Rossi, Nataša Radinja, Fulvio Visintin, Giacomo Ciotta, Annalisa Zappala, Laura Giasone, Corinna Cristin, Barbara Zanuttini, Massimo Baldan, Barbara Gazzillo, Rudi Tomsig, Alessandro Mosetti, Martina Sartori in Myrta Podversic.

SMRTI: krojač 74-letni Giuseppe Cisotto, 77-letna Camilla Haist, gospodinja 78-letna Teresa Perco vd. Hasek, upokojenec 79-letni Leonardo Chieco, prodajalec 80-letni Leonardo Bainat, gospodinja 80-letna Maria Quali por. Lombardi, gospodinja 63-letna Vittoria Onofrio, gospodinja 75-letna Maria Paduan vd. Piciulin, upokojenec 70-letni Giovanni Zilli, gospodinja 71-letna Olga Riavez vd. Pagnacco, trgovec 59-letni Ermenegildo Zotteri, invalid 62-letni Luigi Rojc, invalid 59-letni Domenico Ferluga, upokojenka 80-letna Lucia Bortolotti, 81-letna Agostina Zavertanik vd. Zotti, upokojenec 73-letni Napoleone Carli, študent 15-letni Natale Folladore, 61-letni Cesare Bolzan, 56-letni Osvaldo Salateo, upokojenka 74-letna Fosca Piroi vd. Perissutti, gospodinja 64-letna Luigia Skocir por. Kenda, gospodinja 64-letna Nives Bechtinger por. Foresio, 76-letni Giuseppe Bressan, 67-letni Vittorio Sidari.

POROKE: upokojenec Giovanni Munarin in delavka Elsa Zanini; godbenik Martin Griec in gospodinja Vincenza Di Lorenzo.

OKLICI: uradnik Giulio Crassnich in uradnica Margherita Sambo, šofer Roberto Costanzo in frizerka Elvira Cucovaz, šolnik Marino Medeot in učiteljica Daniela Rasa, karabinjerski podčastnik Enrico Pintucci in uradnica Maria Antonia Giampaolo, podčastnik Salvatore Attoli in bolničarka Maria Sireus.

POSTOPNO REŠEVANJE CESTNIH PROBLEMOV NA GORIŠKEM

Glavne ceste v slovenskih vaseh asfaltirane v zadnjih štirih letih

Pred mesecem dni je bila dražba za cesto Doberdob-Jamlje ob jezeru in za cesto Doberdob-Zagraj - Konec meseca bo dražba za cesto Moša-blok pri Vipolžah - Pred prazniki asfaltirani cesti Vrh-Martinščina in Vrh-Debela griža

Pred približno mesecem dni je bila na sedežu pokrajinske uprave v Gorici dražba za oddajo del za asfaltiranje dveh cest turistične važnosti, ki tečeta po ozemlju slovenskih občin na Goriškem. Gre tokrat za cesti Doberdob - Jamlje ob jezeru, v dolžini štirih kilometrov, in za cesto Zagraj - Doberdob, tudi v dolžini štirih kilometrov. V obeh primerih je dražbo dobilo podjetje Calcisonzo iz Zagraja s popustom 7.71 odstotka v prvem primeru, 7.72 odstotka v drugem. Za asfaltiranje prve ceste bodo tako porabili 27.890.038 lir, druge pa 21.229.014 lir. Poleg tega bodo na prvi cesti potrošili še približno 4.300.000 lir za signalizacijo, odkup kakega morebitnega zemljišča, ureditev kakega pločnika, itd. Pri drugi cesti pa bodo v ta namen porabili 4.195.000 lir. Osemdeset odstotkov stroškov za modernizacijo teh dveh cest nosi deželna uprava, dvajset odstotkov pa občina, ki je lastnik ceste. Po oddaji dela podjetju ga mora ta zaključiti v petih mesecih, sicer zapade plačilu penala. Dela bo vodila pokrajinska uprava, katere tehnični urad je tudi pripravil vse načrte.

Pred dvema tednoma pa je isto podjetje Calcisonzo asfaltiralo cesti, ki vežeta Vrh z Martinščino in Vrh z Debelo grižo. Tudi ti dve cesti, ki tečeta delno po ozemlju sovodenjske občine, delno pa zagrajske občine, sta bili zgrajeni z deželnim prispevkom v okviru zakona za turistične ceste. Vrh je sedaj povezan kar s tremi asfaltnimi cestami z ravnino, manjka mu še povezava z Dolom. Asfaltiranje pri obeh omenjenih cestah se je nekoliko zavleklo, ker bi bilo moralo podjetje to napraviti že poleti ali jeseni, pa so nastale določene težave.

Vrhovci so z asfaltiranjem obeh cest zadovoljni, prva vest o izvršeni dražbi za cesti Doberdob - Jamlje in Doberdob - Zagraj pa bo brez dvoma zadovoljila prebivalce doberdobske občine, ki bodo tako imeli v svoji občini boljšo cestno povezavo. Če bodo stvari šle v redu bi morali te ceste asfaltirati do poletja.

Pred nekaj dnevi sem vzel v roke novoletno številko Primorskega dnevnika za leto 1966. V takrat objavljenem članku sem ugotavljal, da so bile slovenske vasi do tedaj zanemarjene na raznih področjih javnih del. Iz takrat objavljenega članka povzemam nekaj odstavkov: «Rubije - Vrh: dela so več kot mesec dni že v teku», «pokrajinska uprava je pred dvema tednoma oddala nekemu goriškemu podjetju dela za gradnjo ceste Štandrež - Sovodnje - Zagraj», «V Števerjanu je modernizacija cest življenjskega pomena», «glavni problem pa ostaja asfaltiranje pokrajinske ceste v Doberdobu mimo Poljan do Devetakov». V isti številki časopisa je bila objavljena fotografija ceste Štandrež - Sovodnje, ki je bila polna lukenj.

Tako je bilo pred borimi štirimi leti. Nobena slovenska vas na Goriškem ni bila takrat povezana z asfaltom z Gorico, asfaltirane pa so bile vse ceste v furlanskih občinah. Od leta 1956 se je slika popolnoma spremenila. Najprej je asfalt dosegel Sovodnje, popolnoma je bila asfaltirana pokrajinska cesta Sovodnje - Rubije - Gabrje, popolnoma je bila asfaltirana cesta Devetaki - Poljane - Doberdob, kmalu zatem pa še cesta Devetaki - Martinščina - Zagraj. Z obilno deželno pomočjo je bila asfaltirana cesta Oslavje - Števerjan, istočasno pa je bil števerjanski blok povezan z Bukovjem.

Goriška pokrajinska uprava je znala spretno izkoristiti deželni zakon o turističnih cestah. Na podlagi tega zakona daje dežela osemdeset odstotkov denarja za asfaltiranje ceste, ostalih dvajset odstotkov pa mora dati krajevna uprava, ki je lastnik ceste. Poleg že omenjenih dveh cest v Brdih je bila s pomočjo tega zakona asfaltirana cesta Pevma - Šentmaver, še prej pa cesta Sovodnje - Peč - Rupa, pred kratkim pa še omenjeni cesti v okolici Vrha.

Sedaj so na vrsti še nekatere druge ceste, ki zanimajo slovensko ozemlje. Poleg že omenjenih cest v doberdobski občini bodo v kratkem asfaltirali tudi cesto na Kalvarijo ter v dolenjski občini cesto ki veže Flejano z Rutarji. Na dražbi je bilo tudi oddano pred kratkim delo za asfaltiranje ceste Kopriva - Russiz - Subida pri Krminu. V kratkem pa bo dražba za asfaltiranje ceste Moša - blok pri Vipolžah.

Odpadla pa je iz seznama turističnih cest cesta Bukovje - Valerišče - Jazbine - Plešivo, ker je skrb za modernizacijo te ceste prevzela država. Načrti so že gotovi, potreben je le še ustrezni odlok. Delo na tej cesti bo veljalo 300 milijonov lir in vsa Brda bodo z njo precej pridobila. Če bi bila ostala cesta na seznamu turističnih cest, bi bila danes že asfaltirana; sicer pa bi bila nekoliko ožja kot bo sicer.

Ne omenjam tu raznih občinskih cest, o katerih je bilo že precej napisanega, zlasti v zvezi z zamudo del, o čemer je poročal na zadnji seji občinskega sveta župan Jožef Češčut. Enak položaj je tudi v doberdobski občini. Krivda pada na podjetje, ki je dela prevzelo in ki bo za to tudi plačalo po zakonu predviden penal.

Ob začetku novega leta sem hotel prikazati v zgoščenih obrisih to, kar je bilo v štirih letih napravljenega in kaj se obeta v bližnji prihodnosti. Na tem področju je pokrajinska uprava napravila precej. Cestno omrežje v slovenskih vaseh se je moderniziralo. Štiriletni obračun pa kaže tudi s kakšnimi birokratskimi težavami se mora spoprijemati javni upravitelj. Od trenutka ko je neka uprava sklenila izvesti določeno javno delo do časa ko je delo dejansko izvedeno minejo leta. Treba je pripraviti načrte, te morajo odobriti številni kontrolni organi administrativnega in strokovnega značaja, treba je najti finansiranje, treba je da to finansiranje odobri računski dvor; ko je vse to napravljeno so potrebni dekreti, podpisi, zopetne kontrole. Nato pride na vrsto dražba, spet potrdilo višje kontrole, končno je treba upati, da ti podjetje čimprej in v redu napravi delo. Tudi na tem področju pa se marsikdaj kaj zatakne, zaradi tega spet upravičeno hudovanje prebivalstva, ki ne razume, in to popolnoma upravičeno, kompliciranega birokratskega postopka, ki je vezan na številne zastarele zakone naše države.

Zaradi tega imajo razne krajevne uprave več časa v blagajni denar, ki pa ga ne smejo uporabiti, dokler ne dospe zadnji papir z zadnjim podpisom in zadnjim žigom. Leta pa tečejo. Vendarle je tudi vsemu temu kotalkanju enkrat konec. In rezultati so vidni.

Marko Waltritsch
pokrajinski odbornik

Kino

CORSO. 15.00 «Nell' anno del signore», Claudia Cardinale, Nino Manfredi. Ital. barvni film. Jutri ob 15.00 — 22.00.

VERDI. 14.30: «James Bond, agente 007 al servizio segreto di Sua Maestà», G. Lazenby in D. Rigg; ameriški kinemaskopski film v barvah.

MODERNISSIMO. 15.30—22: «Gli specialisti», J. Holiday, G. Moschin. Italijansko-francoski kinemaskope v barvah; mladini pod 14. letom prepovedan.

VITTORIA. 15.00: «Nudisti all'isola di Sylt», H. Tappert in R .Von Holt; nemški film v barvah, mladini pod 18. letom prepovedan.

CENTRALE. 14.00: «La tenda rossa», S. Connery in C. Cardinale. Barvni film.

Tržič

AZZURRO. 14.00: «I lunghi giorni delle aquile», H. Andrews in M. Caine. Kinemaskope v barvah.

EXCELSIOR. 14.00: «Il prof. Guido Tersilli primario della clinica Villa Celeste convenzionata con le mutue», A. Sordi. Ital. bavrni film.

PRINCIPE. 14.00: «Le sorelle», S. Strasberg, M. Girotti in N. Delon. Barvni film.

S. MICHELE. 14.00: «Chimera», G. Morandi in L. Efrikian. Barvni film.

Nova Gorica

SOČA (Nova Gorica): «Male vrline, veliki grehi», ob 16. - 18. - 20.

DESKLE: «Helga», zahodnonemški barvni film — ob 17. in 19.30.

RENČE: «Maroko 7», angleški barvni film — ob 15. in 19.30.

ŠEMPAS: «V kleščah mamil», zahodnonemški barvni film — ob 16. in 19.30.

KANAL: «Velika kača», ameriški barvni film — ob 16. in 19.30.

SVOBODA (Šempeter): «Zadnji safari», ameriški barvni film — ob 16. — 18. in 20. uri.

PRVAČINA: «Zločin v bazenu», francoski barvni film — ob 16. in 19.30.

DUTOVLJE: «Lahka žena», italijanski film.

DEŽURNI LEKARNI

GORICA

Danes ves dan in ponoči je odprta SORANZO, Verdijev korzo 57, tel 28-79.

TRŽIČ

Danes ves dan in ponoči je v Tržiču odprta lekarna «Alla salute» — dr. Fabbris, Ul. Cosulich št. 117 — Tel. 72480.

DEŽURNA CVETLIČARNA

Danes je v Gorici odprta cvetličarna Gorian Renato, Ul. Garibaldi 9, tel. 26-28.

SOŽALJE

Prosvetno društvo «DANICA» z Vrha izreka iskreno sožalje ob smrti MARIJE GRIL z Vrha št. 18, matere aktivnih članov društva Dominika in Franca Grila; sožalje tudi hčerkam Bernardi, Karmeli, Mariji in Almi.

Gostišče

ŠTERK

AJŠEVICA
(Nova Gorica)

tel. 21114

vošči cenjenim gostom, znancem in prijateljem prijetno in plodno novo leto 1970

in obvešča, da bo gostišče zaprto zaradi obnovitvenih del od 7. januarja do konca februarja razen ob nedeljah in praznikih, ko bo gostišče normalno poslovalo.

AVTOPROMET GORICA - NOVA GORICA

vas vabi, da obiščete zimskošportno središče LOKVE. Dnevno obratujejo vlečnice, ugodna smučišča in tereni za druge zimskošportne dejavosti. Hotel POLDANOVEC s 100 ležišči in restavracijo z domačo hrano, vinom in drugimi pijačami — Ob sobotah in nedeljah ter praznikih ples.

Informacije tel. 22-911, 21-443, 77-010

Beograd od 7000 do milijona

Jugoslovanska prestolnica je zelo staro mesto. Nekoč, še v dobi starega Rima, se je imenovala Singidunum. Beograd je postala mnogo pozneje in sicer najprej kot prestolnica Srbije, in nato pa Jugoslavije. Ne bomo se ustavljali pri nastanku imena jugoslovanske prestolnice, pač pa pri tem, kako se je razvila. Vsaj kar se tiče števila prebivalstva. Dosegljivi podatki nam povedo, da je Beograd leta 1834, torej pred obilnimi 130 leti, štel 7000 prebivalcev. Vse do začetka tega stoletja se ni veliko razvil in čeprav je že postal mesto in pomembno prometno križišče, je prilezel do komaj 68.000 prebivalcev.

Kmalu potem ko je postal prestolnica Jugoslavije, je že dosegel sto in še več tisoč prebivalcev. Pri štetju 1921. leta so v Beogradu našteli 111.000 ljudi.

Deset let pozneje je Beograd imel že 238.000 prebivalcev in je bila inurbanizacija v polnem teku. Leta 1938 je Beograd imel 370.000 prebivalcev in s tem številom se je približal drugi svetovni vojni, ko je izgubil pri dveh strahotnih bombnih napadih okoli 80.000 prebivalcev. Prvi je bil v začetku vojne, drugega pa so napravili zavezniki leta 1944.

Pojav inurbanizacije ali bega podeželanov v mesta v dobi po drugi svetovni vojni se je pokazal tudi v Beogradu. Leta 1967 so pri štetju prebivalstva našteli v Beogradu že 745.000 prebivalcev, po nekaterih računih pa ima «veliki Beograd», torej Beograd s svojo okolico že 1.050.000 prebivalcev. Logično je, da je pretežna večina tega prebivalstva priseljena. Zelo veliko je v Beogradu tudi Slovencev.

Značka, ki prikazuje jelenjo glavo v krogu, ki se opira na krožec in na katerem je napis «Pro meritis», je značka, s katero bi se rad ponašal sleherni lovec, kajti na vsem svetu sta sedaj le dva lovca, ki si jo smeta pripeti in eden si jo je smel, pa je medtem že umrl. Bil je to dr. Guido Sommaruga, ki mu je značko pripel sam Franc Jožef. Od dvojice, ki smeta sedaj nositi to tako zaželeno značko, eden je American John Hunter, ki pa živi v Keniji, drugi pa je Jovica Milinković.

Že samo ime nam pove, da gre za Jugoslovana. Mož si je tolikšno priznanje zaslužil pred leti, ko je na Prokletijah ubil dva medveda hkrati, predvsem pa medveda mesojeda, ki je po celem okolišu kar na veliko klal živino. Bil je težak 313 kg.

Sicer pa ima nagrajeni lovec še celo goro lovskih nagrad in trofej.

ZAPISKI Z NEKDANJE ITALIJANSKO-JUGOSLOVANSKE MEJE NA CERKLJANSKEM

«Jaz z bilko sem pripet na tla domača»

Vrhovčevi med NOB - Doma sta le stara dva - Sinovi so doma in v tujini in prihajajo le na obisk

IV.

Okrog desete ure zvečer so Nemci prišli iz doline Sovodnja v Staro Oslico do posestnika «Na preski». V hiši in na štali je bilo polno partizanov. Gospodar jih je bil opozoril, da ni varno, ker Nemci ne bodo mirovali, pač pa skušali prodreti iz doline. To se je tudi zgodilo. Presenetili so partizane. Nastal je preplah in zmeda. En partizan je obležal smrtno zadet v kuhinji, drugi pred hišo zadet od mine, tretjega je Nemec z zamahom s puškinim kopitom podrl. Pri Škrbinovem znamenju (kapelici) so pobili tri stražarje. Padlo je še več drugih partizanov. Ko se je preostalim posrečilo z jurišem prebiti v gozd, so Nemci preiskali še gospodarja «Na preski», 73-letnega Franca Klemenčiča. V listnici so mu dobili nekaj potrdil, ki mu jih je bil dal partizanski intendant.

Na potrdilih je bilo zapisano, kaj je dal za partizane in da bo dobil plačano po osvoboditvi. Nemški komandant je dejal, da bo dobil takoj plačano. Ukazal ga je odpeljati pred hišo in tam ga je sam ustrelil. Po osvoboditvi mu je družina dala napraviti in vzidati na steno hiše spominsko ploščo.

Ti spomini so odlomek iz nemške novembrske ofenzive proti Triglavski diviziji, v kateri je sovražnik uporabil 20 do 25 tisoč mož. Ta ofenziva je trajala od 13. do 22. novembra in njen namen je bil uničiti Triglavsko divizijo. Po končani ofenzivi so Nemci v vojnih poročilih navajali, da so pobili 565, ujeli pa 2.682 «banditov». Ker je Triglavska divizija štela 3.213 borcev, bi po sovražnih vojnih poročilih ostalo samo še 26 borcev.

Kaj so še doživeli pri Vrhovcu med NOB

Dne 18. marca 1944 so trije nemški strmoglavci z zažigalnimi kroglami obstreljevali hlev in hišo pri Vrhovcu. Hlev je popolnoma pogorel, hiša pa delno. Gospodar Franc in žena Marija sta hitela z reševanjem obleke in opreme. Gospodar je v naglici nosil obleko in posteljnino na njivo zraven hiše. Ker je od Porezna pihal zelo močan veter, je zanašal na tisto njivo velike ogorke slame s strehe na hlevu. Zgorelo je vse, kar je nanesel na tisto stran.

Drugi dogodek, ki še danes vzbuja grozo, se je pripetil v jeseni 1944. Dva partizana sta prinesla z Laniš polna nahrbtnika min. Prvi je šel pogledat v hiso k Vrhovcu, drugi pa je ostal za kozolcem in dejal, da se bo malo odpočil. Naslonil je nahrbtnik na pocesni drog plota in...

Nastala je silovita eksplozija. Zračni pritisk je bil tako močan, da je koščke mesa razmesarjenega partizana prilepil na steno hiše. Za hribom kozolca je bila večja skupina partizanov, ki so pobrali kose partizanovega trupla in vse skupaj pokopali na severni strani hleva. Med temi je bil tudi partizan, doma iz iste vasi v Vipavski dolini, kot nesrečni tovariš. Povedal je, da je bil to edini sin v družini.

V oktobru 1944 je mina ubila komaj 9-letnega Vrhovčevega sina.

Tako je smrt stalno hodila okrog Vrhovčeve domačije.

In danes...

Vrhovc je tista močna kmečka korenina, ki se je vrasla v to zemljo tako močno in tako globoko, da je ni sile, ki bi jo izruvala. Se vedno je trden, čeprav mu močna ramena teži že 69 let. Kot takrat, ko mu je bilo dvajset let, okretno pripelje par lepih in dobro rejenih konj iz velikega hleva, jih okomata in vpreže. Nato sede na voz in se odpelje navzdol proti Kladju. Gospodinja Marija pa ima 63 let. Pozna se ji garanje, ki ga ne zmanjka na poleti ne pozimi.

Bil sem radoveden, kako da ne vidim pri hiši nobenega mlajšiča. Gospodinja je povedala, da je ostalo živih sedem otrok, vendar so vsi šli od doma. Trije delajo v rudniku v Idriji, eden je v Kraniu, eden pa v Kanadi. Dve hčerki sta poročeni od doma. Ena ima gostilno pri rudniku v Planini. Sinovi pridejo z avtomobili pogledat očeta in mater, če sta zdrava in kako jima gre.

V glasu gospodinje je čutiti nekaj grenkega, nekaj, česar mi z besedo ni mogla povedati. Občutil sem, da je teži velika skrb in breme. Prijazna, delavna in skrbna kot mravlja, je pričakovala, da bo vsaj eden od otrok postal «gruntna korenina», da ji bo «ta mlada» na stara leta odvzela vsaj nekaj vsakodnevnega gospodinjskega dela in skrbi.

Področje, ki se ga bivši partizani zagotovo spominjajo: gre za dolino Kopačnice, v ozadju na sredini Blegaš, v podnožju Leskovica

Pomislil sem na nekdanjega gospodarja Janeza Podobnika, ki je — «... pustu ta štala gar sidat u lit 1832». S kakšnim veseljem se je bil lotil gradnje tako velikega hleva. To veselje in zadoščenje je hotel zapustiti v trajen spomin gospodarjem, ki bodo za njim redili živino, sejali oves, pšenico, ajdo, sadili kapus, kosili in spravljali seno. Zato je naročil mojstru, da je v kamnito ploščo vklesal napis, ploščo pa je dal vzidati na steno hleva.

Nisem se mogel ločiti od tega kraja. Še enkrat sem odšel na tisto mesto, kjer sem 17. novembra 1943 štiri ure ležal v visokem snegu in s puško čuval tisti del položaja, da ne bi sovražnik prišel preblizu. Kakšna razlika med takrat in danes!

Kot žrtve ste padli...

Ko sem se poslavljal od prijazne Vrhovke, me je povabila: «Pa le še kaj nas obiščite.»

Res. Preveč smo pozabili na take ljudi in kraje, ki so skupaj z nami med NOB doživljali vso trdoto bobe in zverinstva okupatorja. In da bi se vsaj malo oddolžil za takratno skrb in sodelovanje v borbi, sem napisal te spomine.

Po bližnjici sem se spustil v dolino do Brdarja v Podjelovem brdu. Dobil sem ga samega z bolečinami v hrbtu. Posledice prestanih naporov med NOB. Pripovedoval je, kako so pred tremi leti razširili in uredili nad dva km ceste, ki zdaj povezuje pet raztresenih kmetij z glavno cesto na Kladju. Pet posestnikov je za to delo prispevalo nad dva milijona dinarjev in jim ni žal. Sam Brdar je za odcep dolg 700 metrov prispeval 300 tisoč starih dinarjev. Zdaj prihaja do Vrhovca — 1047 metrov nad morjem — poleti polno letoviščarjev z avtomobili. Čudijo se razgledu, miru in naravnim lepotam. To je mogoče začetek gorskega turizma. Doline vedno bolj napolnjuje šum in ropot, zato človek v prostem času sili v tišino, v mir in nepokvarjeno naravo.

Na Kladju sem se ustavil pred spomenikom padlim borcem. Bral sem, da je iz krajev Podlaniše, Podpleče in Cerkljanski vrh padlo 16 borcev, 8 ljudi pa so pokosili streli fašističnega nasilja. Na spomeniku je vklesano tudi tole posvetilo:

«Po težkih temnih dnevih trpljenja, je za ceno njihovih zrtev narod vstal v novo življenje.»

Ko sem prebral, so se mi v spominu znova ukresali verzi pesnika Otona Župančiča:

«Jaz z bilko sem pripet na tla domača,
kaj neki me ta modrijan uči?
Naj svet se s tabo vred še bolj prevrača,
ta moja drobna bilčica drži.»

Ko bodo zgodovinarji še po več stoletjih pregledovali arhive in mape z napisi: NOB, bodo med drugim videli zapisane tudi gornje verze. Ob teh verzih se bodo globoko zamislili. Iz teh verzov bodo šele prav doumeli, kaj so pomenili njihovim davnim prednikom, kaj so pomenili narodu, ki sta ga Hitler in Mussolini obsodila na smrt.

Andrej Pagon - Ogarev

(Konec)

Poskus sredi Pariza

V treh minutah je podgana poginila

Kolikokrat že nismo omenili, kako si človek s svojo civilizacijo in s svojim hlepenjem po višji življenjski ravni ne koplje grob. Danes bomo navedli le en sam drobcen primer, ki pa bi mogel marsikoga strezniti, pa ga ne. Ostalo bo kod doslej. Toda...

Zahodnonemški list «Welt am Sonntag» je pred nedavnim prinesel naslednjo drobceno zato pa značilno vest: V Parizu so na Trg Opere prinesli v kletki podgano in jo tu pustili, da bi preizkusili, kako strupen je zrak, ki ga dihajo Parižani, oziroma koliko zastrupljajo zrak plini iz avtomobilskih izpuhov. In podgana je živela — tri minute. Pri avtopsiji ali raztelesenju niso ugotovili, da naj bi bila poskusna žival poginila zaradi strahu pred mimo drvečimi avtomobili, pač pa zaradi zastrupitve s strupenimi plini.

Poskus so pripravili in ga izpeljali strokovnjaki zavoda za preučevanje zastrupljenosti zraka v francoski prestolnici.

HOROSKOP

Veljaven od 4. do 10. januarja 1970

OVEN (od 21.3. do 20. 4.) Ne pozabite tega, kar ste še pred kratkim čuli na nekem poslovnem sestanku, ker vam bo koristilo. Med vami in ljubljeno osebo bo prišlo do manjšega spopada, ki pa bo kmalu odpravljen in vse bo spet dobro. Z zdravjem bo še kar v redu, le pazite se pred prehladom.

BIK (od 21.4. do 20. 5.) Nikakor ni potrebno, da bi pospeševali svoj ritem dela, pač pa skušajte izboljšati njegovo vsebino. V družbi dajate prevelik poudarek lepim, toda praznim okrasnim besedam, zaradi česar sta v nevarnosti, da vas bodo ljudje označili za frazerja. Zdravje normalno.

DVOJČKA (od 21.5. do 21. 6.) Poverite neki važen poseg osebi, ki je sposobna biti nepristranska. Vaši čustveni odnosi se ne bodo mogli razviti, ker ste sami čustveno premalo bogati. Svojemu zdravju posvečate premalo pozornosti, vendar je to napačno, pazite na svoje dihalne organe.

RAK (od 22.6. do 22. 7.) Potrebno bi bilo poudariti tisto plat za vas trenutno najvažnejšega problema, ki je bila doslej precej zanemarjena. Vaše razpoloženje ne bo najboljše v prvi vrsti zaradi tega, ker se v svojih odnosih do drage osebe ne morete povsem sprostiti. Glavobol.

LEV (od 23.7. do 22. 8.) Ni vse zlato, kar se sveti: priporočili so vam neko osebo in vam jo označili za vzor poštenosti, a kmalu boste nad njo razočarani. Ne pozabite na nekega starega in betežnega sorodnika, potreben je pomoči. Pojdite k zdravniku, nekaj ni v redu z vašim krvnim obtokom.

DEVICA (od 23.8 do 22. 9.) Čimprej skušajte popraviti neko storjeno napako, sicer boste imeli precejšnje sitnosti z organi upravnih oblasti. Privoščili si boste sicer uspelo šalo, ki pa utegne privesti tudi do hudih posledic. Zdravstveno stanje dobro in brez sprememb.

TEHTNICA (od 23. 9. do 22. 10.) Na poslovnem področju skušajte neko diskusijo usmeriti tako, da se v njej boste dotaknili tudi vprašanja, ki vam je zelo pri srcu. Ne trudite se, da bi vam neka ženska oseba postala na silo simpatična. Zdravje dovolj trdno, pazite pa na svoje srce.

ŠKORPIJON (od 23. 10. do 22. 11.) Vaš uspeh v nekem delu, ki ga trenutno opravljate, bo sorazmeren z naporom, ki ga boste vanj vložili. Zabredli boste v povsem brezplodno diskusijo v zvezi z nekim sosedovskim sporom. Ne zanašajte se preveč na to, da niste še nikdar bili bolni, s svojim zdravjem ravnajte bolj previdno.

STRELEC (od 22.11. do 21. 12.) Nastopil bo izredno hud trenutek, ko si boste morali le sami pomagati, kar vam bo uspelo doseči samo, če boste dovolj diplomatsko spretni. Preživeli boste večer v zelo veseli in zabavni družbi. Zdravje primerno dobro, z manjšimi revmatičnimi napadi.

KOZOROG (od 21. 12. do 20. 1.) Delajte z možgani in ne tjavdan, brez premisleka in načrta, pri tem pa vedno smotrno upoštevajte tudi nasvete, ki vam jih dajejo strokovnjaki. Na čustvenem področju vam ne preostane drugega, kot da čakate na vaš trenutek. Napadla vas bo influenca.

VODNAR (od 21.1. do 19. 2.) Hladnokrvno se spoprimite z nalogami, ki so vam bile poverjene, zakaj od tega je v dobri meri odvisno, ali jih boste uspešno izpolnili. Dosegli boste popolno čustveno ravnovesje, kar je velike važnosti za dosego notranjega miru. Zdravje zelo dobro.

RIBI (od 20. 2. do 20. 3.) Nujno je, da se v svojem delu držite potrebnega reda in discipline, ker je brez teh vsak boljši uspeh iluzoren. Ni mogoče, da bi vedno vi imeli prav, dopustite dragi osebi, da tudi ona pove svoje. Živčna utrujenost, ki bo s počitkom odpravljena.

Saša Dobrila SAD MAŠČEVANJA

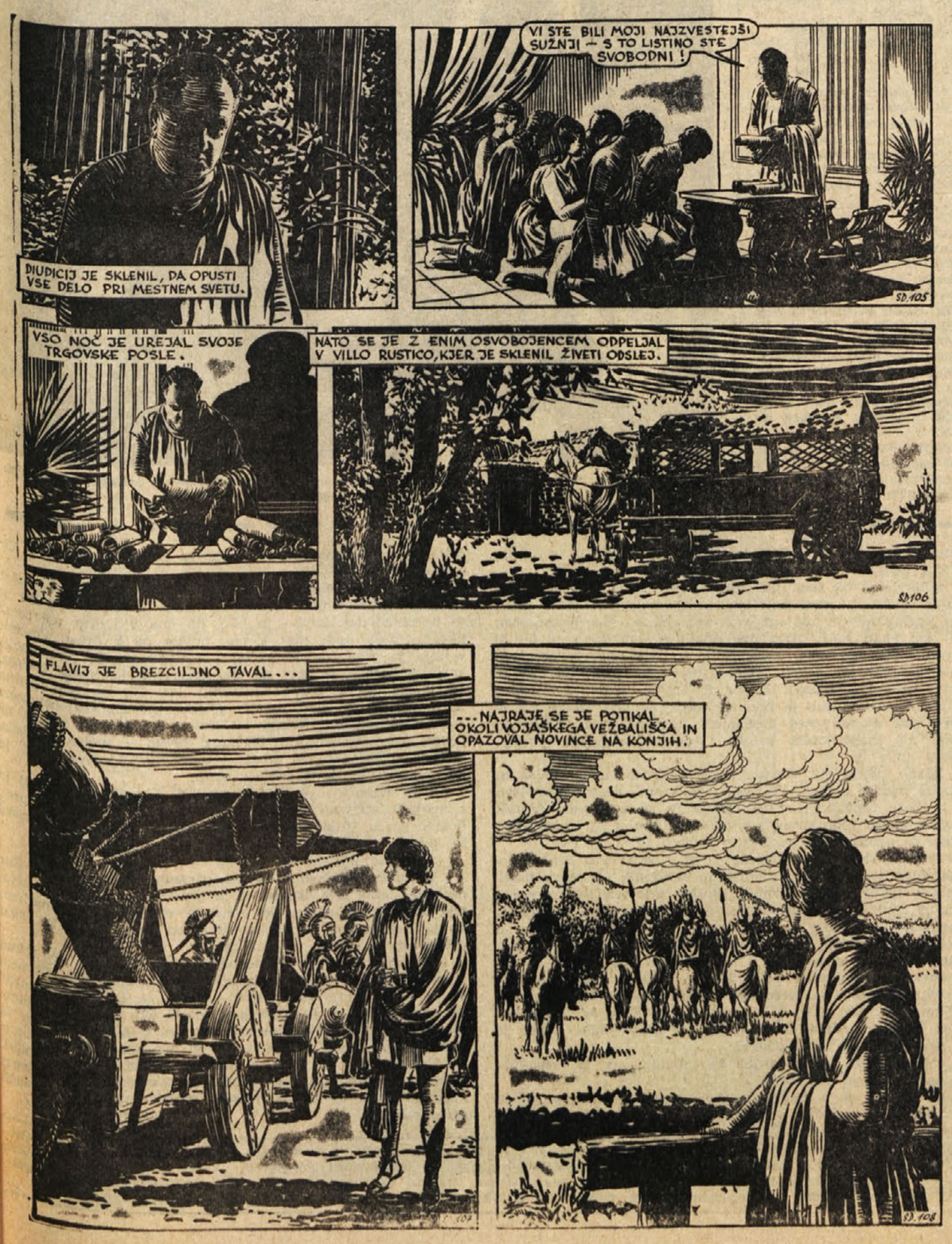

Najdražje vino na svetu

V teh dneh, ko smo se poslavljali od starega leta in napivali novemu, smo izpraznili marsikatero steklenico. Med temi so bile tudi steklenice penečega se vina, ali tako imenovanega šampanjca. In koliko niso ljudje potrošili za to, da so ob novem letu napili s tem vinom, pa čeprav je tudi res, da se pod znamko šampanjca prodaja dokaj preprosto pogosto celo zelo slabo vino, le da ob natakanju v čaši zašumi. Poznavalci vin pa vedo, kaj je dobro in kaj slabo in zato po navadi ne segajo po buteljkah penečega se vina, pač pa se zadovoljijo s preprostim, zato pa pristnim vinom, po katerem te glava gotovo ne bo bolela.

Iz tega bi mogli sklepati, da so dobra tudi preprosta vina, kot tudi da najdemo zelo dobra penečа se vina. So pa tudi vina, ki pridejo na zelo redke mize. To pa zaradi tega, ker je takega vina zelo malo in je zato drago. Pred nedavnim smo nekje zasledili vest, da je najdražje vino na svetu vino, ki ga pridelujejo v Montalcinu, v manjšem kraju južno od Siene. Gre za vino, ki ga izdelujejo iz grozdja Brunella in katerega butelka stane 145.000 lir.

Zares težko se je odločiti, da bi dali tolike denarce za steklenico pa čeprav dobrega vina. Vino s tolikšno ceno, je iz davnega 1888. leta. Iste vrste vino mlajših letnikov pa je cenejše, vendar stane steklenica tega vina iz leta 1920 še vedno 75.000 lir.

Zaradi zanimivosti bomo navedli, da ima to vino po navadi od 12.5 do 13.5 stopinj in da ga ne pijejo, če ni staro vsaj 14 let.

Naši kraji pred sto leti

Z novim letom smo pripravili bralcem novost. Vsako nedeljo jih bomo sproti seznanjali z dogodki, ki so se odvijali v naših krajih pred sto leti in ki so zabeleženi v dostopnem slovenskem časopisju iz tiste dobe. Vesti bomo objavljali tako, kot smo jih našli napisane, ne da bi jih popravljali ali pojasnjevali. To bo za nami verjetno napravil zgodovinar. Naš namen je le ta, da bralce opozorimo na to, da se življenje hkrati spreminja in obnavlja, vendar prepuščamo bralcu samemu, da z lastnim razmišljanjem primerja to, kar se je v naših krajih dogajalo pred sto leti, s tem, kar se dogaja danes, in tako sam pride do tistih zaključkov, ki mu jih nudi gradivo samo.

SLOVENSKI NAROD 1. 1. 1870
Razne stvari

(Jadranska Zarja) izhaja po novem letu v veči obliki dvakrat na mesec (1 in 3 nedeljo). Za pol leta velja le 60 kr., za četrt leta 30 kr.

NOVICE 5. 1. 1870

IZ GORICE — Za predsednika naše c. k. okrožne sodnije je imenovan svétnik c. k. više deželne sodnije tržaške dr. Alojzi Visini, poprejšnji župan goriški. — Vprašajte tega gospoda: ali zna jezik slovenski, ki ga temeljito mora znati na mestu prvosedništva sodniškega na Primorskem, in odgovoriti vam mora, da ne. Ni le tedaj tako imenovanje prava ironija na našo narodnost in pravično zahtevanje ljudstva slovenskega? Ali ni to očitno zaničevanje slovanstva na zahodu? In minister Herbst, ki tako službe oddaja, drznil se je kranjskemu deželnemu zboru na zahtevanje njegovo, da so uradniki popolnoma zmožni jezika slovenskega, odgovoriti, da ni čul nikakoršnih pritožb zaradi tega!!

IZ TRSTA. («Pod lipo») **J. G. Vrdelski v Trstu misli izdajati tudi to leto ta časnik na poldrugi poli enkrat na mesec, namreč vsako četrto soboto. Zapopadel bo vsak snopeč: a) Kratek pregled bolj važnih reči v Avstriji in v tujih deželah; b) odlomke (pripovedke itd.) iz zgodovine vsega sveta; in c) marsikaj druzega. Naročnina mu bo znašala, kakor je bila ustanovljena dozdaj: 1 gold. 20 soldov za vse leto, in 60 soldov za pol leta (ali 10 soldov vsak mesec). — Tako se bere oznanjeno v 11. in 12. snopiču.**

ROJANA POLEG TRSTA 1. jan. (J. D.) — Tudi v naši čitalnici smo imeli jako vesel Silvestrov večer; popevale so se lepe narodne pesmi; vrstili so se navdušeni govori, zdravica je sledila zdravici, želje vseh rodoljubov pa so se strinjale v tem, da bi prihodnje leto imeli že zedinjeno Slovenijo. — Na dan novega leta pa je napravila naša čitalnica v svojih prostorih «besedo» z deklamacijami, tombolo in igro «gospod Čapek». Predsednik g. Požar je odprl «besedo» z izvrstnim govorom, da se mu je ko prostemu kmetu bilo le čuditi, — pevski zbor se je s krasno novo pesmijo (novo leto) odlikoval, — gosp. Drašček je pozdravljal množico z ganljivim govorom — gospodične Bezlajeve ste lepo deklamovale, in ko zbor odpoje «Srbsko», se je začela gledališčna igra «Čapek». Vsi igralci in igralke so rešili svoje naloge izvrstno, in če navajam še posebno gosp. Deklevo («Sekač»), gosp. Katalana («sluge» Gašper) in gospodični Veselovo in Vrbicovo, storim to le, da med dobrim omenim najbolje.

SLOVENSKI NAROD 6. 1. 1870
Razne stvari

(Strašen požar). O požaru, kterega je že omenjal naš tržaški dopisnik, beremo zdaj v goriškem listu: 27. t. m ob enajsti uri po noči je začelo po Gorici tužno zvoniti za ogenj, po mestu je bil videti močan odsvit od požara in zdajci se je zvedelo, da gori sloveči Ritter-jev amerikanski mlin v Stračicah (10 minut od mesta, v nižavi na Soči). Ravno leto je preteklo, od kar je pogorelo poslopje nekdanje cukrarnice (v mestu), in že zopet druga, še veliko veča nesreča! Mlin je imel 5 nadstropij; povsod se je gibalo in vrtelo noč in dan vse polno čudovitih strojev in koles, da je gledavca mamilo, in zdaj so videti le še ostanki teh priprav izmed groblje razvalini Čisto nič ni bilo moč rešiti v mlinu, akoravno ima g. lastnik svoje posebne (lepe uniformljene) gasivce in so tudi mestni gasivci, se ve da, po koncu bili. Vsa pomoč je veljala le drugim poslopjem, predivnicama, svilni in za bombaž, pa veliki žitnici, kterih strehe so se neprenehoma močile. Čudno je posebno to. Lani, ko je bila pogorela cukrarnica in je dotična zavarovalna družba izplačala znesek, za katerega je bila fabrika zavarovana, naročila je (družba), da se morajo napraviti v Stračicah, kjer je tudi vse zavarovano, na mlinu posebne železne lestvice za gasilce in cevi za spuščanje in speljanje vode po vsem poslopji, ko bi začelo kje goreti. Potrosilo se je neki za te naprave 20 tisoč gold. Zdelo se je nemogoče, da ne bi se pri takih pripravah ognju v okom prišlo. Vse zastonj: grozni element je osramotil vse človeške iznajdbe. Ogenj je nastal v petem nadstropju zarad tega, pravijo, ker je bila počila ena gazna cev. Dasiravno so se delale po gostem, vsak teden menda, gasivne poskušnje, — ko je prišel čas, resnično gasiti, ni ga bilo, da bi bil odtaknil pine vodnih cevi. — Delavci, vsi prestrašeni, so drli doli, in ko se je zvedelo, zakaj, so djeli sicer brž od 4. navzdol vsa nadstropja pod vodo, ali ker so težke mašine iz gorečega 5. nadst. doli padale in podove podrle, razprostrl se je ogenj po vsem mlinu.

SLOVENSKI GOSPODAR 6. 1. 1870

(«Jadranska Zarja») izhaja t. l. v veči obliki dvakrat na mesec (1. in 3. nedeljo) in velja za pol leta samo 60 kr., za četrt leta pa 30 kr. Naročnina pa se naj pošilja na vredništvo «Juri s pušo» v Trstu.

(Vrednik «Domovine») je v zadnjem listu naznanil, da «Domovina» to leto ne bo več izhajala in se zahvaljuje pri podpornikih; izreče tudi upanje, da se bo na Goriškem v kratkem spet kak slovenski časnik osnoval, kar bi res želeti bilo.

(Dr. Alojzi Visini) predsednik c. k. okrožne sodnije v Gorici je imenovan za svetovalca pri viši deželni sodniji v Trstu.

ZGODNJA DANICA 7. 1. 1870

IZ TERSTA. Naslednji častiti gospodje kleriki 4. leta so dobili 23. mašniško posvečenje. Natal Depiera, Fr. Franza, Ignacij Germ, Anton Jakomin, Matija Rebolj, Avgust Skočir, Fil Vončina. V semenišče v Gorici so sprejeti gg.: Ant Faven, Janez Gabrielič, Albert Jelušič, Fr. Muješan, Ant. Puž. Bogoslovje je zapustil g. Juri Viezzoli. G. Ad. Hannel je prestopil v goriško nadškofijo: nasproti pa je g. Avg. Skočir od ondot sprejet v tržaško semenišče.

šport šport šport šport šport

KOŠARKA

V MLADINSKI LIGI

Mlada peterka Bora dve tekmi v treh dneh

Tudi naraščajniki bodo morali nastopiti dvakrat v treh dneh

Po enotedenskem premoru zaradi božičnih in novoletnih počitnic se bosta danes zopet nadaljevali mladinsko in naraščajniško prvenstvo. V 10. kolu se bodo danes Borovi mladinci pomerili z Italsidrom. «Plavi» nimajo preveč možnosti, da bi osvojili v tej tekmi obe točki. Nasprotniki sestavljajo namreč najmočnejšo ekipo prvenstva in še ni so doživeli poraza. Poleg tega pa tudi ni gotovo, če bosta lahko nastopila standardna igralca Pertot in Kralj, ker se bosta šele danes vrnila z zimovanja. To bo povratna tekma. V prvem srečanju je zmagal Italsider z visoko razliko 58:18.

Srečanje bo v telovadnici v Ul. della Valle in se bo začelo ob 17. uri.

Naslednjo tekmo bodo borovci odigrali že v torek proti mladincem CRDA. V tej ekipi izstopa Bevitori, ki se odlikuje ne le z odličnimi streli, ampak tudi s podajami, s katerimi ustvarja svojim soigralcem dobre pogoje za uspešen strel. V prvi tekmi s to ekipo so bili borovci premagani, tokrat pa so favoriti. Prvo srečanje so namreč zgubili le z eno točko razlike, zdaj pa so tehnično precej bolje pripravljeni, nastopil pa bo tudi Peter Starc, ki sodi med najboljše igralce te lige. Trener Laković bo za to tekmo razpolagal z naslednjimi igralci: Starc, Kralj, Pertot, V. in S. Hrvatič, Šare, Škerlj, Zavadlal, Štokelj in Daneu. Tekma bo v Ul. della Valle ob 11. uri.

* * *

Tudi naraščajniki Bora bodo zaposleni v nedeljo in torek. Najprej se bodo pomerili z Italsidrom. Ker so nekateri igralci «plavih» po gripi komaj okrevali, in jim bo precej manjkala kondicija, lahko sklepamo, da bodo morali kloniti tudi v tem srečanju. Barve Bora bodo branili: Vukotič, Barazutti, Francia, Kosmina, Umek, Koren, Nadlišek, Kapič, Žetko in Derganc.

Tudi ta tekma bo v Ul. della Valle in sicer ob 14. uri.

Po predvidevanjih borovci ne bodo zmagali niti v torek. Igrali bodo namreč proti peterki Lloyd B, ki je skupno z Italsidrom in Ricreatori na vrhu lestvice. Trener Čermelj bo razpolagal z istimi igralci kot danes.

Ta tekma se bo začela ob 11. uri, v telovadnici v Ul. Ginnastica.

LIV

HOKEJ NA LEDU

Na mladinskem prvenstvu Evrope

Norveška prva v B skupini

DUNAJ, 3. — Z zmago v finalni tekmi z 8:0 nad Italijo si je Norveška zagotovila prvo mesto v B skupini evropskega mladinskega prvenstva v hokeju na ledu. V bitki za tretje mesto je Poljska odpravila Romunijo s 7:1.

Končna lestvica B skupine je naslednja:

1. Norveška
2. Italija
3. Poljska
4. Romunija
5. Avstrija
6. Jugoslavija
7. Madžarska

ŠZ BOR želi vsem svojim tekmovalcem, članom, podpornikom, simpatizerjem in vsem ostalim slovenskim športnim društvom ter organizacijam obilo uspehov v novem letu.

ATLETIKA — NEKAJ ŠTEVILK

V pretekli atletski sezoni sedem novih ženskih rekordov

Samo skakalke ostale praznih rok - Razvoj teka na 1500 m

Moška konkurenca je bila med letom 1969 bolj mlačna saj so bili doseženi novi rekordi v samo 4 panogah. Prav nasprotno je treba trditi za dekleta, ki so med letošnjo sezono dosegla nove svetovne rekorde v kar 7 uradnih in eni neuradni panogi. Sprinterke so po odstopu Wyomie Tyus ostale nekoliko v zamudi za veljavnimi svetovnimi znamkami, tekačice na srednjih in daljših progah pa so rekorde popravile celo večkrat. Skakalke so bile med sezono manj uspešne in svetovnih rekordov niso popravile niti v daljini niti v višini, metalke pa so precej napredovale. Rekord v metu diska je dosegel celo tako mejo, da bo treba verjetno kmalu orodje obtežiti, met krogle pa je napravil tudi velik skok naprej.

Sprinterke se gnetejo na progi 100 m okoli časa 11"3. Kar 9 tekačic je progo preteklo v tem času, med vsemi pa je videti najmočnejša mlada vzhodna Nemka Petra Vogt, ki je vsaj v Evropi pokazala, da nima konkurence. Med neevropskimi atletinjami se je posebno izkazala Avstralka Lamy, manj od pričakovanja pa je dosegla mlada rojakinja Boyle. Na daljši progi je prva svetovna rekorderka Szewinska, tudi na 200 m pa bi morala kmalu priti do izraza moč Petre Vogt. Zanimivo je, da so v sprintu s prvih mest izginile Sovjetinje. Te so navadno dosegale doma odlične čase, v tujini pa izredno slabe rezultate. Očitno je postal sistem merjenja časov v Sovjetski zvezi bolj strog in najboljša Sovjetinja je na 100 metrov komaj na 20. mestu, na 200 pa na 14. mestu.

Francoska dvojica Besson-Duclos je skozi vso sezono «dajala kisika» teku na 400 m. Na evropskem prvenstvu je končno starejša Duclosova pokazala, da je bolj odločna kot olimpijska prvakinja Bessonova, ki je v odločilnih trenutkih izgubila svojo borbenost. Francoska dvojica je zelo daleč pred vso ostalo konkurenco, izjemo pa predstavlja le mlada Američanka Hammond, ki zaostaja samo za 4 desetinke sekunde. Če bi Američanka tekla s Francozinjama v «svetovnem» teku bi morda sama dosegla še boljši čas.

Svetovni rekord Vere Nikolić na 800 m ni bil ogrožen, na dan pa je prišlo nekaj zelo dobrih tekačic. V prihodnji sezoni bo cilj marsikatere čas pod 2 minutama. Prva lahko pride do takega uspeha Angležinja Lilian Board, na čase vsaj blizu rekorda pa mora vsekakor upati tudi mlada vzhodna Nemka Barbara Wieck. Vera Nikolić sama je gotovo že izločena iz borbe za nadaljnji napredek. Svoj čas so govorili tudi o morebitnem prestopu k tej panogi dosedanje 400-metrašice Bessonove. Poskus bi se ji morda izplačal.

Panoga, ki je še v polnem razvoju, je tek na 1500 m, katerega so v zadnji sezoni dekleta prvič uradno tekla. Svetovni rekord je bil izboljšan kar trikrat in ob zadnji priložnosti, na evropskem prvenstvu v Atenah prav masovno. Trenutno je prva Čehinja Jehličkova, med sezono pa je bila najboljša Italijanka Pigni. V prihodnji sezoni bi že morala dekleta doseči čas blizu 4'7".

Tudi proga na 100 m z ovirami, ki je zamenjala «manjšo sestro», 80 m, je doživela vrsto svetovnih rekordov. Daleč pred vsemi je veteranka Karin Balzer s časom 12"9, kmalu pa bi morali pričakati protinapad Avstralk Kilbornove in Cairdove, ki bosta med našo zimo imeli svojo sezono.

Primerjava najboljših rezultatov:

100 m

1968 Tyus (ZDA) 11"; deseta na lestvici 11'2
1969 Lamy (Avstralija) 11"3; deseta na lestvici 11"4

200 m

1968 Szewinska (Poljska) 22"5; deseta na lestvici 23"
1969 Szewinska (Poljska) 23»; deseta na lestvici 23"3

400 m

1968 Besson (Francija) 52"; deseta na lestvici 53"2
1969 Duclos (Francija) 51"7; deseta na lestvici 53"6

800 m

1968 Nikolić (Jugoslavija) 2'0"5; deseta na lestvici 2'3"3
1969 Manning (ZDA) 2'1"3; deseta na lestvici 2'3"7

100 m ovire (prvič na sporedu)

1969 Balzer (NDR) 12"9; deseta na lestvici 13"4

1500 m (prvič na sporedu)

1969 Jehličkova (ČSSR) 4'10"7; deseta na lestvici 4'16"8 lin.

KOŠARKA

Mladinski turnir za Latinski pokal

MADRID, 3. — V dneh od 6. do 8. januarja bo v Madridu na sporedu prvo mladinsko košarkarsko tekmovanje za Latinski pokal. Prijavile so se štiri reprezentance, ki se bodo pomerile med seboj po naslednjem razporedu:

6. januarja
Francija — Italija
Španija — Portugalska
7. januarja
Italija — Portugalska
Španija — Francija
8. januarja
Portugalska — Francija
Španija — Italija

Italijanski mladinci so glavni favoriti za osvojitev prvega mesta na tem zanimivem tekmovanju.

BOKS

BARCELONA, 3. — Nigerijski boksar Bernard Dandu je podlegel poškodbam, ki mu jih je zadal v osmem krogu španski boksar San Jose. Že v uvodnih potezah je San Jose dokazal, da bo spravil tekmeca v težave. Nihče pa ni pričakoval tako tragičnega zaključka. Dandu je umrl zaradi poškodb na glavi.

SPLOŠNA PLOVBA PIRAN

vzdržuje s svojimi tovornopotniškimi ladjami:
redno linijo okoli sveta, redno linijo z Južno Ameriko, redno linijo z zahodno Afriko ter nudi prevoze po vsem svetu z modernimi transportnimi ladjami od 8.000 do 18.000 ton nosilnosti.
Za vse informacije se obrnite na upravo podjetja:
«SPLOŠNA PLOVBA» — Piran, Župančičeva ul. 24 in na naše agente po vsem svetu.
Telexi: 341-22 Yu Plovba
341-23 Yu Plovba
Telegrami: Plovba Piran
Telefon: 73-470 do 73-477

DOMAČI ŠPORT

DANES

Nedelja, 4. januarja 1970

KOŠARKA

Moška D liga
17.30 v Ferrari
Quattro Torri — Bor

* * *

Mladinsko prvenstvo
17.00 v Trstu, Ul. Della Valle
Bor — Italsider

* * *

Prvenstvo naraščajnikov
14.00 v Trstu, Ul. Della Valle
Bor — Italsider

* * *

11.00 na Opčinah
Polet — Tricolore

* * *

Prvenstvo naraščajnic
9.00 na Opčinah
Polet — CMM

ODBOJKA

Prvenstvo mladincev
10.30 v Trstu, zavod ENAOLI
Polet — Gaja
Kras — Bor

NOGOMET DANES

ALIGA

15. kolo

BOLOGNA — ROMA
Gonella
CAGLIARI — TORINO
Mascali
FIORENTINA — PALERMO
Carminati
INTER — SAMPDORIA
Lattanzi
JUVENTUS — BARI
Motta
L. VICENZA — MILAN
Sbardella
LAZIO — BRESCIA
Toselli
NAPOLI — VERONA
Di Tonno

BLIGA

16. kolo

AREZZO — COMO
Campanini
ATALANTA — MONZA
Panzino
CATANZARO — PISA
Serafini
GENOA — CATANIA
Francescon
LIVORNO — REGGINA
Pieroni
MODENA — CESENA
Porcelli
REGGIANA — MANTOVA
Picasso
TARANTO — PERUGIA
Possagno
TERNANA — PIACENZA
Trono
VARESE — FOGGIA
Lo Bello

Oglašujte v
PRIMORSKEM DNEVNIKU

PO ANKETI BRAZILSKIH ČASNIKARJEV

Trije italijanski igralci v reprezentanci sveta

To so: Facchetti, Rivera in Riva

RIO DE JANEIRO, 3. — Brazilski športni časopis Jornal dos Sports je sestavil idealno nogometno reprezentanco sveta, v kateri so trije Italijani, dva Brazilca ter po en Urugvajec, Škot, Argentinec, Sovjet, zahodni Nemec in Peruanec.

Brazilci so to reprezentanco sestavili takole:

vratar: Mazurkiewicz (Urugvaj);
branilci: Gemmel (Škotska), Perfumo (Argentina), Šesternjev (Sovjetska zveza) in Facchetti (Italija);
krilci: Beckenbauer (Zah. Nemčija) in Rivera (Italija);
napadalci: Baylon (Peru), Tostao (Brazilija), Pele (Brazilija) in Riva (Italija).

Tudi Jugoslovan Džajić v idealni ekipi Evrope

BUDIMPEŠTA, 3. — Trije italijanski igralci so se uvrstili tudi v idealno reprezentanco Evrope, ki jo je s pomočjo posebne ankete sestavil madžarski športni časopis Nepsport. V anketi so sodelovali športni časnikarji iz desetih evropskih držav. Idealno evropsko moštvo naj bi bilo po mnenju prej omenjenega časopisa tako:

Banks (Anglija), Gemmel (Škotska), Šesternjev (Sovjetska zveza), Beckenbauer (Zah. Nemčija), Facchetti (Italija), Charlton (Anglija), Rivera (Italija), Best (S. Irska), Muller (Zah. Nemčija), Riva (Italija) in Džajić (Jugoslavija).

* * *

BEOGRAD, 3. — Beograjski časopis Sport je pripravil anketo med petnajstimi domačimi in trinajstimi tujimi časnikarji o najboljši evropski nogometni reprezentanci v preteklem letu. Izid ankete je bil naslednji:

1. Italija,
2. Anglija,
3. Zahodna Nemčija,
4. Sovjetska zveza,
5. Švedska,
6. Češkoslovaška.

V isti anketi so sestavili časnikarji tudi idealno evropsko reprezentanco, ki se bistveno ne razlikuje od tistih reprezentanc, ki so jih sestavili drugi časopisi. Ekipa beograjskega Sporta je namreč taka: Banks, Gemmel, Facchetti, J. Charlton, Šesternjev, Beckenbauer, Best, Rivera, Müller, Riva, Džajić.

Reprezentanca Maroka se aklimatizira

RABAT, 3. — Nogometna reprezentanca Maroka že več dni trenira na nekem manjšem igrišču v maroških gorah, kjer se tako privaja visokogorskemu zraku. Na svetovnem prvenstvu v Mehiki bo namreč nastopil tudi Maroko. Predstavniki nogometne zveze te države pa še niso izjavili, kako se bodo ravnali, če se bodo morali srečati z izraelsko nogometno reprezentanco. Znano je namreč, da Arabci zavračajo stike z izraelskimi športniki.

NA SVETOVNEM NOGOMETNEM PRVENSTVU

Brazilci glavni favoriti za vstop v polfinale

MOSKVA, 3. — Sovjetska poročevalska agencija TASS je vprašala štiri odlične nogometaše iz vzhodnih držav, katere reprezentance se bodo uvrstile na letošnjem svetovnem nogometnem prvenstvu v Mehiki v polfinale. Zanimivo je, da ima le Brazilija po mnenju vseh štirih možnost uvrstitve v polfinale, sicer pa so bila mnenja precej deljena. Njihovi odgovori so bili taki:

ASPARUHOV (Bolgarija):
Sovjetska zveza, Anglija, Nemčija ter Brazilija ali Mehika ali Urugvaj.

LUBANSKY (Poljska):
Brazilija, Italija, Anglija in Urugvaj.

DŽAJIĆ (Jugoslavija):
Brazilija, Sovjetska zveza, Nemčija in Italija.

ALBERT (Madžarska):
Brazilija, Nemčija, Anglija in Italija.

Nemcem Rudijem Altigom.

Na vprašanje o diskvalifikaciji zaradi «dopinga» v Italiji je dejal, da se bo umaknil iz aktivnega športa, če bi se mu kaj takega še kdaj pripetilo. Izjavil je tudi, da bodo njegovi glavni nasprotniki na dirki Tour de France Pingeon, Gimondi, Van Springel in Godefroot.

SPDT bo organiziralo 1. februarja 1970 v črnem vrhu nad Idrijo

4. zimske športne igre

zamejskih Slovencev za društva in posameznike.

Tekmovanja se bodo odvijala v naslednjih panogah:

SMUČANJE

a) člani in članice: veleslalom
slalom
tek na 2 km (samo člani)
b) začetniki in začetnice:
veleslalom
tek na 2 km (samo začetniki)
c) naraščaj: veleslalom
v kategorijah 1956 - 1958
1959 - 1960
1960 - 1963
č) sankanje (naraščaj)
d) ekipno tekmovanje naraščaja (od 3 do 5 tekmovalcev) v postavljanju sneženega moža.

Ostale podrobnosti bodo objavljene v prihodnjih dneh.

KOLESARSTVO

Na 6-dnevni dirki v Berlinu

Kdor se ne potrudi bo izključen

BERLIN, 3. — V dneh od 16. do 22. januarja bo v Berlinu na sporedu 65. mednarodna šestdnevna kolesarska dirka. Ta prireditev bo imela letos novost, kakršne niso doslej poznali na nobeni šestdnevni kolesarski dirki: tekmovalci bodo morali namreč ves čas na vso moč napenjati svoje sile. Če bi ta ali ona dvojica «ekonomizirala» s svojimi močmi, jo ima — po pravilniku — pravico direktor dirke, Otto Ziege, izključiti iz tekmovanja. Seveda nikakor ni rečeno, da mora biti taka dvojica na zadnjem mestu.

Merckx želi zmagati na Tour de France

KOELN, 3. — «Rad bi zmagal na dirki Tour de France 1970 in to bo moj glavni cilj v letošnji sezoni». Tako je izjavil Belgijec Eddy Merckx v odmoru šestnevne kolesarske dirke v Koelnu. Na tem tekmovanju sodeluje skupno z

SPDT sporoča, da se bo kondicijska telovadba za smučarje začela 8. januarja za odrasle, in 9. januarja za naraščajnike.

Za odrasle bo telovadba vsak četrtek od 20. do 21.30 na stadionu «1. maj», za naraščajnike pa vsak petek v dveh skupinah, v dvorani PD I. Cankar, Ul. Montecchi 6. Prva skupina bo vadila od 15.30 do 16.30, druga pa od 16.30 do 17.30.

SPDT tudi sporoča, da se bo smučarski tečaj v Trbižu nadaljeval v nedeljo, 11. januarja 1970.

SPDT bo v tem mesecu zopet nadaljevalo s tečaji telovadbe za najmlajše in starejše. — Na sliki: dečki in deklice vadijo pod vodstvom prof. F. Drašiča.

VOJNI ROMAN SLOVENSKEGA NARODA

23.

Črna vojska

X

Pomlad ni prizanesla niti majhnemu, domačemu vežbališču za barakami, ki se je imenovalo «Suhajdaeksercirplac». To bataljonsko vežbališče je dobilo ime po frajtarju Suhajdi, edini šarži ukrajinske narodnosti pri bataljonu. To je bil postaran rezervist, ki je pred več kot dvajsetimi leti služil pri ukrajinskem polku št. 15. K bataljonu je prišel že precej gluh in sprva niso vedeli, kaj naj počno z njim, kajti mož ni imel o vojaških stvareh niti najmanjšega pojma več. Za tolmača bi prav prišel, toda na nesrečo mož ni znal niti besedice nemški. Ker je bil pa frajtar, so ga morali za nekaj porabiti. Nekaj časa so ga uporabljali za nadzorstvo raznih hišnih opravil, posebno za čiščenje latrine in podobno, zaradi česar je dobil ime latrina-frajtar. Toda čisto po naključju je feldvebel Rom odkril dotlej neznano Suhajdovo sposobnost.

Rom je nekega dne iz dolgega časa gledal skozi okno, od koder se je videlo proti drvarnici, kjer je Suhajda z nekaj maroderji razkladal voz drv. In kaj je videl? Suhajda je maroderje postavil lepo v vrsto, vsak si je naložil na ramo poleno, nakar so drug za drugim z vojaškim korakom odkorakali proti drvarnici, v mimohodu zagnali poleno na kup in se spet v vojaškem koraku vračali nazaj k vozu. Suhajda je medtem enakomerno komandiral:

«Ena dve, ena dve.»

To je šlo brez prestanka celo uro. Od tistih dob so Suhajdo uporabljali za tako imenovano posamično ekserciranje. To je bil za tako enoto, kakor je bil bataljon št. 100, zelo važen opravek, ker so vedno prihajali tudi rekruti, ki so jih šele oblekli v vojaško suknjo ter niso znali niti vojaškega koraka. Takih novincev seveda ni bilo mogoče uvrščati med ostalo, že šolano moštvo ter so jih najosnovnejših vojaških ved morali posebej priučiti.

Suhajda je vežbal na tistem malem travniku za barakami od zore do mraka, v petek in svetek. Prostor je bil dovolj omejen, zato se je vaja vršila bolj na mestu ali pa v krogu. Vse vežbališče je bilo pokrito z razritimi stezami, ki so jih izhodili enakomerni koraki v črno zemljo tudi pozimi, ko je bila zmrzla. Te steze so bile podobne na tla položenim stopnicam in vežbajoči vojaki, ki so hodili po njih, so bili podobni skakajočim fazanom.

Suhajda je bil zelo ljudomil človek, vendar je imel nekaj čudnih lastnosti, pred katerimi so se rekrutom ježili lasje. Ena poglavitnih je bila njegova zamišljenost. Bil je sposoben celo uro gnati svoj: «Ena dve, ena dve, ena dve,» ne da bi menda vedel, kaj dela. Toda to še ni bilo najhuje. Posebno veselje je imel do povelj: «Links um» (levo krog) in «Kehrt euch!» (s čelom nazaj). Kadar je vežbal ti dve kretnji in se je zraven zamislil, je bilo na vežbališču joj. Nekoč ga je praporščak Domin med vežbanjem opazoval izza barake in naštel nič manj kakor dvesto petdeset zaporednih povelj: «Lanks um!»

Ravno takrat sta vežbala rekruta Kapun iz Maribora in Zega iz tržaške okolice. Po dvesto petdesetih kretnjah na levo se je Zega nenadoma zrušil na tla in se onesvestil. Morali so ga z mrzlo vodo spraviti k zavesti, Kapunu pa ni bilo nič. Potem so ugotovili, da je Kapun levičar.

In tega slavnega vežbališča je bilo nenadoma konec. Nekega jutra so prišli trije civilisti in zastopnik mestnega magistrata v uniformi ter vežbališče kratko malo razdelili na nekaj ducatov gred. Takoj drugi dan so se na treh gredah že pojavili železničarji z bližnje ranžirne postaje s svojimi ženami in otroki in jih začeli razkopavati. V osmih dneh se je Suhajdovo vežbališče spremenilo v lep, obdelan vrt.

Usoda Suhajdovega vežbališča je moštvo bataljona zelo poparila. Kalivoda je zvečer tarnal, kje neki bo Suhajda zdaj učil nove rekrute, ki so še vedno prihajali. Toda še bolj kakor to je moštvo zanimal drugi pomen te spremembe. Almer je bil prvi, ki se je tega spomnil:

«Meni se zdi, da bo vojna še trajala, sicer bi vežbališča ne uničevali,» je vzdihoval.

Ob večerih se je mnogo govorilo o ženskah. Vojaki, ki so imeli denar, so zvečer izostajali, in ko so se vračali, so si pripovedovali razne stvari. Mnogi so izostajali celo brez dovoljenja.

Infanterist Held, največji kvantač pri stotniji, zdaj sploh ni prenehal s svojimi kvantami, kadar je bil doma. Bil pa je le redkokdaj. Znano je bilo, da ima v mestu več žensk hkrati in da hodi zdaj k eni, potem pa k drugi. Posebno veselje je imel, da je s temi kvantami mučil zrele moške karje, a najbolj je imel na piki rezervista Erbmana, bledega suhljatega moža kakih tridesetih let. Bil je šele dobre štirinajst dni pri stotniji, a že je imel priimek «bajonetpucer» (čistilec bajoneta). Nekega večera so ga namreč zalotili v latrini pri samouživanju. Posihmal se ga je večina izogibala kolikor se že sam ni izogibal tovarišiji. Njegova strast je bila bolezen, ki ga je gnala v obup.

Tega Erbmana je Held zasledoval s svojimi kvantami in s svojimi serijami pornografskih slik ter ni odnehal prej, dokler ga ni spravil na stranišče. Potem se je cinično reže za njim:

«Oho, že gre, vidite, že gre...!»

V nedeljo dopoldne je bilo ukazano čiščenje pušk. Kot najlažje čistita dva skupaj, si je Held izbral za svojega tovariša Erbmana. Erbman je držal za en konec vrvi, medtem ko je Held drgnil s puškino cevjo po vrvi sem in tja. Med delom mu je vneto pripovedoval:

«Sinoči sem bil v Betlehemski ulici. Ko sem šel mimo številke tri, me je izza polodprtih vrat poklical glas. Obrnem se in kaj vidim? Čisto mlado, skoraj še šolarsko dekleto. Saperlot, kaj pa je to? Človek bi moral biti naravnost prismojen, da bi šel mimo... Seveda sem šel z njo. Ali rečem ti, Erbman, to je bila pečenkica! To bi bilo nekaj za tebe, he...»

Erbman je strmel vanj s širokimi, bolnimi očmi in molčal. Held je bil prepričan, da je mož že popolnoma pod vplivom njegovih kvant in da ga strastno posluša; zato je z naslajanjem nadaljeval:

(Nadaljevanje sledi)

UREDNIŠTVO: TRST - UL. MONTECCHI 6, II., TELEFON 93-808 in 94-638 - Poštni predal 559 - PODRUŽNICA: GORICA: Ulica 24 Maggio 1/I, Telefon 33-82 - UPRAVA: TRST - UL SV FRANČIŠKA st 20 - Telefon 37-338, 95-823 - NAROČNINA: mesečno 950 lir — vnaprej, četrtletna 2.700 lir, polletna 5.200 lir, celoletna 9.600 lir, letna naročnina za inozemstvo 15.500 lir, SFRJ posamezna številka v tednu in nedeljo 50 para (50 starih dinarjev) mesečno 10 din (1.000 starih dinarjev) letno 100 din (10.000 starih dinarjev) - Poštni tekoči račun: Založništvo tržaškega tiska Trst 11-5374 - Za SFRJ: ADIT, DZS, Ljubljana, Stari trg 3/I., telefon 22-207, tekoči račun pri Narodni banki v Ljubljani - 501-3-270/1 - OGLASI: Cena oglasov: Za vsak mm v širini enega stolpca: trgovski 150, finančno-upravni 250, osmrtnice 150 lir - Mali oglasi 50 lir beseda — Oglasi za tržaško in goriško pokrajino se naročajo pri upravi. — Iz vseh drugih pokrajin Italije pri «Società Pubblicità Italiana» — Odgovorni urednik: STANISLAV RENKO — Izdaja in tiska Založništvo tržaškega tiska, Trst.